

Голос України

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

Тут мені вдасться зробити щось корисне для України

Ці слова Володимир Вернадський записав у щоденнику 14 червня 1918 року. Далі він зазначав: «Україна потребує створення головного наукового осередку — академії наук. Загальна людська культура збагатиться, коли українська культура увійде в міжнародне життя».

З нагоди 140-річчя від дня народження Володимира Вернадського відбулася ювілейна сесія НАН України, яку відкрив президент академії Борис Патон. Слово про видатного вченого, першовідкривача і фундатора науки, засновника Української академії наук проголосили академіки і вчені Віталій Походенко, Костянтин Ситник, Віталій Старостенко, Микола Багров, ректор Таврійського університету, заснованого Вернадським, учений секретар російського неурядового фонду ім. Вернадського Олександр Ревенко та інші.

В ювілейній сесії взяв участь Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, який у короткому інтерв'ю сказав журналістам, що світ ще лише прямує до того, про що у свій час мріяв і говорив Володимир Вернадський.

Академік Борис Патон вручив щорічні премії імені Вернадського. Лауреатами стали вчені Леонід Руденко і Олександр Литвиненко.

(Закінчення на 3-й стор.).

Не треба збурювати парламент

Домінантою цього пленарного тижня стане обговорення програми діяльності уряду, доопрацьований варіант якої вже внесено до парламенту. Тепер доля урядової програми залежить від того, як її сприймуть депутатські фракції і групи, комітети Верховної Ради. За словами лідера фракції «Аграрники України» К. Ващук, уряд врахував багато пропозицій депутатів, але йому «хотілося б більше конкретики».

(Закінчення на 2-й стор.).

Або ринкова, або ні

Учора делегація України на чолі з Прем'єр-міністром Віктором Януковичем відбула з дводенним візитом до Брюсселя, де візьме участь у засіданні Ради з питань співробітництва між Україною та ЄС. Також у програмі перебування Віктора Януковича у «столиці Європи» — переговори з главою Єврокомісії Романо Проді та виступ на конференції «Розширена Європа: перспективи України». Також очікувалося, що цими днями представники Єврокомісії оголосять рішення стосовно визнання України країною з ринковою економікою.

Якісні продукти лише на виставці?

Цьогоріч Всесвітній день прав споживача в Україні визнали святом загальнодержавним. Справедливо, адже стосується воно кожного.

Хоча, на мою думку, в нашій країні подія ця не зовсім радісна. Бо поруч із численними заслугами та досягненнями, про які вели мову на врочистому святкуванні Дня прав споживача, маємо чимало недоліків.

Про це яскраво засвідчили виставки товарів не належної якості, знятих з реалізації фахівцями Держспоживстандарту під час рейдів та якісної продукції (на знімку). Її розгорнули в приміщенні столичного Національного академічного театру ім. І. Франка, де, власне, нещодавно й відбувалися урочистості.

(Закінчення на 4-й стор.).

Фото Анастасії СИРОТІНКОЇ.

У НОМЕР

Хліб дорожчає

У Мелітополі Запорізької області подорожчала продукція місцевого хлібокомбінату. Кожен буханець відтепер коштує на 10 копійок більше. За борошном і зерном подорожчали крупи та макаронні вироби. За словами директора хлібокомбінату Віктора Шабанова, це пов'язано зі значним зростанням цін на продовольче зерно, а отже — і на борошно. Але городяни впевнені, що зерна в засіках удосталь і ціновий «марафон» створено штучно підприємцями, котрі після минулорічних жнив скупили в селі зерно практично за його собівартістю, а тепер диктують свою цінову політику, інформує наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.

Кабеля буде більше

У ВАТ «Одескабель» відкрито новий цех з виробництва мідної катанки різного діаметра. Щороку там випускатимуть понад 12 тисяч тонн продукції, більша частка якої ітиме на виготовлення кабельно-провідникових виробів. За останні три роки в оновлення й модерніза-

цію цехів, впровадження сучасних технологій на підприємстві інвестовано понад 10 мільйонів доларів, повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.

Луцька прописка «Іжиків»

ВАТ «Луцький автомобільний завод» розпочало випуск модернізованої моделі авто Іжевського автозаводу.

Дослідний зразок оновленого ІЖ-2717 має склопластиковий фургон і чотири пасажирські місця. Новинка компактніша і значно легша. Кузов вирізняється стійкістю проти корозії. Авто поки що виготовлятимуть на замовлення. До речі, першу експериментальну модель уже придбали зацікавлені автолюбители. Нині модернізований «Іжик» доводять до технічної досконалості, щоб у травні виставити на показ на київському автосалоні «СІА-2003». До слова, на цій виставці лучани репрезентують санітарний варіант власного нового міні-джипа ЛуАЗ-1301, повідомляє наш власний кореспондент Роман ЖИЖАРА.

ТЕНДЕНЦІЇ

«Кримінальна» асоціація

Можливо, найближчим часом журналісти, які висвітлюють кримінальну тематику, створять свою асоціацію. Принаймні, про її потребу йшлося на зустрічі, що відбулася в Національній спілці журналістів України. І хоча планувалося насамперед обговорити проблему доступу до оперативної інформації, торкнулися й інших важливих тем. Зокрема, щодо недостатньої правової бази, яка регламентувала б діяльність репортерів-«криміналістів». А також небажання деяких правоохоронців надавати «гарячу» інформацію про скоєний злочин. Утім, не завжди праві бувають і «акули пера», порушуючи етичні норми журналістики задля підвищення тиражів чи рейтингів.

Утім, ці питання за один раз розв'язати неможливо. Тому було вирішено і надалі проводити такі зустрічі і запрошувати на них керівників силових структур та юристів.

Я ВАМ ПИШУ...

Немає води — рахунки надходять

Мешкаю в державному будинку на першому поверсі. Уже кілька років ані в кранах, ані в батареях немає води. Доводиться постійно брати її з криниці приватного будинку по сусідству. А ось рахунки за воду мені надходять регулярно.

Зверталася до різних інстанцій, але все марно. Це лише в нашій країні ми платимо за те, чого не маємо. Але так не повинно бути!

Надія КИРИЛЮК.

Коростень
Житомирської області.

Баланс ТИЖНЯ

Курчатам з доплатою ще далеко до бройлерів

▼
3

Регіон:
Миколаївщина

▼
12—13

Цукровий обвал

▼
17

Не треба збурювати парламент

(Початок на 1-й стор.).

Розпочалася погоджувальна рада голів парламентських комітетів, лідерів депутатських фракцій і груп знову зі скандалу. Голова Комітету ВР з питань бюджету Петро Порошенко у зв'язку зі звинуваченнями на його адресу щодо фальсифікації Держбюджету-2003 вніс до парламенту проект постанови про власну відставку. Але якщо спочатку буде скасовано результати голосування за закон про Держбюджет-2003. У проекті постанови, внесеної П. Порошенком, також пропонується висловити недовіру всім членам профільного комітету. Петро Порошенко наполягав розглянути і проголосувати проект постанови про скасування результатів голосування за Держбюджет-2003 вже у вівторок. Однак Голова Верховної Ради Володимир Литвин закликав не збурювати парламент, а прийняти звичайне рішення. Він зазначив: щойно Верховна Рада починає нормально працювати, одразу виникають якісь провокації.

Нинішній пленарний тиждень обіцяє бути напруженим і в суті законотворючому плані. До порядку денного сесії на 18—21 березня включено 90 питань, які охоплюють 100 проектів законів. Із них чотири внесені Президентом України як нагальні, а шість уряд пропо-

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

нує розглянути в першочерговому порядку.

Сьогодні, 18 березня, парламент, зокрема, планує обговорити проекти законів про акцизний збір, про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень та зміни до закону «Про оренду землі».

У середу, 19 березня, депутати обговорять проекти законів про засади державної регуляторної політики у сфері підприємницької діяльності, про захист прав покупців сільськогосподарських машин, про фермерське господарство та низку законопроектів соціального спрямування за скороченою процедурою. О 15-й годині в парламенті пройде слухання «Про стан підготовки до вступу України до Світової організації торгівлі (СОТ)».

У день голосування, у четвер, парламент визначатиметься стосовно деяких проектів законів у другому та третьому читаннях та тих, що надійшли до Верховної Ради із пропозиціями Президента. Це, зокрема, проекти законів про боротьбу з тероризмом, нова редакція закону про колективні договори й угоди, про третейські суди, про податок на доходи фізичних осіб, про міжнародні договори України та інші.

На четвер також заплановано ратифікацію Європейської Хартії регіональних мов або мов меншин.

У п'ятницю, 21 березня, депутати обговорять проекти законів про державні цільові програми, автомобільні дороги, зброю та інші.

Фракція комуністів зап-

ропонує на погоджувальній раді схвалити в день голосування постанову про проведення 9 квітня парламентських слухань з політичної реформи.

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин також переконаний, що питання про фальсифікацію Держбюджету не варто виносити у сесійний зал, а треба з'ясувати на рівні парламентських комітетів і спеціальної робочої групи. «Нам потрібна довіра в парламенті і принциповість», — сказав В. Литвин в інтерв'ю журналістам після погоджувальної ради. — Не варто робити заручниками весь депутатський корпус. За бюджет проголосували 348 голосами, бюджет діє і виконується, як кажуть урядовці, успішно. Треба працювати далі, зробивши відповідні висновки і уроки на майбутнє». Володимир Литвин також повідомив, що до парламенту надійшов лист Президента України Леоніда Кучми з проханням розглянути цього пленарного тижня питання про направлення українського батальйону з хімічного і радіологічного захисту у зону Перської затоки. Глава держави пропонує присвятити цьому питанню спеціальне засідання ВР. За словами глави парламенту, документи про направлення українського спецбатальйону нині передано на розгляд комітетів ВР з питань національної безпеки і в закордонних справах.

Юліана ШЕВЧУК.

Прикре непорозуміння

Перший заступник Голови Верховної Ради Геннадій Васильєв на прес-конференції визнав, що з цього річним бюджетом відбулося «неприємне, прикре непорозуміння, яке не робить честі ВР і не працює на авторитет вищого законодавчого органу держави». Між варіантами Держбюджету-2003, проголошуваним парламентом, і підписаним Президентом України, за його словами, є розбіжності у 47 млн. грн.

«Справді, розходження є, але я утримався б від формулювання «фальсифікація», — зазначив Г. Васильєв. — І я не зводив би це до якоїсь запланованої політичної акції, щоб знову розпалити протистояння у Верховній Раді між фракціями, партіями і блоками». Перший заступник наголосив, що йдеться не загалом про політику, а про моральність окремих політиків.

Поки що вирішено це питання не виносити в сесійний зал, а зібрати робочу групу, бюджетний і регламентний комітети ВР і ще раз обговорити невідповідність між Держбюджетом-2003, прийнятим ВР, і підписаним главою держави. А остаточне рішення — чи переголосувати цього річний бюджет — за словами Г. Васильєва, прийматимуть лідери фракцій.

Перший заступник Голови ВР також висловив свою думку стосовно ймовірного запровадження в Україні двопалатного парламенту. За його словами, світовий досвід парламентаризму свідчить, що дійовіший — однопалатний парламент. На думку Г. Васильєва, більше значення має не те, скільки палат у парламенті, а виборча система, повноваження вищого законодавчого органу, зокрема і щодо кадрових питань.

Юліана ШЕВЧУК.

У ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЯХ

Першочергово — Конституційна реформа

Депутатська фракція політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна» започатковує серію «круглих столів» з участю керівників міністерств і відомств України для налагодження конструктивного співпраці з удосконалення національного законодавства.

Як зауважив керівник фракції Ігор Шаров у розмові з представниками ЗМІ, «трудовики діють у рамках Політичної угоди про співпрацю та солідарну відповідальність, яку в грудні минулого року підписали в Маріїнському палаці коаліційний Кабінет Міністрів України і дев'ять фракцій і груп, що утворили парламентську більшість Верховної Ради і чітко виконують узяті на себе зобов'язання. Ми, — сказав він, — визначилися з пріоритетами у законотворчій діяльності. Такими, на наше переконання, повинні стати прийняття Податкового кодексу, пенсійна реформа та ініційована Президентом конституційна реформа владних інститутів нашої держави. Крім цього, депутати фракції працюють над низкою законодавчих ініціатив, які стосуються неврегульованих проблем економічного і соціального характеру.

Ці ініціативи ми і виносимо на спільне обговорення виїзних засідань, «круглих столів» у міністерствах та установах центральної виконавчої влади. Фракції в такий спосіб вдалося налагодити конструктивний діалог і співпрацю з Міністерством освіти і науки України, Міністерством охорони здоров'я, Міністерством внутрішніх справ, Державним комітетом з питань регуляторної політики та підприємництва, Державним комітетом зв'язку та інформатизації, низкою інших структур, які досить оперативну реакцію на звернення, запити та пропозиції народних депутатів.

До такої співпраці ми прагнемо з усіма іншими центральними органами виконавчої влади. Для цього наступного вівторка, 18 березня, депутати нашої фракції розпочнуть серію зустрічей за «круглим столом» з керівниками і співробітниками Державного департаменту інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України.

Предметом спільного обговорення будуть шляхи врегулювання наявних проблем у сфері інтелектуальної власності».

Фальсифікації і «мільні бульбашки»

Лідер комуністів Петро Симоненко заявив, що бюджет 2003 року сфальсифіковано, і навіть конкретні цифри. За його словами, розходження між тим варіантом закону, що був насправді прийнятий Верховною Радою, і тим, який направили на підпис Президенту, становить 47 мільйонів гривень. Це те, що вже вдалося довести. А взагалі, за попередніми прикидками, фальсифікація тягне майже на 310 мільйонів. Симоненко припускає, що «заникана» сума пішла на фінансування тих округів, «звідки обиралися деякі народні депутати».

Представник СДПУ(о) Нестор Шуфрич був ще конкретніший. За його уточненням, 4,5 мільйона гривень «осіли» у Вінниці — на окрузі голови бюджетного комітету «нашоукраїнця» Петра Порошенка. Журналістам пояснили, що за такий «дар» малій батьківщині парламентському бюджетному начальникові може загрожувати не тільки відставка з посади голови комітету, а й прощання з депутатським мандатом.

У цей час «фігурант» гіпотетичного покари покарання перебував у Страсбурзі, де засідав в економічному комітеті ПАРЕ, і тому не міг відповісти на звинувачення. Терміново повернувшись до Києва, він просто з трапа літака прибув на прес-конференцію: як з'ясувалося, питання бюджету зацікавило величезну кількість журналістів.

— Сенсації, на яку

розраховували мої колеги, не сталося. Я впевнений, що весь цей галас піднято лише для того, щоб перерозподілити комітети і зірвати стабільність роботи Верховної Ради, — заявив Петро Порошенко. Він також переконаний, що «бомба» перетвориться на «мільну бульбашку», і ніщо не загрожуватиме його посаді, тим більше мандатові.

Опоненти доводять факт фальсифікації, посилаючись на аудіозапис засідання Верховної Ради, на якому було прийнято бюджет. «Я буду дуже розчарований, якщо виявиться, що касета, якою оперують, сфабрикована, — сказав П. Порошенко. — Бюджетний комітет офіційно запросив стенограму того засідання, і, на нашу думку, вона цілком

відповідає тим зауваженням, що ввійшли в затверджений варіант бюджету». Тобто якщо плутанина і є, то вона зумовлена процедурою: зміни в остаточну редакцію документа могли бути внесені з голосу.

Петро Порошенко нагадав, що «ні Нестор Шуфрич як представник певної політичної сили, ні Петро Симоненко і його фракція не голосували за бюджет, і тому їхні твердження про спотворення ходу голосування взагалі позбавлені підґрунтя». А ось у тих, хто не дистанціювався від прийняття головного фінансового документа країни, як і в уряді, немає жодних претензій до цифр. І два з половиною місяця довели, що розрахунки профільного комітету виявилися

Своїми думками з приводу «бюджетного питання» поділилися і вищі посадові особи держави.

Володимир ЛИТВИН, Голова Верховної Ради:

— Некоректно виносити на широкий загал будь-які питання, що стосуються організації роботи парламенту. Спочатку необхідно розібратися, достеменно встановити обставини, обговорити, а потім виносити, якщо це потрібно, на суд громадськості, а не творити на цьому політичні спекуляції.

Ми дивуємося, чому Верховна Рада має низький авторитет, якщо самі опускаємо рівень довіри до неї.

Леонід КУЧМА, Президент:

— Питання не в цифрі, а в самій моралі, і мене це понад усе хвилює. І що тоді можна вимагати від інших? Я чомусь переконаний, що парламент сьогодні здатен зробити оцінку, а я не хочу давати її.

Віктор ЯНУКОВИЧ, Прем'єр-міністр:

— Для уряду це прикра несподіванка. Якщо в когось могла піднятися рука це зробити і фальсифікувати, то зовсім незрозуміло — коли і на якому рівні це робиться.

Сам парламент і має з'ясувати: коли, на якому рівні і для чого це робиться. Адже справді, йдеться не про цифри — про мораль.

точними, бюджет виконується. «Просто вибрано ефективний час, аби спробувати розхитати чоловіка», — ще раз наголосив П. Порошенко.

Він контраргументував і «фінансування привілейованих округів». «Вінницькі» 4,5 мільйона гривень, стверджує голова виборчого штабу «НУ», пройшли всі читання бюджету і не мали жодного заперечення. Вінниччина була на «почесному» другому місці за боргами перед бюджетниками, і навіть після додаткового фінансового пайка там ситуація гірша, ніж у середньому по країні. А те, що гроші використали на будівництво хокейного стадіону, — вина не комітету і мажоритарника Порошенка, а місцевої влади: розподіл виділених коштів — прерогатива регіонів. Петро Олексійович звернув увагу, що «пощастило» не лише його округові, а й Черкасам, які «подарували» парламентові пана Шуфрича, і Феодосії, звідки «походить» есдек Горбатов.

На завершення прес-конференції Петро Олексійович запевнив: робоча група бюджетного комітету (сам він, між іншим, до неї не належить) виходила суто з професіональних, а не політичних позицій, коли працювала над формуванням місцевих бюджетів. А ось за «фінансовим скандалом» проглядаються «певні політичні ріжки». Однак монолітності опозиційних сил це не загрожувало.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Тут мені вдасться зробити щось корисне для України

(Початок на 1-й стор.).
Йшов 1918-й рік. В Україні тоді підряд помінялося кілька урядів, але геніальний вчений розумів: якщо Україна прагне стати самостійною державою, то ця держава не може існувати без науки. 27 листопада 1918 року Володимира Вернадського, професора Московського університету, академіка Російської академії наук одностайно обирають головою-президентом створеної ним Української академії наук, яка діє і працює уже 85-й рік.
На жаль, сучасники

мало знають про це видатне ім'я. Тільки два відсотки молоді під час проведеного опитування могли сказати, хто такий Володимир Вернадський. Його батько Іван Вернадський, відомий економіст, професор Московського університету, народився у Києві. Сина Володимира віддав до Петербурзької класичної гімназії, після закінчення якої молодий Вернадський вступив до Петербурзького університету і вже у двадцять років заснував науку — геохімію, поєднавши результати досліджень двох

своїх видатних учителів — ґрунтознавця Василя Докучаєва та хіміка Дмитра Менделєєва.
Володимир Вернадський був винятково одарованою людиною — знав 15 іноземних мов. Але в його уяві постійно жив образ України. У щоденнику вченого читаємо: «Дитинство у Харкові видавалося мені найприємнішим періодом життя, бесіди з батьком та двоюрідним дядьком Євграфом Короленком (відомим філософом і натуралістом. — Прим. авт.) є найсвітлішими спогадами».

Учений пройшов кризу бурі й потрясіння, але ніколи заради науки не поступався на угоду чужим бажанням. Вернадський вважався скандальним членом Президії АН СРСР, бо не раз протестував проти обрання членами академії філософів-марксистів.
Світ визнав Володимира Вернадського за створене ним нове вчення про біосферу та ноосферу. Нині ноосферологію називають наукою сталого розвитку людства, наукою сьогодення і майбутнього.
Анатолій КАРАСЬ.

БАЛАНС ТИЖНЯ

Курчатам з доплатою ще далеко до бройлерів

Промисловість країни вийшла на фінішну пряму першого кварталу на високій швидкості. За два попередні місяці зросли обсяги виробництва сталі (на 12,5 відсотка), продукції машинобудування (на 11,7), хімічної промисловості (14,7), низки інших важливих для країни галузей економіки.

Перший віце-прем'єр і Міністр фінансів Микола Азаров перебував у доброму гуморі: є всі передумови для того, щоб виконати в першому кварталі держбюджет стовідсотково. На звинувачення парламентських опозиціонерів, буцімто держбюджет-2003 сфальсифіковано, він не зважає. Щойно Міністерство фінансів перерахувало майже два мільярди гривень боргу за єврооблігаціями, Микола Янович повідомив ЗМІ про самодостатність фінансових резервів країни, що дає змогу не залежати від зовнішніх кредиторів. Але зовнішньоборгових курчат восени рахують — у вересні слід буде сплатити знову приблизно 325 мільйонів доларів, адже погашено лише 16 відсотків основного боргу. За кордоном українських єврооблігацій (з урахуванням довипуску) обертається більш як на мільярд євро і півтора мільярда доларів. А розмови з кредиторами з-за океану значно коротші, ніж з доморощеними, з якими уряд теревентить цілий рік.

Усе це Микола Азаров розуміє краще за інших, бо ще на попередній посаді усвідомив, що формальним кредитором в Україні є банкір, а неформальним — пересічний платник податків. Той, що працює на нерентабельній шахті або, приміром, на гірничо-збагачувальному комбінаті державного холдингу «Луганськвугілля», де минулого тижня поміняли директора. Або той, хто кричав, керуючи трамваєм у Запоріжжі: «Щоб ви так їхали, як нам платите»... І мільйони інших, хто своїми руками і розумом створює валовий продукт та фінансовий резерв, хто забезпечує незалежність перед західними кредиторами і, власне, дозволяє їхати. Тому звістка про те, що вже цього місяця зазнає змін Закон України «Про прибутковий податок з громадян», згідно з якими ставки знизять до 13 відсотків, сприймається як манна небесна. І породжує хистку надію, що Україна колись позбудеться слави країни доплат. До пенсії — в 47,3 гривні, до заробітної плати — в 185 гривень та до інших мінімальних «курчат», які принижують суспільство в очах світової громадськості не менш, ніж корупційні «бройлери». Як не згадати, що недавно в сесійній залі розглядали законопроект, який встановлював місячне утримання суддів на рівні 11—15 тисяч гривень. А вже через кілька днів Міністр праці та соціальної політики Михайло Папів переконував усіх у відсутності джерел фінансування для підняття мінімальної заробітної плати з 1 липня до 237 гривень, скаржився на зрівнялівку, застерігав від безробіття...

З конкретним проявом безробіття я мав справу на цьому тижні безпосередньо, бо взявся за ремонт ванної кімнати у своїй квартирі будинку, який стоїть без капітального ремонту ось уже сорок років. Типово. Житлово-комунальна сфера сидить на безгрошів'ї. Так от виявилось, що труби гарячого та холодного водопостачання треба міняти власним коштом. Почав шукати електроварників — біля ЖЕКу їх чимало. Поговорив із трьома і тричі згадав міністра праці та соціальної політики. Теперішньої мінімальної заробітної плати по країні вистачає, щоб заварити тільки одне місце на сантехнічній трубі. Фігурально кажучи, прикладіть мінімальну зарплату до одного місяця... Тим часом її розмір є розрахунковим показником (зокрема, для нарахування всіх видів соціальних допомог — доплат, доплат...), отже запобіжним заходом зростання доходів громадян. А мінімального розміру пенсії, без доплат, вам не вистачить навіть для того, щоб розрахуватися з бойлерною за тимчасове відключення гарячої або холодної води.

Але не все так похмуро, коли дивитися на платоспроможний рівень населення через призму нашої статистики в середньому. Ось і Прем'єр-міністр Віктор Янукович запевнив, що за два місяці цього року середня заробітна плата в країні зросла на 26 відсотків. А як подивитися на приріст вкладів населення у банках (за січень — на 500 мільйонів гривень), то, чого доброго, можна подумати, що більшість із нас те й роблять, що зварюють труби. Тобто мають такі доходи, які дають змогу не звертати увагу на зростання споживчих цін. Звісно, ні: запорізький водій трамвая, мабуть, мав на увазі й те, що в його місті хліб на полицях магазинів раптом став найдорожчим в Україні.

До речі, минулого тижня комерційні банки одержали від НБУ чергові поступки на продажу валюти на готівковому ринку (скасовано 5-відсотковий бар'єр відхилення від офіційного курсу), а також на кредитування населення (тепер можна брати кредити в інвалюті під нецільове призначення). Це зручно, оскільки електроварники країни, як і представники інших професій, на побутовому рівні за послуги просять долари, а не гривні. Але знову-таки зручно тому, кому байдуже, що там обіцяє Міністр праці та соціальної політики Михайло Папів. А міністр, між іншим, пообіцяв, що цього року пенсія зросте на 10—15 відсотків. То нехай обійдуть старих житлово-комунальні клопоти!

Сергій ВЛАД.

Усі розмови про «престолонаступника» — порожня балаканина

Наприкінці минулого тижня Президент України Леонід Кучма вперше від часу проголошення своїх політичних ініціатив апробував їх на реакцію регіонів.

Перебуваючи у Харкові, він так висловився про державну систему влади.
По-перше, вона дає змогу депутатському корпусу уникати політичної відповідальності за реалізацію соціально-економічного курсу держави. Парламент перетворився на таку собі «противагу» виконавчій владі.
По-друге, недосконалість нинішньої моделі полягає ще й у тому, що вона дезорієнтує виборців під час проведення парламентських виборів. Вони не знають, за якими критеріями оцінювати діяльність певної політичної партії або блоку. Адже політичні сили

фактично не поділяють відповідальності за соціально-економічну ситуацію.
Наявність верхньої парламентської палати — дуже поширена в європейських країнах практика, причому не тільки у федераціях, а й в унітарних країнах. Нижня палата — Державні збори — має відображати партійно-політичні уподобання виборців. Верхня палата Верховної Ради — Палата регіонів — покликана забезпечити представництво інтересів регіонів у законодавчому процесі. При цьому передбачається, що претенденти на представництво у Державних зборах обиратимуться на пропорційних засадах.
Відповідні зміни і доповнення до Конституції необхідно внести до кінця нинішнього терміну діючого Президента, і новообраний у 2004 році глава держави має здійснювати свою

Фото автора.

діяльність в умовах реформованої політичної системи, а отже, з новими повноваженнями. Хотів би зауважити для особливо недовірливих осіб, що подана мною редакція законопроекту не містить пропозицій щодо моменту, з якого починається перехід на узгоджені терміни виборів. Це має бути вказано у тексті

Перехідних положень і підтримано не менш як трьомастами голосів народних депутатів. Усі розмови про обрання якогось «престолонаступника» — це порожня балаканина та химерна витівка людей, для яких політична інтрига важить більше, ніж майбутнє держави.
Микола КОСИЙ.

Харків.

Дивитися не означає вірити

Чи довіряють українці політичним заангажованим ЗМІ?
Як свідчать результати останніх досліджень, українське суспільство дещо вимогливіше стало підходити до питання правдивості змісту програм телебачення та газетних публікацій. І навіть чимало рейтингових програм не мають довіри в населення.
Так, згідно з результатами Всеукраїнського опитування, проведеного 18—25 лютого 2003 року організацією «Українське демократичне коло», найнижчий рейтинг довіри — у державного телеканалу УТ-1. Респондентам пропонувалося серед іншого відповісти на запитання, на яких телеканалах вони переглядають програми новин і яким з них довіряють.
Найбільше глядачів, які дивляться, але не довіряють програмам новин, хоч як дивно, на найрейтин-

говіших телеканалів: «Інтер» (-25) та «1+1» (-22).
Найбільша довіра до теленовин зафіксована серед глядачів каналу СТБ: лише 3% з усіх опитаних сумнівається в їх правдивості.
Серед ведучих теленовин безперечним лідером рейтингу довіри є Алла Мазур (Студія «1+1») — їй довіряють 62% опитаних. Значачиме, що її рейтинг значно перевищує довіру до ТСН (49%). Решта ведучих теленовин за цим показником значно відстає.
Натомість у рейтингу недовіри спостерігається щільна конкуренція. Лідирують в антирейтингу теж журналісти Студії «1+1» В'ячеслав Піховшек (16%) та Дмитро Джангіров (9%). Не відстають від них ведучі УТ-1 Людмила Томанек (9%) та Олександр Сухачов (8%).
Таким чином, найбільші показники недовіри мають саме ті ведучі і те-

лепрограми, які найбільш заангажовано висвітлюють події політичного життя.
Схожа ситуація спостерігається і на ринку друкованих видань. Тут читачі «голосують» власним гаманцем. Офіційна інформація, отримана від підприємств «Союздруку» та «Київпошта», свідчить, що низка газет в Україні, у рекламу і просування на ринок яких вкладено значні ресурси, усе ж не має попиту в населення.
Так, згідно з офіційною статистикою «Союздруку», за січень 2003 року в мережі кіосків «Союздруку» було продано лише 43% накладу газети «Київський телеграф» і 48% накладу газети «Киевские ведомости». Через «Київпошту» у січні було реалізовано лише 33% отриманого накладу газети «Київський телеграф», а 67% отриманого накладу — повернуто.

	По яких саме каналах ви дивитесь програми новин? (%)	Яким програмам телевізійних новин ви довіряєте? (%)	Різниця (%)
«Панорама»/УТ-1	21	8	-13
ТСН/Студія «1+1»	71	49	-22
«Подробности» / Інтер	67	42	-25
«Репортер» / Новий канал	21	11	-10
«Вікна» / СТБ	17	14	-3
«Факти»/ICTV	24	16	-8

Прикладіть мінімальну зарплату до одного місяця...

ФОТОФАКТ

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

На новому веб-сайті Державної адміністрації залізничного транспорту України можна дізнатися про історію української залізниці, розклад руху потягів та вартість проїзду.

На знімку: нову інтернет-сторінку презентують перший заступник начальника головного управління інформатики та статистики Укрзалізниці Віктор Мишечкін (ліворуч) та начальник прес-центру Едуард Занок.

Програма є. Чи буде кінцевий результат

У суботу Кабінет Міністрів України прийняв програму своєї діяльності і направив її на затвердження Верховній Раді. За словами Першого віце-прем'єр-міністра Миколи Азарова, у ході обговорення надійшло понад півтори тисячі пропозицій і доповнень до розробленого плану дій. Микола Азаров підкреслив, що більшість з них стосувалася питань соціального блоку, реальної економіки тощо. Перший віце-прем'єр відзначив, що уряд на-

самперед підсилив положення стосовно захисту купівельної спроможності населення від впливу інфляції, у випадках невчасного отримання доходів, а також про запровадження погодинної мінімальної оплати праці. Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, який взяв участь у засіданні уряду, в своєму виступі наголосив, що програму можна затвердити, проте висловив думку: потрібно вказати, «що ми отримаємо у про-

цесі реалізації програми, яким буде кінцевий результат». А Прем'єр-міністр України Віктор Янукович, у свою чергу, висловився за створення дієвого механізму щодо реалізації прийнятого документа. Проте того ж таки дня Президент України Леонід Кучма у Харкові наголосив, що не підтримує програму уряду, якщо в ній не буде визначено «чіткі шляхи розвитку головних галузей економіки країни». Зок-

рема, на думку глави держави, акцент має бути саме на розвитку аграрного сектора. Він критично висловився щодо діючого механізму кредитування селян, коли банки весною видають позики, а наприкінці літа аграрники змушені їх повертати. На думку Леоніда Кучми, програма повинна полягати в тому, «щоб люди бачили відповіді на болючі запитання», а не складатися «з високих матерій».

Володимир КОРОЛЮК.

Ні«молкомцентр», а «молкомцирк»

Безстроковий страйк оголосили більш як триста працівників кіровоградського молокозаводу, точніше —ТОВ «Молкомцентр», як нині він називається. Люди вже шість місяців не отримують зарплату. Підприємство заборгувало їм понад 1,2 мільйона гривень. Ще 1,7 мільйона «Молкомцентр» винен селянам за взяті в них продукцію. Страйкарі не вірять, що справи у підприємства справді такі погані. Принаймні на нещодавніх загальних зборах трудового колективу йшлося про те, що завод справно виготовляє продукцію, яка добре реалізовується. От тільки гроші діваються невідомо куди. «Можливо, в кишені господарів чи на банківські рахунки?» — висловив припущення один з учасників зборів. Говорили і про кредит, начебто взятий на переобладнання підприємства, який також невідь-куди зник. Даремно люди намагалися довідатись у керівництва заводу, хто справжній господар підприємства. Серед інших комерційних таємниць ця, з'ясувалося, чи не найбільша... — Не «Молкомцентр», а «молкомцирк» якийсь... — пролунало із зали. Працівники молокозаводу мають намір також добитися негайного початку процедури банкрутства підприємства. Для цього, вважають вони, є всі підстави. Олег БОНДАР.

Кіровоград.

АКЦІЯ

На честь героїв

Традиційним легкоатлетичним пробігом «Десант-44» минулої суботи вшанували херсонці 59-ту річницю з дня визволення міста від фашистів. За сприяння клубу любителів бігу «Таврія» акцію проводять щороку. Найстаріший з учасників — 75-річний Борис Майстерук, наймолодшому, Дмитрику Морозу, виповнилося п'ять. А ветеран легкої атлетики Микола Балан — єдиний, хто не пропустив жодного з 14 пробігів. Відстань у 13 кілометрів за цей час бігом подолали понад 1000 учасників. Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

АКТУАЛЬНО

Під охороною міліції

Після кількох убивств сумських таксистів та десятка пограбувань приватні фірми-перевізники змушені були звернутися до правоохоронців. Своїми захисниками вони вибрали службу охорони при УМВС в Сумській області. Тепер на кожен тривожний виклик клієта черговий наряд міліції з'являється за лічені хвилини. Тож за час співпраці правоохоронці зафіксували лише дві спроби нападу на таксистів. Суми.

Владислав ЖМУРКОВ.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ

Якісні продукти лише на виставці?

(Початок на 1-й стор.).

Представлені тут експонати, виготовлені здебільшого фальсифікаторами, вражали своєю схожістю на оригінали. Упаковка — як-то кажуть, комар носа не підточить, а от якість того, що всередині... Та людей у цій залі було значно менше, ніж там, де експонували якісну продукцію найкращі товаровиробники країни. Звісно, представники торгових марок, які вже завоювали добре ім'я, захищають свою продукцію від підробок. Однак тут важливо не передати куті меду, адже споживачеві важко відстежувати зміни в упаковці. А нерідко новенька наклейка на пляшці чи упаковці, яка начебто свідчить про додатковий захист, і вказує на фальсифікат. Тож єдиною надійною зброєю виробників нині залишаються відповідні структури, які виявляють підпільні цехи під час рейдів та перевірок. Державні чиновники, у свою чергу, посилаються на недосконалість законодавства. Так, за словами заступника голови Державного комітету з питань технічного регулювання та споживчої політики Анатолія Воронкова, вже нині потрібно ухвалити два законопроекти про м'ясо та молоко, в яких передбачається створення реєстрів товаровиробників. Щоб потрапити до нього, виробник повинен мати необхідне обладнання, створити санітарні умови тощо. Тоді буде легше контролювати роботу численних міні-цехів, а отож пропускати на ринок якісну продукцію. А поки що вітчизняному споживачеві залишається опановувати фальсифікаторські хитрощі, щоб відрізнити якісний товар від підробки, та далі чекати на позитивні зміни. Надія ГОРБАТЮК.

ПЕРСПЕКТИВА

Перська затока на... Львівщині

Керівники Західного оперативного командування запросили журналістів на «Близький Схід». Вояки 19-го окремого батальйону радіаційного, хімічного та біологічного захисту показали свій вишкіл на летовищі в Новому Калинові. У складі батальйону — контрактники. Чимало їх уже мають досвід дій у «гарячих» точках, а тому готові допомогти мирному населенню в разі війни в Іраку. Ймовірно відрядження на Близький Схід (за умови згоди парламенту) — цілком добровільне. Родичі дали розписки, що вони не проти виконання цієї місії своїми чоловіками та синами. До того ж їхня служба за кордоном добре оплачувана — 600—1000 доларів США. Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львівська область.

Фото УНАІН.

ОГОЛОШЕННЯ

Объявление

о проведении открытых торгов на покупку товаров (работ, услуг)
1. Заказчик: ГП НАЭК «Энергоатом» ОП «Южно-Украинская АЭС».
1.1. г. Южноукраинск Николаевской обл., 55000, р/с 26000301460221 в филиале ПИБ г. Южноукраинска, ОКПО 20915546, МФО 326427, тел/факс (05136) 2-18-32.
Налогоплательщик: ГП НАЭК «Энергоатом»: ул. Арсенальная, 9/11, г. Киев, 01011, ИНН 245846626653, свидетельство о регистрации плательщика НДС № 35479086.
1.2. Ответственный за проведение торгов: главный инженер Заплатин Владимир Григорьевич, тел. 4-11-01.
2. Информация о товарах (работах, услугах), которые приобретаются:
2.1. Ремонтные работы на э/блоках ЮУ АЭС по направлениям:
● теломеханическое оборудование реакторной и турбинной установок;
● электрическое оборудование реакторной и турбинной установок;
● очистка внутренних поверхностей трубок теплообменного оборудования;
● трансформаторное оборудование: генераторы турбоустановок.
2.2. Верхолазные и кровельные спецработы.
3. Процедура проведения закупок: открытые торги.
4. Место получения тендерной документации: г. Южноукраинск Николаевской обл., Промзона, корп. ИЛК, каб. 314.
5. Место и конечный срок подачи тендерных предложений: г. Южноукраинск Николаевской обл., Промзона, корп. ИЛК, каб. 314, 16.00 25 марта 2003 г.
6. Место и дата раскрытия тендерных предложений: г. Южноукраинск Николаевской обл., Промзона, каб. 314, в 12.00 31 марта 2003 г.
7. Дополнительная информация: тел. 4-23-52, 4-23-30.

АТЗТ «Київ-Лада»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 20 травня 2003 року о 16 годині, за адресою: Київ, вул. С. Сосніних, 17.
Порядок денний:
1. Підсумки роботи товариства за 2002 рік. Фінансовий стан товариства.
2. Звіт ревізійної комісії. Висновок аудитора за 2002 рік.
3. Затвердження річного звіту.
4. Затвердження нормативу розподілу прибутку на 2003 рік.
5. Про зміни в органах управління та контролю товариства.
6. Про призначення аудитора на 2003 рік.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою від 12.02.2003 року по справі № 3/117 б відкрито акціонерне товариство «Авдіївська автобаза» (код ЄДРПОУ 01226006, м. Авдіївка, вул. Тимірязєва, буд. 34, 86060, р/р 26003187037001 в ДРУ «Приватбанку» м. Донецьк, МФО 335496) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Куріненко Олександр Станіславович (ліцензія № 140444).

В інформації про четвертий випуск акцій ВАТ «Орджонікідзевський ГЗК» надрукованій в № 49—50 (3049—3050) від 14 березня 2003 року з технічних причин були припущені помилки:
— у пункті 12.18. замість абзацу: «У разі, якщо у процесі здійснення підписки був достроково досягнутий запланований рівень підписки, розміщення акцій четвертого випуску припиняється та закінчується.» Читати: «Дострокове закінчення підписки не передбачається. У випадку недосагнення рівня підписки, розмір підписки встановлюється на рівні фактичного внеску та підлягає затвердженню загальними зборами акціонерів.»
— у пункті 13.1) читати: «... на загальну номінальну вартість 6 140 987 000 000 (шість трильйонів сто сорок мільярдів дев'ятсот вісімдесят сім мільйонів) карбованців...»
— у пункті 13.2) читати: «... на суму 61 409 870 (шістдесят один мільйон чотириста дев'ять тисяч вісімсот сімдесят гривень)»...

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заходи щодо роздержавлення відкритого акціонерного товариства Державна холдингова компанія «Павлоградвугілля»

З метою визначення механізмів структурної перебудови і реформування вугільної промисловості, розв’язання невідкладних економічних та соціальних проблем галузі, залучення інвестицій **постановляю:**

1. Підтримати ініціативу Дніпропетровської обласної державної адміністрації та відкритого акціонерного товариства Державна холдингова компанія «Павлоградвугілля» щодо роздержавлення відкритого акціонерного товариства Державна холдингова компанія «Павлоградвугілля» (далі — ДХК «Павлоградвугілля») разом із дочірніми підприємствами ДХК «Павлоградвугілля» (далі — дочірні підприємства) згідно з переліком, що додається.

З цією метою:

а) Міністерству палива та енергетики України передати до 15 березня 2003 року Фонду державного майна України пакети акцій дочірніх підприємств, які перебувають в управлінні Міністерства палива та енергетики України, і забезпечити внесення відповідних змін до реєстрів власників цінних паперів дочірніх підприємств;

б) Міністерству економіки та з питань європейської інтеграції України із залученням Агентства з питань банкрутства проаналізувати до 1 травня 2003 року кредиторську та дебіторську заборгованість ДХК «Павлоградвугілля» та дочірніх підприємств, ужити заходів щодо реструктуризації заборгованості, в тому числі шляхом сприяння укладанню мирових угод із кредиторами та погашенню взаємних боргових вимог;

в) Фонду державного майна України:

— завершити корпоратизацію ДХК «Павлоградвугілля», в тому числі:

— здійснити до 25 червня 2003 року експертну оцінку пакетів акцій дочірніх підприємств і майна ДХК «Павлоградвугілля» та забезпечити внесення в установленому порядку до статутів ДХК «Павлоградвугілля» і дочірніх підприємств змін, які б передбачали передачу до статутного фонду ДХК «Павлоградвугілля» 100 відсотків акцій зазначених дочірніх підприємств;

— затвердити до 15 серпня 2003 року план розміщення акцій ДХК «Павлоградвугілля», передбачивши проведення пільгового продажу акцій та реалізації акцій, що залишаться після пільгового продажу, єдиним пакетом;

— провести до 15 листопада 2003 року конкурс із продажу пакета акцій ДХК «Павлоградвугілля», який залишиться після пільгового продажу, передбачивши в умовах його проведення допущення до участі в конкурсі покупців, які б узяли зобов’язання щодо забезпечення розв’язання економічних, соціальних, екологічних та інших проблем ДХК «Павлоградвугілля»;

г) Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку забезпечити до 25 липня 2003 року реєстрацію випуску акцій ДХК «Павлоградвугілля» з урахуванням результатів експертної оцінки його майна та пакетів акцій дочірніх підприємств, що передаються до статутного фонду ДХК «Павлоградвугілля»;

д) Міністерству палива та енергетики України забезпечити в період роз-

державлення ДХК «Павлоградвугілля» збереження його частки видобутку і реалізації вугілля у загальному вугільному балансі України, а також фінансування ДХК «Павлоградвугілля» в обсягах, передбачених у Державному бюджеті України на 2003 рік;

е) Міністерству палива та енергетики України, Фонду державного майна України за погодженням з органами місцевого самоврядування забезпечити протягом 2003—2004 років передачу в комунальну власність або приватизацію об’єктів соціальної сфери, які не ввійшли до статутних фондів ДХК «Павлоградвугілля» та дочірніх підприємств.

2. Дніпропетровській обласній державній адміністрації, Фонду державного майна України, Міністерству палива та енергетики України проаналізувати хід роздержавлення ДХК «Павлоградвугілля» та доповісти до 31 грудня 2003 року про його результати.

3. Кабінету Міністрів України:

у двомісячний строк привести свої рішення та забезпечити приведення центральними органами виконавчої влади своїх актів у відповідність із цим Указом; розробити до 1 серпня 2003 року новий порядок надання державної підтримки підприємствам вугільної промисловості, виходячи з необхідності запровадження економічного стимулювання підприємств цієї галузі незалежно від форми власності, які мають найвищу ефективність вуглевидобутку.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 3 березня 2003 року.

№ 185/2003.

Додаток до Указу Президента України від 3 березня 2003 року № 185/2003

Перелік дочірніх підприємств ДХК «Павлоградвугілля» — державних відкритих акціонерних товариств

«Шахта «Благодатна» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);
«Шахта «Дніпровська» (м. Тернівка, Дніпропетровська обл.);
«Шахта «Західнодонбаська» (м. Тернівка, Дніпропетровська обл.);
«Шахта ім. Героїв космосу» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);
«Шахта ім. М. І. Сташкова» (м. Першотравенськ, Дніпропетровська обл.);
«Шахта «Павлоградська» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);
«Шахта «Самарська» (м. Тернівка, Дніпропетровська обл.);
«Шахта «Степова» (м. Першотравенськ, Дніпропетровська обл.);
«Шахта «Тернівська» (м. Тернівка, Дніпропетровська обл.);
«Шахта «Ювілейна» (м. Першотравенськ, Дніпропетровська обл.);
«Курахівська центральна збагачувальна фабрика» (м. Курахове, Донецька обл.);
«Павлоградська центральна збагачувальна фабрика» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);
«Першотравенський ремонтно-механічний завод» (м. Першотравенськ, Дніпропетровська обл.);
«Павлоградське енергопідприємство» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);

«Павлоградське підприємство виробничо-технологічного зв’язку» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);
«Павлоградське управління по матеріально-технічному постачанню» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);
«Павлоградське управління по монтажу, демонтажу та ремонту гірничо-шахтного обладнання» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);
«Павлоградське шахтобудівельне управління» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);
«Павлоградське шахтовиробниче управління» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);
«Павлоградське управління по водопостачанню та очистці каналізаційних стоків» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);
«Павлоградська автобаза» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);
«Павлоградвантажтранс» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);
«Павлоградвуглезбук» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.);
«Павлоградське спеціалізоване підприємство по гасінню териконів та рекультивації земель» (м. Тернівка, Дніпропетровська обл.);
«Павлоградське спеціалізоване шляхове ремонтно-будівельне управління» (м. Павлоград, Дніпропетровська обл.).

Глава Адміністрації Президента України
В. МЕДВЕДЧУК.

Постанова Верховної Ради України

Про заслуховування на «Дні Уряду України» у червні 2003 року інформації Кабінету Міністрів України про хід виконання Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією від 31 травня 1997 року

Відповідно до пункту 13 статті 85 Конституції України Верховна Рада України **постановляє:**

1. Заслухати 10 червня 2003 року інформацію Кабінету Міністрів України про хід виконання Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією від 31 травня 1997 року, ратифікованого Верховною Радою України 14 січня 1998 року, під час проведення «Дня Уряду Укра-

їни» у Верховній Раді України відповідно до Постанови Верховної Ради України від 6 лютого 2003 року «Про «День Уряду України» у червні 2003 року».

2. Кабінету Міністрів України визначити доповідачів, підготувати аналітичні та довідкові матеріали із зазначеного питання і надати їх народним депутатам України не пізніше ніж за п’ять днів до проведення «Дня Уряду України».

3. Комітету Верховної Ради України

у закордонних справах разом з іншими комітетами Верховної Ради України узагальнити пропозиції народних депутатів України, підготувати співдовідку та проект Постанови Верховної Ради України з цього питання.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 20 лютого 2003 року.

№ 534-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про проведення парламентських слухань про стан підготовки до вступу України до Світової організації торгівлі (СОТ)

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Провести 19 березня 2003 року в залі пленарних засідань Верховної Ради України парламентські слухання з порядком денним: «Про стан підготовки до вступу України до Світової організації торгівлі (СОТ)».

2. Комітетам Верховної Ради України з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та ін-

вестицій, з питань промислової політики і підприємництва, з питань аграрної політики та земельних відносин разом з Кабінетом Міністрів України забезпечити підготовку і проведення зазначених парламентських слухань.

3. Запропонувати Прем’єр-міністру України взяти участь та виступити на парламентських слуханнях.

4. Запросити для участі в парламентських

слуханнях членів Уряду України, інших керівників органів виконавчої влади, фахівців наукових та консультативних установ, представників громадськості.

5. Управлінню справами Апарату Верховної Ради України внести пропозиції і здійснити матеріально-технічне забезпечення проведення парламентських слухань.

6. Національний телекомпанії України та Національній радіокомпанії України за учас-

тю Інформаційного управління Апарату Верховної Ради України забезпечити пряму трансляцію парламентських слухань по першій програмі українського телебачення та радіо.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 20 лютого 2003 року.

№ 530-IV.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України

Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з моніторингу виконання Рекомендацій парламентських слухань «Про взаємовідносини та співробітництво України з НАТО» та Плану дій Україна-НАТО

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Відповідно до частини третьої статті 89 Конституції України, глави 4.6 Регламенту Верховної Ради України утворити Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України з моніторингу виконання Рекомендацій парламентських слухань «Про взаємовідносини та співробітництво України з НАТО» та Плану дій Україна — НАТО (далі — Тимчасова спеціальна комісія).

2. Затвердити склад Тимчасової спеціальної комісії (додається).

3. Головою Тимчасової спеціальної комісії обрати народного депутата України, першого заступника Голови Комітету Верховної Ради України з питань Європейської інтеграції Зарубінського Олега Олександровича.

4. Залучати, у разі необхідності, до роботи в Тимчасовій спеціальній комісії в установленому порядку фахівців Апарату Верховної Ради України, Інституту законодавства Верховної Ради України, незалежних експертів.

5. Матеріально-технічне, кадрове, інформаційне та організаційне забезпечення діяльності Тимчасової спеціальної комісії покласти на Апарат Верховної Ради України.

6. Тимчасовій спеціальній комісії інформувати Верховну Раду України про результати своєї діяльності та вносити відповідні пропозиції.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 6 лютого 2003 року.

№ 479-IV.

Додаток до Постанови Верховної Ради України від 6 лютого 2003 року № 479-IV

Склад тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з моніторингу виконання Рекомендацій парламентських слухань «Про взаємовідносини та співробітництво України з НАТО» та Плану дій Україна — НАТО

ЗАРУБІНСЬКИЙ Олег Олександрович — фракція Народно-демократичної партії, голова Комісії
БИЧКОВ Сергій Анатолійович — фракція політичних партій Промисловців і підприємців та «Трудова Україна»
БОРЗИХ Олександр Іванович — фракція Аграрної партії України
ДОМАНСЬКИЙ Анатолій Іванович — фракція Комуністичної партії України
ЗАЄЦЬ Іван Олександрович — фракція «Наша Україна»
ЗАПЛАТИНСЬКИЙ Володимир Михайлович — фракція Соціал-демократичної партії України (об’єднаної)
КАСЬЯНОВ Сергій Павлович — позафракційний
КАТЕРИНЧУК Микола Дмитрович — фракція «Наша Україна»
КИРИЛЕНКО В’ячеслав Анатолійович — фракція «Наша Україна»
КЛИМПУШ Орест Дмитрович — група «Народовлад-
дя»
КУЗЬМУК Олександр Іванович — фракція політичних партій Промисловців і підприємців та «Трудова Україна»
ЛЕБЕДІВСЬКИЙ Валерій Анатолійович — фракція «Наша Україна»
МАЙСТРИШИН Володимир Якович — фракція «Регіони України»
МАНЧУЛЕНКО Георгій Манолійович — фракція «Наша Україна»
НАДРАГА Василь Іванович — група «Народний вибір»
ОСТАШ Ігор Іванович — фракція «Наша Україна»
РАЗВАДОВСЬКИЙ Віктор Йосипович — група «Демократичні ініціативи»
САВИЦЬКИЙ Валентин Вікторович — група «Європейський вибір»
ЦУШКО Василь Петрович — фракція Соціалістичної партії України
ШКІЛЬ Андрій Васильович — фракція Блоку Юлії Тимошенко.

Про стан забезпечення в Україні встановлених чинним законодавством соціальних, економічних, правових і конституційних гарантій у сфері соціального захисту та реабілітації інвалідів

Питання про стан забезпечення в Україні встановлених чинним законодавством соціальних, економічних, правових і конституційних гарантій у сфері соціального захисту та реабілітації інвалідів розглянуто Верховною Радою України у контексті оголошення поточного року в Європі Роком людей з інвалідністю.

Заслухавши і обговоривши інформацію Кабінету Міністрів України із зазначеного питання, Верховна Рада України відмічає, що Урядом здійснюється певна робота щодо вирішення проблем інвалідів.

Позитивним у роботі Кабінету Міністрів України за останні роки є суттєве зростання рівня бюджетного забезпечення програм соціальної підтримки інвалідів.

Відповідно до визначених пріоритетів соціальної політики в державі створюється мережа центрів соціально-трудової і професійної реабілітації інвалідів, ранньої соціальної та допрофесійної реабілітації дітей-інвалідів. Підвищився рівень забезпечення інвалідів протезно-ортопедичними виробами, інвалідними візками.

У структурі виконавчої влади створено спеціальний орган, що вирішує питання державної підтримки громадських організацій інвалідів та їх підприємств у розв'язанні соціальних проблем інвалідів, у тому числі щодо працевлаштування.

Проблеми інвалідів стають предметом непересічної уваги органів державної влади — в 2002 році вперше в нашій країні було підготовлено Державну доповідь «Про становище інвалідів в Україні та основні державної політики щодо вирішення проблем громадян з особливими потребами», яка дала змогу здійснити кількісну та якісну оцінку сучасного стану справ у цій сфері, визначила перспективи та шляхи розв'язання цілої низки питань, що стосуються інвалідів.

Разом з тим Верховна Рада України відмічає, що Кабінету Міністрів України, іншим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування

не вдалося повною мірою забезпечити державні соціальні, економічні, правові гарантії у сфері соціального захисту та реабілітації інвалідів. Найявні показники рівня соціальної захищеності цієї категорії населення не відповідають вимогам сьогодення та життєвим потребам інвалідів. Зокрема, реальний розмір соціальних виплат, пенсій інвалідам значно менший, ніж встановлений прожитковий мінімум. Не додержуються вимоги чинного законодавства щодо надання інвалідам за рахунок держави належної медичної допомоги та пільгового забезпечення їх необхідними ліками. Потребує суттєвого вдосконалення та покращення робота медико-соціальних експертних комісій по встановленню інвалідності.

Немає суттєвих практичних зрушень у вирішенні проблем бар'єрності суспільного середовища, забезпечення безпосереднього доступу інвалідів до об'єктів соціальної інфраструктури. Не забезпечуються умови для здобуття інвалідами освіти, насамперед дітьми-інвалідами, а також професійного навчання. Існують значні проблеми щодо зайнятості інвалідів, забезпечення їх конституційного права на працю.

Усе це свідчить про те, що значна кількість проблем життєдіяльності людей із особливими потребами залишається невирішеною.

Надзвичайну тривогу викликає значне недовиконання в минулому році встановлених Законом України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» показників фінансування програм соціально-побутового та матеріального забезпечення інвалідів, поява внаслідок цього заборгованості з виплат державних соціальних допомог, грошових компенсацій.

І хоча новий коаліційний Уряд докладає зусиль для покращення ситуації, зокрема, в січні 2003 року видатки Фонду соціального захисту інвалідів профінансовано з Державного бюджету України в повному, передбаченому на цей період, обсязі, становище із соціальним захистом

осіб з обмеженими можливостями залишається напруженим.

Враховуючи викладене, Верховна Рада України постановляє:

1. Визнати становище із забезпеченням соціальних, економічних, правових та конституційних гарантій у сфері соціального захисту інвалідів вкрай складним, однак, зважаючи на термін виконання повноважень та перші позитивні кроки нового складу Уряду, діяльність Кабінету Міністрів України із зазначеного питання вважати недостатньою.

2. Вважати неприпустимими і такими, що суперечать Конституції України, будь-які спроби суб'єктів права законодавчої ініціативи звужити обсяг чи зміст існуючих законодавчих норм, які стосуються інвалідів, обмежити чи скасувати соціальні правові гарантії, встановлені для осіб з обмеженими можливостями, зокрема щодо їх працевлаштування, державної підтримки, соціального захисту.

3. Кабінету Міністрів України:

вжити термінових заходів щодо погашення протягом першого півріччя поточного року заборгованості із соціальних виплат інвалідам за 2002 рік, з оплати протезно-ортопедичних виробів і засобів реабілітації;

забезпечити в повному обсязі, передбаченому Законом України «Про Державний бюджет України на 2003 рік», фінансування в першочерговому порядку видатків та бюджетних програм, які стосуються інвалідів, посилити персональну відповідальність керівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади за порушення встановлених термінів та обсягів фінансового забезпечення цих програм і використання виділених коштів не за прямим бюджетним призначенням;

передбачити при підготовці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік суттєве збільшення фактичних розмірів державної соціальної допомоги інвалідам та грошових компенсацій до рівня, встановленого чинним законодавством, а також відповідне збільшення видатків і фінансування по бюджетних соціальних програмах, які стосуються інвалідів;

внести, з урахуванням можливостей Державного бюджету України, пропозиції щодо поетапного розширення переліку гарантованих державою соціальних пільг, які надаються інвалідам, у тому числі щодо пільгової оплати комунальних та побутових послуг, звільнення від сплати податку на додану вартість при придбанні путівки на санаторно-курортне лікування тощо;

вжити заходів щодо поетапного підвищення інвалідам, починаючи з 2003 року, соціальних та трудових пенсій до рівня прожиткового мінімуму;

переглянути встановлений рівень та методику розрахунку прожиткового мінімуму для осіб з обмеженими можливостями;

розробити концептуальні засади системи реабілітації інвалідів в Україні, передбачивши, зокрема, наукове обґрунтування, фінансування та організаційне супроводження ре-

білітаційного процесу, створення відповідної нормативно-правової бази, розвиток та належне фінансове забезпечення мережі центрів медичної, соціальної, трудової, професійної та фізкультурно-спортивної реабілітації, в тому числі реабілітаційних центрів для дітей-інвалідів;

забезпечити системний та комплексний підхід до формування державної політики у сфері соціального захисту інвалідів, звернути увагу на необхідність врахування в діяльності галузевих міністерств та інших центральних органів виконавчої влади проблем, пов'язаних з життєдіяльністю інвалідів, та покращити координацію їх роботи в цьому напрямі, стимулювати налагодження міждержавних зв'язків у соціальній сфері, в тому числі на рівні Парламентської Асамблеї Ради Європи;

розробити комплексну програму державної соціальної підтримки та реабілітації інвалідів з психоневрологічними захворюваннями;

підвищити рівень зайнятості осіб з обмеженими можливостями шляхом вдосконалення системи працевлаштування інвалідів, у тому числі на державну службу, та визначення рівня відомчої відповідальності за цю роботу, а також шляхом створення економічного механізму зацікавлення керівників підприємств та окремих підприємств у залученні інвалідів до роботи на їх підприємствах;

підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо вдосконалення існуючого порядку сплати підприємствами страхових внесків до Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України;

удосконалити порядок підвищити ефективність використання коштів Фонду соціального захисту інвалідів, призначених для створення робочих місць для працевлаштування інвалідів;

створити економічні та правові умови для розвитку підприємницької діяльності інвалідів;

вжити заходів щодо розширення та вдосконалення державної підтримки підприємств громадських організацій інвалідів, у тому числі шляхом запровадження державного замовлення на їх продукцію, її рекламування, належного та вчасного відшкодування сплаченого податку на додану вартість, надання фінансової допомоги за рахунок державного і місцевих бюджетів, встановлення пільгових режимів оренди, сплати місцевих податків і зборів, сприяння розвитку відомчої соціальної інфраструктури;

проаналізувати роботу медико-соціальних експертних комісій, визначити шляхи її покращення та реформування, забезпечити прозорість та відкритість їх діяльності;

вжити заходів щодо значного поліпшення профілактики інвалідності, попередження виробничого травматизму, підвищення рівня пільгового забезпечення інвалідів необхідними ліками та засобами протезування, покращення медичного обслуговування

всіх категорій інвалідів, особливо в сільській місцевості, шляхом створення в усіх закладах охорони здоров'я відповідних умов для надання медичних послуг інвалідам з важкими ураженнями як в амбулаторних, так і в стаціонарних умовах;

розробити механізм надання транспортних послуг, особливо в сільській місцевості, інвалідам, обмеженим у пересуванні, в тому числі передбачивши відповідне його бюджетне фінансування;

покращити стан забезпечення інвалідів спеціальними автотранспортними засобами, путівками для санаторно-курортного оздоровлення і лікування, вжити заходів для підвищення якості протезно-ортопедичних виробів та технічних засобів реабілітації осіб з обмеженими можливостями, в тому числі таких виробів і засобів для дітей-інвалідів;

створити умови для забезпечення інвалідів житлом шляхом розробки та прийняття спеціальної цільової програми «Житло — інвалідам»;

вжити заходів щодо збільшення обсягів державного замовлення професійно-технічним і вищим навчальним закладам на підготовку спеціалістів з числа осіб з обмеженими можливостями та створення відповідних умов для інтегрованого навчання;

забезпечити широкий доступ інвалідів до глобального інформаційного простору з урахуванням індивідуальних програм реабілітації інвалідів;

терміново прийняти Державну програму подолання бар'єрності доступу інвалідів до об'єктів соціальної та транспортної інфраструктури, передбачивши в ній усунення протягом 2003—2004 років комунікаційних, будівельних та інших перешкод, що заважають особам з обмеженими можливостями дістатися до адміністративних будинків, в яких розміщені органи державної влади та соціальні установи;

прискорити розробку та експериментальне виробництво вітчизняних тролейбусів, автобусів і залізничних вагонів, пристосованих до перевезення інвалідів на візках та осіб з ураженнями слуху і зору;

забезпечити всебічну підтримку громадських організацій інвалідів, залучення їх до роботи по підготовці проектів законів та інших нормативно-правових актів щодо соціального захисту інвалідів і додержання їх прав;

сприяти розвитку мистецької та іншої творчої активності осіб з обмеженими можливостями шляхом організації відповідних фестивалів, виставок, експозицій;

підвищити рівень фінансового забезпечення, підтримки і розвитку паролімпійського та дефілімпійського руху, діяльності системи центрів з фізичної культури та спорту інвалідів «Інваспорт», дитячих, юнацьких спортивних шкіл інвалідів, забезпечувати широкий доступ осіб з обмеженими можливостями до занять фізичною культурою та спортом;

розробити і внести в устаткованому порядку на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до Бюджетного кодексу України, Земельного кодексу України,

законів України, спрямовані на підвищення рівня соціальної захищеності інвалідів та наближення національних правових норм, що стосуються осіб з обмеженими можливостями, до європейського та світового рівня;

організувати на Першому Національному телевізійному каналі постійно діючу тематичну передачу щодо висвітлення проблем інвалідності, шляхів та досвіду їх вирішення, діяльності державних органів стосовно підвищення соціальної захищеності інвалідів тощо;

вжити заходів щодо розширення тематики та збільшення загальної тривалості трансляцій телевізійних передач з сурдопекладом шляхом впровадження відповідного державного замовлення державним і недержавним телекомпаніям;

посилити контроль за додержанням органами виконавчої влади вимог чинного законодавства у сфері соціального захисту інвалідів.

4. Верховній Раді Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським радам:

розглянути протягом першого кварталу 2003 року стан забезпечення у регіонах вимог чинного законодавства щодо економічних та соціальних гарантій у сфері соціального захисту і реабілітації інвалідів та стан виконання відповідних регіональних програм соціальної підтримки інвалідів.

5. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям:

вжити заходів щодо забезпечення у 2003 році фінансування в повному обсязі видатків, передбачених відповідними місцевими бюджетами на утримання інтернатних закладів для інвалідів, закладів охорони здоров'я, навчальних закладів, де навчаються інваліди, сприяти додатковому технічному, в тому числі транспортному, оснащенню територіальних центрів соціального обслуговування пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян, особливо в сільській місцевості;

покращити соціально-побутове забезпечення інвалідів, у тому числі за рахунок гуманітарної та благодійної допомоги, використання речей, конфіскованих митними органами України.

6. Звернутися до Президента України з проханням щодо вдосконалення організаційної структури центральних органів виконавчої влади у сфері соціального захисту осіб з особливими потребами, зокрема, розглянути можливість утворення Державного комітету України у справах інвалідів.

7. Провести у лютому 2004 року у Верховній Раді України парламентські слухання за підсумками проведення в Україні у 2003 році Року людей з інвалідністю.

8. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 20 лютого 2003 року, № 560—IV.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України Про проведення парламентських слухань «Українсько-російські відносини: сучасний стан та перспективи»

Верховна Рада України постановляє:

1. Провести 10 червня 2003 року (з 15 години) в залі пленарних засідань Верховної Ради України парламентські слухання «Українсько-російські відносини: сучасний стан та перспективи».

2. Комітету Верховної Ради України у закордонних справах та іншим профільним комітетам Верховної Ради України здійснити необхідні заходи щодо організації проведення парламентських слухань із зазначеного питання, запросивши на них представників Федеральних Зборів Російської Федерації, ділових кіл України та Російської Федерації, представників органів державної влади України, політичних партій та громадських організацій.

3. Кабінету Міністрів України визначити доповідача на парламентських слуханнях.

4. Управлінню справами Апарату Верховної Ради України внести пропозиції і здійснити матеріально-технічне забезпечення проведення парламентських слухань.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 20 лютого 2003 року, № 529-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про інформацію Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для з'ясування причин, що призвели до кризового фінансового стану Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна», та перевірки дотримання законності при здійсненні його ліквідації

Заслухавши інформацію Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для з'ясування причин, що призвели до кризового фінансового стану Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна», та перевірки дотримання законності при здійсненні його ліквідації (далі — Тимчасова слідча комісія), Верховна Рада України відзначає, що причини, які призвели до банкрутства одного з найбільших системних банків України — Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна» (далі — банк «Україна»), з'ясовано остаточно. Головними з цих причин є: вкрай ризикована та шкідлива практика вкладення значних фінансових ресурсів у кредити, гарантії, акредитиви, цінні папери, що призвело до виснаження фінансового потенціалу банку; зловживання та злочинна діяльність посадових осіб банку «Україна»; відсутність контролю Національного банку України за діяльністю банку «Україна», Кабінету Міністрів України — за виконанням своїх рішень щодо діяльності банку «Україна»; слабка діяльність правоохоронних органів з попередження зловживань у банківській сфері.

Генеральна прокуратура України порушила кримінальні справи стосовно посадових осіб, винних у злочинних діях, які довели банк «Україна» до кризового фінансового стану.

На 1 січня 2003 року задоволено вимоги кредиторів першої черги, встановленої Законом України «Про врегулювання заборгованості закладами фізичних осіб — вкладників та інших кредиторів Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна».

На виконання Постанови Верховної Ради України від 10 січня 2002 року «Про інформацію Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для з'ясування причин, що призвели до кризового фінансового стану Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна» (далі — Постанова Верховної Ради України від 10 січня 2002 року № 2956-III) Тимчасовою слідчою комісією перевірено законність створення Акціонерно-комерційного банку соціального розвитку «Укрсоцбанк» та Українського акціонерного

комерційного промислово-інвестиційного банку «Промінвестбанк України». Порушень законодавства не виявлено. Вказані банки було створено шляхом акціонування, а не приватизації.

Водночас Верховна Рада України констатує, що Закон України «Про врегулювання заборгованості закладами фізичних осіб — вкладників та інших кредиторів Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна» виконується незадовільно.

Виявлено грубі порушення чинного законодавства з боку колишнього ліквідатора банку «Україна» — Агентства з питань банкрутства, що призвело до зриву встановленого зазначеним Законом терміну задоволення вимог кредиторів першої черги.

Заходи, яких вживають Генеральна прокуратура України та Міністерство внутрішніх справ України для повернення незаконно отриманих кредитів, є неефективними. Обсяги прострочених та неповернених кредитів, отриманих суб'єктами підприємницької діяльності, за рахунок відсотків зросли з 1,3 млрд. гривень до 1,45 млрд. гривень. За півтора року проходження ліквідаційної процедури повернуто лише 52 млн. гривень, причому жоден з найбільших боржників не зменшив свого боргу.

Постійне зростання сум прострочених боргів перед банком «Україна» є також наслідком зволікань та неякісної роботи судових органів, слабкої діяльності Міністерства юстиції України.

Кабінет Міністрів України по суті усунувся від сприяння розв'язанню проблем банку «Україна». Кабінетом Міністрів України та Національним банком України не виконано Постанову Верховної Ради України від 10 січня 2002 року № 2956-III, в результаті чого виникає загроза втрати цілісного майнового комплексу банку «Україна».

Неналежне виконання наведених вище законодавчих актів органами виконавчої влади, суттєві недоліки у роботі Генеральної прокуратури України та судових органів ставлять під сумнів можливість задоволення законних вимог кредиторів другої та третьої черг.

Суттєво звужує вплив та

контроль Тимчасової слідчої комісії за процедурою ліквідації банку «Україна» відсутність достатньої законодавчої бази, яка б визначала її права та обов'язки.

Верховна Рада України постановляє:

1. Визнати роботу Національного банку України, Кабінету Міністрів України, Генеральної прокуратури України з виконання законодавчих доручень, пов'язаних з ліквідацією банку «Україна», недостатньою.

2. Національному банку України і Кабінету Міністрів України:

терміново, з урахуванням законних інтересів кредиторів банку «Україна», визначитися щодо використання нерухомого майна банку «Україна», яке знаходиться в заставі у Національного банку України, до вирішення цього питання в законодавчому порядку заборонити ліквідатору банку «Україна» продовжувати та укладати нові договори оренди нерухомого майна банку «Україна», що знаходиться в заставі Національного банку України;

у місячний термін розробити та представити Верховній Раді України комплексну програму заходів з підвищення ефективності ліквідаційної процедури та повного задоволення законних вимог кредиторів банку «Україна».

3. Кабінету Міністрів України у десятиденний термін відновити діяльність Міжвідомчої робочої групи для сприяння розв'язанню проблем банку «Україна».

4. Генеральній прокуратурі України та Міністерству внутрішніх справ України до 1 квітня 2003 року відзвітувати перед Верховною Радою України щодо виконання пункту 3 статті 3 Закону України «Про врегулювання заборгованості закладами фізичних осіб — вкладників та інших кредиторів Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна».

5. Рекомендувати Верховному Суду України:

взяти під особливий контроль розгляд судових справ, пов'язаних з поверненням кредитів, наданих банком «Україна»;

надати Верховній Раді України детальну інформацію із зазначеного питання до 1 травня 2003 року.

6. Звернути увагу Національного банку України на невиконання ліквідатором

банку «Україна» вимог абзацу другого пункту 7 Постанови Верховної Ради України від 10 січня 2002 року № 2956-III про щомісячне оприлюднення через засоби масової інформації даних про стан повернення боргів банку «Україна» та рух коштів на накопичувальному рахунку.

7. Звернути увагу Президента України на неналежне виконання положення пункту 2 статті 3 Закону України «Про врегулювання заборгованості закладами фізичних осіб — вкладників та інших кредиторів Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна» та рекомендувати вжити заходів щодо притягнення до відповідальності винних посадових осіб.

8. Верховній Раді України з метою створення правових умов роботи Тимчасових слідчих комісій:

розглянути в першому порядку законопроект про внесення доповнень до статей 62, 96 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (реєстр. № 2570); повернутися до розгляду закону про тимчасові слідчі та спеціальні комісії Верховної Ради України.

9. З метою підвищення ефективності процедури ліквідації банку «Україна» підготувати та прийняти закон про внесення змін до Закону України «Про врегулювання заборгованості закладами фізичних осіб — вкладників та інших кредиторів Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна».

10. Національному банку України до 1 квітня 2003 року подати Верховній Раді України пропозиції щодо:

внесення змін до законодавства з метою удосконалення правових умов здійснення процедури банкрутства та ліквідації банків;

основних положень порядку задоволення вимог кредиторів третьої черги банку «Україна» для затвердження їх Верховною Радою України.

11. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Тимчасову слідчу комісію.

**Голова
Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.**

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 566-IV.

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення виконання покарань

У зв'язку з прийняттям Закону України від 11 липня 2001 року № 2636-III «Про внесення змін до Виправно-трудового кодексу України» Верховна Рада України постановляє:

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:
1. У частині третій статті 408 Кримінально-процесуального кодексу України слова «виправних робіт» замінити словами «виправних чи громадських робіт».
2. У пункті 7 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до № 50, ст. 375; 1984 р., № 1, ст. 3) слова «умовного засудження і відстрочки виконання вироку» замінити словами «звільнення від відбування покарання з випробуванням», а слова «виправних робіт не за місцем роботи» виключити.
3. Додаток 6 до Статуту гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України, затвердженого Законом України «Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 22—23, ст. 196; 2001 р., № 9, ст. 38), доповнити пунктами 26¹ та 38 такого змісту:

«26¹. Порядок і умови відбування арешту засудженими військовослужбовцями визначаються Виправно-трудовим кодексом України»;

«38. Особливості обладнання приміщень гауптвахти, де тримаються військовослужбовці, засуджені до арешту, визначаються нормативно-правовими актами Міністерства оборони України».

4. Статтю 26 Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 33, ст. 270) доповнити частиною восьмою такого змісту:

«8. Звільнення військовослужбовців з військової служби з підстав, визначених у пункті «в» частини третьої, пункті «з» частини шостої та пункті «е» частини сьомої цієї статті, здійснюється в порядку, передбаченому положеннями про проходження військової служби відповідними категоріями військовослужбовців».

5. У Законі України «Про загальну структуру і чисельність кримінально-виконавчої системи України» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 20, ст. 151):

1) в абзаці третьому статті 1: після слів «слідчі ізолятори» доповнити словами «кримінально-виконавчі установи відкритого типу, арештні домів»; слова «інспекції виправних робіт» замінити словами «кримінально-виконавча інспекція»;
2) у статті 2: після слів «слідчих ізоляторів» доповнити словами «кримінально-виконавчих установ відкритого типу, арештних домів»;

слова «інспекцій виправних робіт — одного відсотка» і «цих інспекцій» замінити відповідно словами «кримінально-виконавчої інспекції — п'яти відсотків» і «цій інспекції».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 6 лютого 2003 року.
№ 487-IV.

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування»

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до Закону України «Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 11, ст. 47; 2002 р., № 17, ст. 124, № 30, ст. 210) такі зміни:

1. У статті 1:
1) у пункті 1: абзац п'ятий викласти в такій редакції: «для найманих працівників — 0,5 відсотка, а для найманих працівників-інвалідів, які працюють на підприємствах і в організаціях товариств УТОГ і УТОС, — 0,25 відсотка суми оплати праці, що включає основну та додаткову заробітну плату, а також інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у тому числі в натуральній формі, які підлягають обкладанню прибутковим податком з громадян»; абзаци шостий і сьомий виключити;
2) в абзаці другому пункту 2 цифри «2,1» замінити цифрами «1,9»;
3) у пункті 3: в абзаці першому слова і цифри «в якій вони перебувають, з 1 січня 2001 року — 5,5 відсотка, з 1 липня 2001 року — 6,0» замінити словами і цифрами «в якій вони перебувають, — 5,8»;

в абзаці третьому цифри «2,6» замінити цифрами «2,4».
2. У статті 3 цифри і слово «16 відсотків» замінити цифрами і словом «21 відсоток».
3. У статті 4 слова і цифри «не нижче ніж 64 відсотки» виключити, а цифри «11» замінити цифрами «15».
4. У статті 5 слова «не нижче ніж 50 відсотків» виключити.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2003 року.
2. З метою вивчення можливостей щодо введення в дію статей 24—26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» провести у Луганській та Чернівецькій областях експеримент з надання застрахованим особам протягом періоду, визначеного Кабінетом Міністрів України, допомоги по частковому безробіттю.
3. Кабінету Міністрів України:

у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом визначити період проведення експерименту з надання застрахованим особам допомоги по частковому безробіттю у Луганській та Чернівецькій областях, затвердити порядок проведення експерименту, здійснювати контроль за його проведенням;

за результатами експерименту внести на розгляд Верховної Ради України одночасно з поданням про встановлення розміру страхових внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування відповідні пропозиції.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 6 лютого 2003 року.
№ 492-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про «День Уряду України» у травні 2003 року

Відповідно до пункту 13 частини першої статті 85 Конституції України Верховна Рада України постановляє:

1. Провести «День Уряду України» у Верховній Раді України 13 травня 2003 року з порядком денним:

«1. Про хід виконання Постанови Верховної Ради України від 31 жовтня 1996 року «Про звіт Тимчасової депутатської слідчої комісії по перевірці фактів фальсифікації окремих положень Декрету Кабінету Міністрів України «Про довірчі товариства» та контролю за виконанням пункту 3 Поста-

нови Верховної Ради України від 6 липня 1995 року «Про проект Закону України про внесення змін і доповнень до Декрету Кабінету Міністрів України «Про довірчі товариства».

2. Про заходи Кабінету Міністрів України щодо захисту національних інтересів держави у сферах національно-свідомого і патріотичного виховання молодого покоління та забезпечення умов його розвитку».

II. Кабінету Міністрів України визначити доповідачів, підготувати аналітичні та довідкові матеріали із зазначених питань і подати їх

народним депутатам України до 5 травня 2003 року.

III. Комітетам Верховної Ради України з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій, з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму, з питань правової політики, з питань соціальної політики та праці, з питань бюджету, з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства, з питань культури і духовності, з питань національної безпеки і оборони, з питань свободи слова та інформації, з питань прав людини, наці-

ональних меншин і міжнаціональних відносин, з питань Європейської інтеграції разом з іншими заінтересованими комітетами узагальнити пропозиції народних депутатів України і матеріали, які будуть подані Кабінетом Міністрів України, підготувати співдоповіді та проекти постанов Верховної Ради України з питань, що розглядатимуться на «Дні Уряду України».

**Голова
Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.**

м. Київ,
6 лютого 2003 року.
483-IV.

Рекомендації парламентських слухань щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства в Україні

Учасники парламентських слухань, які відбулися 13 січня 2003 року, обговоривши стан дотримання вимог природоохоронного законодавства, відзначають, що в Україні в цілому створено законодавчу базу для охорони, використання та відтворення природних ресурсів, енерго- та ресурсозбереження, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру. Її розвиток та вдосконалення в останні роки продовжувалися. Ратифіковано ряд міжнародних конвенцій, угод та інших договорів, затверджено важливі нормативно-правові акти і програми.

Разом з тим природоохоронне законодавство ще не забезпечує повною мірою потреб суспільства, а механізми його реалізації не розвинуті. Вжиті заходи щодо удосконалення природоохоронного законодавства, забезпечення державного контролю за його дотриманням є недостатніми.

Схвалені Постановою Верховної Ради України від 7 грудня 2000 року «Рекомендації парламентських слухань щодо дотримання вимог екологічного законодавства в Україні, напрямів реалізації та вдосконалення екологічної політики» виконані не в повному обсязі.

Екологічна ситуація залишається вкрай складною, навантаження на навколишнє природне середовище зростає. Забруднення і виснаження природних ресурсів продовжує загрожувати здоров'ю населення, екологічній безпеці та економічній стабільності держави. Водночас має місце тенденція до збільшення порушень вимог природоохоронного законодавства як підприємствами, установами й організаціями, так і органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, а також громадянами.

Недостатньо уваги приділяється охороні земельних ресурсів, раціональному їх використанню, збереженню та відтворенню родючості ґрунтів. Земельна реформа здійснюється без урахування екологічних вимог. Зростають площі еродованих земель, посилюються процеси підкислення, засолення, ущільнення, підтоплення, забруднення та засмічення ґрунтів, зменшується вміст гумусу.

В населених пунктах скорочуються площі зелених насаджень, руйнуються системи захисних лісових смуг вздовж залізниць, автомобільних шляхів та каналів. У лісогосподарській діяльності залишається низьким рівень використання природозберігаючих технологій. Серйозною проблемою є боротьба з шкідливими та хворобами лісу, особливо в лісах сфери управління Міністерства аграрної політики України. Збільшуються випадки несанкціонованих рубок. Лише в 2002 році через самовільні рубки лісу в Карпатському регіоні державі завдано збитків на суму понад 10 млн. гривень, з яких відшкодовано лише 1,7 відсотка.

Не здійснюються належні заходи щодо забезпечення науково обґрунтованого рівня відтворення і раціонального використання тваринного світу. Гострою проблемою залишається браконьєрство, яке набуває дедалі організованішого характеру.

Водні ресурси використовуються нераціонально, продовжуються їх забруднення та виснаження. Існуючі очисні споруди працюють неефективно, почастилися аварійні скиди забруднених зворотних вод. Продовжує зростати диспропорція між потужностями водопостачання та водовідведення.

Відсутній належний контроль за дотриманням режиму використання водоохоронних зон та прибережних захисних смуг. Масового характеру набуло невиконання вимог Водного кодексу України у частині обмеження господарської діяльності у водоохоронних зонах та прибережних захисних смугах. Здійснюються їх забудова та розорювання, знищуються лісові насадження.

Кабінетом Міністрів України до цього часу не визначений на державному рівні механізм надання водних об'єктів в оренду, що призводить до повного ігнорування місцевими органами влади вимог природоохоронного законодавства, самочинного розпоряджання водними об'єктами загальнодержавного значення.

Видобування корисних копалин у багатьох випадках здійснюється без ліцензій, гірничих та земельних відводів, затримується або зовсім не проводиться рекультивація земель. На діючих родовищах повсюдно не виконуються передбачені у ліцензії умови користування надрами. Використання підземних вод часто здійснюється без відповідних проектів, дозволів на спеціальне водокористування, технічних паспортів свердловин.

Забруднення атмосферного повітря в більшості міст по окремих показниках перевищує встановлені нормативи. Зростає частка автотранспорту в загальному забрудненні атмосфери. Розмір плати за викиди не стимулює підприємства до впровадження природоохоронних заходів.

Залишається невирішеною проблема збирання, обробки, нешкодження та видалення відходів. Зростає засміченість територій побутовими відходами.

Такий стан охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів та забез-

Постанова Верховної Ради України Про рекомендації парламентських слухань щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства в Україні

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Схвалити рекомендації парламентських слухань щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства в Україні (додаються).
2. Кабінету Міністрів України до 1 березня 2004 року поінформувати Верховну Раду України про стан реалізації рекомендацій парламентських слухань щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства в Україні.
3. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики, природо-користування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.
4. Управлінню справами Верховної Ради України разом з Комітетом Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи протягом березня 2003 року забезпечити в установленому порядку видання збірки матеріалів парламентських слухань щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства в Україні.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 565-IV.

печення екологічної безпеки обумовлений рядом факторів.

Через незавершеність і непослідовність адміністративної реформи призупинилася розробка національної екологічної стратегії та впровадження системи інтегрованого управління природними ресурсами, посилюється відомчий підхід в управлінні, наращується дублювання функцій державного контролю. Постійні структурні та кадрові зміни в Міністерстві екології та природних ресурсів України призводять до зниження ефективності його діяльності, послаблення кадрового потенціалу, втрати здобутків минулих років.

Існуючі економічні механізми природокористування не стимулюють раціонального використання природних ресурсів, забезпечення їх охорони та відтворення. Недосконала система адміністративних санкцій за порушення природоохоронного законодавства призводить до безвідповідальності керівників підприємств, установ і організацій. Діючі штрафні санкції за забруднення довкілля не забезпечують стимулів до технологічних змін, інновацій, впровадження ресурсозберігаючих технологій.

Державні природоохоронні програми виконуються незадовільно, їх реалізація систематично не забезпечується достатніми фінансовими ресурсами як на державному, так і на місцевому рівнях. Виконання заходів з охорони та відтворення природних ресурсів майже повністю ігноруються суб'єктами господарювання і перекладаються на державний та місцевий бюджети.

Контроль за дотриманням природоохоронного законодавства здійснюється незадовільно на всіх рівнях. Державна виконавча служба Міністерства юстиції України не завжди забезпечує примусове стягнення з винних збитків, завданих державі за порушення природоохоронного законодавства.

Гармонізація національного природоохоронного законодавства із законодавством Європейського Союзу здійснюється непослідовно. Нагальною потребою є впровадження міжнародних стандартів ISO-14000.

Не досить ефективно використовується потенціал співпраці з міжнародними організаціями екологічного спрямування. Реалізація проектів міжнародної технічної допомоги здійснюється безсистемно і без достатнього контролю. Виконання зобов'язань щодо міжнародних договорів України у сфері охорони навколишнього природного середовища, природокористування та забезпечення екологічної безпеки організаційно та фінансово не забезпечено.

Зважаючи на те, що реалізація державної екологічної політики потребує створення цілісної системи заходів правового, економічного, соціального, освітнього, інформаційно-пропагандистського та організаційного характеру, Верховна Рада України рекомендує:

1. Кабінету Міністрів України:
  - 1) забезпечити виконання в повному обсязі рекомендацій, затверджених постановами Верховної Ради України «Про рекомендації парламентських слухань щодо дотримання вимог екологічного законодавства в Україні, напрямів реалізації та вдосконалення екологічної політики» від 7 грудня 2000 року та «Про інформацію Кабінету Міністрів України про здійснення державної політики щодо виконання законів України «Про природно-заповідний фонд України» і «Про охорону культурної спадщини» та дотримання посадовими особами вимог чинного законодавства стосовно Національного заповідника «Хортиця» й інших історико-культурних заповідників і об'єктів природно-заповідного фонду» від 12 вересня 2002 року;
  - 2) протягом року здійснити заходи щодо прискорення реалізації адміністративної реформи з метою створення державної системи

інтегрованого управління природними ресурсами, підвищення ефективності їх охорони та відтворення;

- 3) до 1 січня 2004 року забезпечити створення єдиної системи державного контролю за використанням природних ресурсів та охороною навколишнього природного середовища;

- 4) з метою формування сучасної екологічної політики на засадах сталого розвитку розробити та внести на розгляд Верховної Ради України:

- до 1 липня 2003 року проект Національної екологічної стратегії України;

- до 1 листопада 2003 року проект Стратегії сталого розвитку України;

- 5) до 1 січня 2004 року розробити та затвердити Державну програму моніторингу навколишнього природного середовища, передбачивши відповідні бюджетні асигнування за рахунок коштів Державного бюджету України;

- 6) до 1 січня 2004 року забезпечити створення системи державних кадастрів природних ресурсів;

- 7) у 2003—2004 роках завершити розроблення державних басейнових програм охорони, використання та відтворення водних ресурсів;

- 8) протягом 2003 року внести на розгляд Верховної Ради України проекти законів України:

- про затвердження Загальнодержавної програми охорони земель;

- про Національну концепцію впровадження екологічно безпечних технологій;

- про комплексну Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС;
- про статус об'єкта «Укриття» і створення екологічно безпечної інфраструктури його експлуатації;

- 9) до 1 січня 2005 року внести на розгляд Верховної Ради України проект Екологічного кодексу України;

- 10) при розробці проекту Державного бюджету України на 2004 рік передбачити:

- використання у повному обсязі коштів від збору за спеціальне використання природних ресурсів на їх охорону та відтворення;
- забезпечення у видатках відповідних головних розпорядників бюджетних коштів за окремими кодами програмної класифікації кошти на фінансування:

- Національної програми екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води;
- Загальнодержавної програми поводження з токсичними відходами;

- Загальнодержавної програми формування національної екологічної мережі;
- Державної програми «Ліси України» на 2002—2005 роки, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2002 року;

- Програми будівництва лісових доріг і впровадження природозберігаючих технологій лісозаготівель в гірських умовах Закарпаття, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 23 квітня 1999 року;
- виділення коштів на впровадження природозберігаючих технологій відповідно до Закону України «Про мораторій на проведення суцільних рубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах Карпатського регіону»;

- 11) до 1 липня 2003 року запровадити механізм індексації нормативів зборів за використання природних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища;

- 12) до 1 січня 2004 року розробити економічні механізми стимулювання ощадливого використання природних ресурсів, реалізації природоохоронних заходів, впровадження альтернативних видів енергії та екологічно безпечних технологій;

- 13) до 1 травня 2003 року встановити поря-

док надання водних об'єктів в оренду відповідно до Водного кодексу України;

- 14) забезпечити виконання фінансових зобов'язань України щодо міжнародних договорів у сфері охорони навколишнього природного середовища, природокористування та забезпечення екологічної безпеки;

- 15) вжити заходів щодо недопущення реалізації господарських проектів за рахунок територій природно-заповідного фонду, посилити режим охорони об'єктів природно-заповідного фонду;

- 16) щорічно інформувати Верховну Раду України про діяльність органів виконавчої влади з питань дотримання вимог природоохоронного законодавства.

2. Міністерству екології та природних ресурсів України:

- 1) забезпечити всі передбачені законодавством заходи щодо державного контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства в межах своїх повноважень;

- 2) до 1 липня 2003 року розробити та затвердити комплексний план науково-технічних заходів реалізації Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів;

- 3) спільно з Національною академією наук України розробити систему науково обґрунтованих екологічних нормативів;

- 4) спільно з Державним комітетом України з питань технічного регулювання та споживчої політики надати пропозиції Кабінету Міністрів України щодо впровадження стандартів ISO-14000;

- 5) здійснити підготовчі заходи щодо запровадження екологічного аудиту і страхування;

- 6) поліпшити координацію впровадження міжнародних програм екологічного спрямування в Україні.

3. Міністерству екології та природних ресурсів України, Міністерству аграрної політики України, Державному комітету лісового господарства України вжити передбачених законодавством заходів щодо:

- 1) охорони і відтворення диких тварин, водних живих ресурсів, птахів;

- 2) впровадження системи розподілу мисливських угідь, удосконалення організації любительського і спортивного рибальства та полювання;

- 3) викорінення браконьєрства.

4. Міністерству аграрної політики України, Міністерству екології та природних ресурсів України, Міністерству промислової політики України, Міністерству охорони здоров'я України до 1 січня 2004 року поінформувати Верховну Раду України про здійснення заходів щодо утилізації непридатних та заборонених до використання пестицидів.

5. Міністерству юстиції України забезпечити підвищення ефективності роботи Державної виконавчої служби щодо примусового відшкодування збитків та стягнення штрафів за порушення природоохоронного законодавства.

6. Міністерству палива та енергетики України до 1 травня 2003 року поінформувати Верховну Раду України про організаційно-правові засади забезпечення екологічної та радіаційної безпеки на території Севастопольського інституту ядерної енергії та промисловості.

7. Міністерству екології та природних ресурсів України, Міністерству освіти і науки України, Державному комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України:

- 1) запровадити систему екологічного виховання та освіти, інформування населення щодо стану навколишнього природного середовища, раціонального використання та відтворення природних ресурсів;

- 2) розширити використання можливостей засобів масової інформації щодо популяризації екологічних знань шляхом створення спеціальних теле- та радіопрограм, видання відповідної літератури;

- 3) відновити у шкільних програмах дисципліну «Екологія» та забезпечити введення в програми вищих навчальних закладів предмету «Загальна та фахова екологія».

8. Генеральний прокуратор України посилити нагляд за дотриманням природоохоронного законодавства України та щорічно інформувати про це Верховну Раду України.

9. Міністерству освіти і науки України розглянути доцільність створення національного центру підготовки економістів-екологів.

10. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування:

- 1) забезпечити розробку та затвердження регіональних програм охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання природних ресурсів;

- 2) забезпечити залучення коштів місцевих бюджетів на природоохоронні заходи, зокрема фінансування будівництва та реконструкції очисних споруд, розроблення проектів водоохоронних зон;

- 3) спрямувати діяльність територіальних органів та інспекцій у галузі охорони навколишнього природного середовища на активізацію співпраці з громадськими інспекторами, неурядовими організаціями та громадянами.

Постанова Верховної Ради України

Про проведення парламентських слухань на тему:
«Проблемні питання розвитку підприємництва в Україні:
регуляторна політика держави та заходи щодо
підтримки малого та середнього бізнесу»

У зв'язку з наявністю серйозних проблем у сфері підприємницької діяльності, які характеризуються ознаками адміністративного тиску на суб'єктів підприємництва, наявністю негативних тенденцій розвитку малого та середнього бізнесу, відтоком капіталів та робочої сили за межі України і з метою законодавчого забезпечення процесу дерегуляції підприємницької діяльності, створення прозорих умов ведення бізнесу, усунення корупційних проявів з боку контролюючих органів, поліпшення інвестиційного клімату в Україні Верховна Рада України **постановляє:**

1. Провести 14 травня 2003 року о 15 годині в залі пленарних засідань Верховної Ради України парламентські слухання на тему: «Проблемні питання розвитку підприємництва в Україні: регуляторна політика держави та заходи щодо під-

тримки малого та середнього бізнесу».

2. Комітетам Верховної Ради України з питань промислової політики і підприємництва, з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій разом з Кабінетом Міністрів України здійснити організаційне забезпечення проведення парламентських слухань.

3. Кабінету Міністрів України, Державному комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва до 5 травня 2003 року підготувати і передати до Верховної Ради України необхідні інформаційно-аналітичні матеріали щодо державної політики у сфері підприємницької діяльності, наявних проблем і тенденцій розвитку підприємництва в Україні, в тому числі проблемних питань у сфері малого та середнього бізнесу, зокрема вдосконалення

оподаткування, створення умов для кредитування та залучення інвестицій.

4. Державному комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва звернутися через засоби масової інформації до суб'єктів підприємництва з проханням до 25 квітня 2003 року подати свої зауваження і пропозиції щодо покращення умов здійснення підприємницької діяльності для узагальнення та інформування учасників парламентських слухань.

5. Запропонувати Президенту України і Прем'єр-міністру України взяти участь та виступити при розгляді зазначеного питання на парламентських слуханнях.

6. Запросити для участі в парламентських слуханнях членів Уряду України, керівників центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, представників

суб'єктів підприємницької діяльності та їх об'єднань, представників громадських організацій, наукових та консультативних установ.

7. Управлінню справами Апарату Верховної Ради України здійснити в установленому порядку відповідне матеріально-технічне забезпечення проведення парламентських слухань.

8. Національний телекомпанії України та Національній радіокомпанії України за участю Інформаційного управління Апарату Верховної Ради України забезпечити в установленому порядку трансляцію парламентських слухань на загальнонаціональному каналі УТ-1 та загальнонаціональному радіо каналі УР-1.

**Голова
Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.**

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 532-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про утворення Тимчасової слідчої
комісії Верховної Ради України для
з'ясування причин утворення
заборгованості за кредитами,
залученими державою або під
державні гарантії

У зв'язку з незадовільним станом погашення суб'єктами господарювання заборгованості за кредитами, залученими державою або під державні гарантії, необхідністю з'ясування причин затримки повернення коштів та відповідно до статті 89 Конституції України Верховна Рада України **постановляє:**

1. Утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України для з'ясування причин утворення заборгованості за кредитами, залученими державою або під державні гарантії (далі — Тимчасова слідча комісія).

2. Тимчасовій слідчій комісії:

а) з'ясувати причини утворення заборгованості суб'єктів господарювання за кредитами, залученими державою або під державні гарантії, та підготувати пропозиції щодо їх усунення;

б) підготувати пропозиції щодо вироблення державної політики з управління державним боргом та внести на розгляд Верховної Ради України відповідний проект Закону України;

в) проінформувати Верховну Раду України про результати роботи та внести відповідні пропозиції за її наслідками.

3. Національному банку України, Кабінету Міністрів України, Міністерству фінансів України, Державній податковій адміністрації України, Рахунковій палаті, Державному казначейству України, іншим державним установам України надати Тимчасовій слідчій комісії необхідну інформацію щодо заборгованості за кредитами, залученими державою або під державні гарантії.

4. Матеріально-технічне, кадрове, інформаційне та організаційне забезпечення діяльності Тимчасової слідчої комісії покласти на Апарат Верховної Ради України.

5. Обрати головою Тимчасової слідчої комісії народного депутата України Майстришина Володимира Яковича.

6. Затвердити персональний склад Тимчасової слідчої комісії:

МАЙСТРИШИН Володимир Якович — фракція «Регіони України», голова Комісії

БАРАНІВСЬКИЙ Олександр Петрович — фракція Соціалістичної партії України

ВОЮШ Володимир Дмитрович — фракція Соціал-демократичної партії України (об'єднаної)

ГАВРИЛЮК Василь Васильович — група «Народовладдя»

ГІНЗБУРГ Ольга Петрівна — фракція Комуністичної партії України

ДОВГИЙ Станіслав Олексійович — фракція політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна»

ЗАІЧКО Віктор Олександрович — фракція Народно-демократичної партії

КАТЕРИНЧУК Микола Дмитрович — фракція «Наша Україна»

КИРИЛЬЧУК Євген Іванович — фракція Блоку

Юлії Тимошенко

МАТВІЄНКО Павло Володимирович — група «Європейський вибір»

ПОНОМАРЕНКО Георгій Григорович — фракція Комуністичної партії України

СТАШЕВСЬКИЙ Станіслав Телісфорович — позафракційний

ФОМЕНКО Катерина Олександрівна — група «Народний вибір»

ШЕРШУН Микола Харитонович — фракція Аграрної партії України

ШКІРЯ Ігор Миколайович — фракція «Регіони України»

**Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.**

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 539-IV.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів
України з питань оподаткування

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести зміни до таких законів України:
1. У пункті «о» статті 19 Закону України «Про Єдиний митний тариф» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 19, ст. 259; 2001 р., № 30, ст. 143; 2002 р., № 5, ст. 34) слова і цифри «до 1 січня 2003 року» замінити словами і цифрами «до 1 січня 2004 року».

2. У пункті 11.33 статті 11 Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст. 156; 2001 р., № 30, ст. 143) слова і цифри «до 1 січня 2003 року» замінити словами і цифрами «до 1 січня 2004 року».

3. У пункті 7.19 статті 7 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 27, ст. 181; 2001 р., № 30, ст. 143) слова і цифри «до 1 січня 2003 року» замінити словами і цифрами «до 1 січня 2004 року».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

**Президент України
Л. КУЧМА.**

м. Київ,
16 січня 2003 року.
№ 440-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України
«Про колективне сільськогосподарське
підприємство»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Закону України «Про колективне сільськогосподарське підприємство» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 20, ст. 272, № 48, ст. 658) такі зміни:

1) у статті 9:

а) абзац перший пункту 1 доповнити реченням такого змісту: «Уточнення складу і вартості пайового фонду майна членів підприємств, у тому числі реорганізованих, проводиться за методикою, що затверджується Кабінетом Міністрів України»;

б) абзац перший пункту 3 викласти в такій редакції:

«3. У разі виходу з підприємства його члени мають право на пай натурою, грошми або цінними паперами відповідно до розміру та структури пайового фонду або в іншій, за згодою сторін, формі»;

2) статтю 31 доповнити пунктами 7 і 8 такого змісту:

«7. У разі реорганізації підприємства паї його членам або їх спадкоємцям видаються правонаступниками цього підприємства за рахунок майна, яке було віднесено до складу пайового фонду підприємства на дату його реорганізації і передане на баланс правонаступникам.

8. Об'єкти соціальної сфери, житлового фонду, у тому числі незавершеного будівництва, а також внутрішньогосподарські меліоративні системи підприємств, що не підлягали паюванню в процесі реорганізації цих підприємств та передані на баланс підприємств- правонаступників, підлягають безоплатній передачі до комунальної власності в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

**Президент України
Л. КУЧМА.**

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 547-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 77¹
Кодексу України про адміністративні
правопорушення щодо відповідальності
за самовільне випалювання
сухої рослинності або її залишків

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Статтю 77¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) викласти в такій редакції:

«Стаття 77¹. Самовільне випалювання сухої рослинності або її залишків

Випалювання сухої природної рослинності або її залишків без дозволу органів державного контролю у галузі охорони навколишнього природного середовища або з порушенням умов такого дозволу, а так само невжиття посадовими особами, які одержали дозвіл на випалювання сухої природної рослинності або її залишків, заходів щодо своєчасного їх гасіння —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від п'ятдесяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від сімдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

**Президент України
Л. КУЧМА.**

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 552-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про внесення змін
до Постанови Верховної Ради України
«Про порядок висвітлення роботи третьої
сесії Верховної Ради України
четвертого скликання»

З метою більш широкого висвітлення позицій депутатських фракцій (груп) у Верховній Раді України та позафракційних народних депутатів Верховна Рада України **постановляє:**

1. Пункт 3 Постанови Верховної Ради України від 25 грудня 2002 року «Про порядок висвітлення роботи третьої сесії Верховної Ради України четвертого скликання» викласти в такій редакції:

«3. Національний телекомпанії України:

протягом третьої сесії Верховної Ради України четвертого скликання забезпечити щотижневу трансляцію на Першому Національному каналі у прямому ефірі передач за участю народних депутатів України — представників депутатських фракцій (груп) та позафракційних народних депутатів України періодичністю шість разів на тиждень в часовому проміжку між 19 і 20 годиною та загальною тривалістю 4 години 30 хвилин на тиждень.

Трансляцію телепередач здійснювати відповідно до пла-

ну-графіка розподілу ефірного часу між депутатськими фракціями (групами) та позафракційними народними депутатами України.

У щотижневих програмах телепередач, з метою завчасного повідомлення телеглядачів про учасників передач, обов'язково вказувати назви депутатських фракцій (груп), які братимуть в ній участь».

2. Апарату Верховної Ради України забезпечити складання плану-графіка телепередач, розподіливши ефірний час між депутатськими фракціями (групами) пропорційно до чисельності позафракційних народних депутатів України і народних депутатів України, що входять до складу депутатських фракцій (груп), та погодити план-графік із керівниками депутатських фракцій (груп), а також вжити інших необхідних заходів на виконання цієї Постанови.

**Голова
Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.**

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 535-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про проведення парламентських слухань
на тему: «Демографічна криза в Україні:
її причини та наслідки»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Провести 21 травня 2003 року о 15 годині в залі пленарних засідань Верховної Ради України парламентські слухання на тему: «Демографічна криза в Україні: її причини та наслідки».

2. Комітетам Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони, з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства разом з Кабінетом Міністрів України забезпечити підготовку і проведення зазначених парламентських слухань.

3. Запропонувати Кабінету Міністрів України до 18 квітня 2003 року підготувати і передати до Верховної Ради України необхідні інформаційно-аналітичні матеріали щодо основних показників соціально-демографічної структури населення України та її динаміки; показників стану здоров'я населення України; характеристик зовнішніх міграційних процесів, процесів тимчасової зовнішньої трудової міграції.

4. Запросити для участі в

парламентських слуханнях членів Кабінету Міністрів України, Ради національної безпеки і оборони України, представників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, профільних міжнародних організацій, громадських організацій, наукових експертів.

5. Управлінню справами Апарату Верховної Ради України здійснити матеріально-технічне забезпечення проведення парламентських слухань.

6. Національний телекомпанії України та Національній радіокомпанії України за участю Інформаційного управління Апарату Верховної Ради України забезпечити в установленому порядку трансляцію парламентських слухань на Першому Національному каналі та на першому каналі Українського радіо.

**Голова
Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.**

м. Київ,
6 березня 2003 року.
№ 591-IV.

Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них

Цей Закон визначає основні правові і організаційні засади забезпечення якості та безпеки риби, інших водних живих ресурсів, виготовленої з них харчової продукції для життя і здоров'я населення та запобігання негативному впливу на довкілля у разі вилову, переробки, фасування та переміщення через митний кордон України.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

атестація виробництва — офіційне підтвердження органом з сертифікації наявності необхідних та достатніх умов, які забезпечують дотримання встановлених нормативно-правовими актами та нормативними документами вимог до конкретного переробного виробництва;

ветеринарне свідоцтво — виданий в установленому порядку документ, що підтверджує відповідність конкретної партії продуктів лову та харчової продукції з них вимогам ветеринарно-санітарної безпеки.

У разі здійснення експорту продуктів лову та харчової продукції з них ветеринарне свідоцтво підлягає обміну на міжнародний ветеринарний сертифікат;

критичні точки виробництва — етапи чи операції в процесі виготовлення харчової продукції, проведення контролю під час яких запобігає можливість виробництва неякісної чи небезпечної продукції;

партія вирощених живої риби або інших водних живих ресурсів — кількість риби або інших водних живих ресурсів, вирощених в окремому ставку, іншому водному об'єкті (його ділянці), незалежно від об'єму води в них та їх площі;

партія продуктів лову — кількість продуктів лову одного найменування, гатунку, одного суб'єкта господарювання, вилучених у період не більше п'яти найближчих дат і оформлених одним документом про якість;

партія харчової продукції — кількість продукції одного найменування, гатунку, одного суб'єкта господарювання, виробленої в період не більше п'яти найближчих дат і оформленої свідоцтвом про якість. Партія не повинна перевищувати вантажопідйомності спеціально обладнаних: одного залізничного вагона, одного трюму рибальського судна, танкера або цистерни тощо; переробне виробництво — комплекс будівель, механізмів, технологічних процесів тощо для здійснення переробки продуктів лову; переробка продуктів лову — розбирання, охолодження, заморожування, копчення, соління, маринування, сушіння, в'ялення, консервування, фасування, нагрівання чи поєднання цих процесів;

пресерви — солоний продукт з риби, інших водних живих ресурсів з додаванням консервантів чи антисептиків, розфасованих у герметизовану тару, що підлягає зберіганню при температурі від 0° С до мінус 15° С;

продукти лову — вилучені риба та інші водні живі ресурси;

риба та інші водні живі ресурси (водні біоресурси) — сукупність водних організмів (гідробіонтів), життя яких неможливе без перебування (знаходження) у воді.

До водних живих ресурсів належать: прісноводні, морські, анадромні та катадромні риби на всіх стадіях розвитку, круглороті, водні безхребетні, у тому числі молюски, ракоподібні, черви, голкошкірі, губки, у тому числі молюски, кишковопорожнинні, наземні безхребетні у водній стадії розвитку, головоногі, водорості та інші водні рослини;

свідоцтво виробника про якість — документ встановленого зразка, який видається виробником у разі введення продукції в обіг і яким засвідчується відповідність продуктів лову та харчової продукції з них встановленим законодавством та нормативними документами вимогам;

спеціальне використання риб та інших водних живих ресурсів — усі види використання риб, інших водних живих ресурсів (за винятком любительського та спортивного рибальства у водних об'єктах загального користування), що здійснюється шляхом їх вилучення (лов, добування, збирання тощо) з середовища перебування;

харчова продукція — перероблені продукти лову, призначені окремо чи з іншою харчовою продукцією для подальшої переробки та (або) споживання.

Стаття 2. Вимоги до вирощування риби, інших водних живих ресурсів

Вирощування риби, інших водних живих ресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх ділянках) та континентальному шельфі України дозволяється суб'єктам господарювання за наявності позитивної ветеринарно-санітарної оцінки стану (визначають державні органи ветеринарної медицини) водних об'єктів.

Якість та безпека живої риби, інших водних живих ресурсів, вирощених у ставках, інших водних об'єктах (їх ділянках), підтверджуються ветеринарним свідоцтвом, яке видається державними органами ветеринарної медицини один раз на рік на всю партію вирощених живої риби або інших водних живих ресурсів.

Стаття 3. Спеціальне використання риби, інших водних живих ресурсів та вимоги до продуктів лову

Спеціальне використання риби, інших водних живих ресурсів здійснюється суб'єктами господарювання, їх об'єднаннями переважним чином за плату в межах встановлених лімітів (квот) за наявності ліцензій (дозволів) та позитивних ветеринарно-санітарних оцінок стану промислових ділянок рибогосподарських водних об'єктів загальнодержавного значення і показників безпеки риби, інших водних живих ресурсів (визначається державними органами ветеринарної медицини).

Порядок видачі ліцензій (дозволів) та порядок здійснення спеціального використання риби, інших водних живих ресурсів визначаються чинним законодавством.

Кожна партія продуктів лову, отримана в порядку спеціального використання риби, інших водних живих ресурсів, супроводжується свідоцтвом виробника про якість.

Періодичність контролю показників безпеки продуктів лову визначається чинним законодавством.

Продукти лову, які містять токсичні речовини, що перевищують встановлені допустимі рівні, чи з наяв-

ністю паразитів понад встановлені норми за рішенням державних органів ветеринарної медицини підлягають утилізації згідно з вимогами чинного законодавства.

У період ускладнення санітарно-епідемічної або епізоотичної ситуації у рибогосподарських водних об'єктах спільне рішення щодо реалізації чи утилізації продуктів лову приймають органи державної санітарно-епідеміологічної служби та державні органи ветеринарної медицини.

Стаття 4. Переробка продуктів лову

Переробку продуктів лову мають право здійснювати суб'єкти господарювання за наявності у них дозволу на цей вид діяльності, який видається органами державної санітарно-епідеміологічної служби та державною службою ветеринарної медицини.

Суб'єкти господарювання, які здійснюють переробку продуктів лову, підлягають обліку в державній службі ветеринарної медицини за місцем розташування. Суб'єкти господарювання, які здійснюють рибоконсервне та пресервне виробництво, підлягають обліку в центральному органі виконавчої влади у сфері рибного господарства.

Облік суб'єктів господарювання засвідчується номером, який присвоюється їм для маркування продукції власного виробництва.

Переробку продуктів лову можуть здійснювати суб'єкти господарювання, виробництво яких пройшло атестацію на виконання цих робіт.

Стаття 5. Атестація переробного виробництва

Виробництво суб'єктів господарювання, які здійснюють переробку продуктів лову, підлягає в установленому порядку атестації на відповідність обов'язковим вимогам, встановленим нормативно-правовими актами та нормативними документами.

Об'єктами атестації переробного виробництва є: технічна документація на продукцію та її виробництво;

технологічне обладнання;

засоби вимірювальної техніки, контролю, випробувальне обладнання та система їх перевірок;

порядок реєстрації результатів контролю та випробувань, складання, затвердження та зберігання протоколів випробувань;

порядок формування та позначення партій харчової продукції.

Атестат виробництва видається територіальним органом з сертифікації на підставі позитивного висновку атестаційної комісії.

Порядок проведення атестації переробного виробництва та форма атестата встановлюються центральним органом виконавчої влади у сфері технічного регулювання та споживчої політики.

Орган, що видає атестат, має право зупинити його дію на певний строк у разі порушення суб'єктом господарювання законодавства у сфері виробництва харчової продукції; недотримання ним вимог нормативних документів; виявлення невідповідності виготовленої продукції встановленому рівню якості.

Атестат виробництва може бути анульованим у разі виявлення недостовірних даних у заяві та документах, поданих відповідному орга-

ну для проведення атестації; повторного або грубого порушення законодавства у сфері виробництва харчової продукції; невиконання розпорядження органу про усунення порушень умов виробництва.

Стаття 6. Вимоги до переробки продуктів лову

Під час переробки продуктів лову повинні забезпечуватися:

ведення обліку надходження продуктів лову, а також обліку виготовленої з них продукції;

проведення постійного контролю якості та безпеки продуктів лову, що надходять на переробку, а також супутніх матеріалів та харчової продукції з них відповідно до статті 7 цього Закону;

реалізація виготовленої харчової продукції та використання продуктів лову для переробки лише за наявності документального підтвердження їх якості та безпеки;

недопустимість введення в обіг, вилучення з обігу та утилізація неякісної та небезпечної продукції;

дотримання вимог нормативних документів щодо умов добування, переробки та транспортування і зберігання продуктів лову та харчової продукції з них;

недопущення негативно-го впливу неякісної та небезпечної продукції на життя і здоров'я населення та довкілля.

Під час переробки продуктів лову суб'єкти господарювання повинні дотримуватися інших вимог, передбачених нормативно-правовими актами та нормативними документами.

Стаття 7. Забезпечення виробником контролю якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них

З метою забезпечення якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них для здоров'я населення суб'єкт господарювання проводить контроль цієї продукції на всіх стадіях її переробки.

Контроль якості продуктів лову, харчової продукції з них та супутніх матеріалів здійснює виробнича лабораторія, яка підлягає акредитації.

Порядок акредитації виробничих лабораторій переробних виробництв встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері стандартизації, метрології та сертифікації.

Виробнича лабораторія проводить:

вхідний контроль якості сировини, напівфабрикатів, супутніх матеріалів, призначених для виробництва;

контроль критичних точок виробництва продукції; відбіркові перевірки якості дотримання технологічної дисципліни;

контроль якості готової продукції за показниками, передбаченими нормативними документами.

У разі виявлення порушень вимог до технологічних процесів виробнича лабораторія має право припинити виробництво, про що доводиться до відома вищої організації та місцевих органів виконавчої влади, а у разі необхідності — органів прокуратури.

Результати досліджень, проведених виробничою лабораторією, реєструються у спеціальному журналі. Порядок ведення реєстраційних журналів встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері рибного господарства.

Відповідальність за

об'єктивність проведення досліджень (вимірювань) та вірогідність їх результатів несе керівник виробничої лабораторії.

Виробнича лабораторія на підставі досліджень продуктів лову, харчової продукції з них та супутніх матеріалів (за умови їх відповідності вимогам нормативних документів) видає свідоцтво про якість.

Стаття 8. Підтвердження належної якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них

Підтвердження відповідності і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них встановленим вимогам є обов'язковим у разі їх реалізації або направлення на переробку.

Продукти лову реалізуються або використовуються для переробки тільки за наявності:

ветеринарного свідоцтва; висновку державної санітарно-гігієнічної експертизи у разі, якщо продукт лову реалізується або направляється на переробку вперше.

Харчова продукція реалізується тільки за наявності: ветеринарного свідоцтва; свідоцтва виробника про якість;

сертифіката відповідності чи свідоцтва про визнання в Україні іноземного сертифіката (для імпортованої продукції); маркування згідно з вимогами Закону України «Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини».

Стаття 9. Порядок переміщення через митний кордон продуктів лову та харчової продукції з них українського походження

Продукти лову, добуті за межами митної території України резидентами — суб'єктами господарювання на власних чи орендованих (зафрахтованих) суднах, а також харчова продукція з них, виготовлена резидентами — суб'єктами господарювання, є продукцією українського походження.

Підтвердження продуктів лову та харчової продукції з них як продукції українського походження здійснюється за бажанням резидента — суб'єкта господарювання подає:

свідоцтво про якість; ветеринарне свідоцтво; карантинний дозвіл на тару, виготовлену із сировини рослинного походження; атестат виробництва (копію).

Свідоцтво про якість видається виробником відповідно до статті 7 цього Закону.

Стаття 10. Порядок переміщення через митний кордон продуктів лову та харчової продукції з них іноземного виробництва

Митне оформлення для використання на митній території України продуктів лову та харчової продукції з них іноземного виробництва здійснюється згідно з вимогами митного законодавства України.

Для здійснення митного оформлення щодо якості та безпеки продуктів лову та харчової продукції з них іноземного виробництва суб'єкт господарювання подає:

сертифікат походження; сертифікат відповідності чи свідоцтво про визнання іноземного сертифіката;

ветеринарне свідоцтво на кожен партію продукції;

карантинний дозвіл на тару, виготовлену із сировини рослинного походження.

Стаття 11. Державний контроль та нагляд за якістю і безпекою продуктів лову та харчової продукції з них

Державний контроль та нагляд за якістю і безпекою продуктів лову та харчової продукції з них здійснюються під час їх виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, використання, утилізації чи знищення і надання послуг у сфері громадського харчування спеціально уповноваженими органами виконавчої влади у галузі охорони здоров'я, захисту прав споживачів, стандартизації, метрології та сертифікації, ветеринарної медицини, карантину рослин.

Стаття 12. Відповідальність за порушення законодавства у сфері якості та безпеки харчової продукції

Особи, винні у порушенні законодавства у сфері якості та безпеки харчової продукції, несуть дисциплінарну, адміністративну, кримінальну та цивільну відповідальність.

Стаття 13. Міжнародне співробітництво України у сфері забезпечення якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них

Міжнародне співробітництво України у сфері забезпечення якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них здійснюється шляхом:

участі в роботі міжнародних організацій, конференцій, симпозіумів, виставок тощо;

укладання міжнародних договорів;

гармонізації державних стандартів, норм та правил з міжнародними стандартами, нормами та правилами, які визначають вимоги до якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них;

обміну з торговельними партнерами інформацією про заходи, які вживаються в Україні для забезпечення якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них.

У разі якщо міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлені інші правила, ніж передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародних договорів.

Стаття 14. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення законів України, інших нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом вони застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін: подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів України, що впливають з цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
6 лютого 2003 року.
№ 486-IV.

Зливи словесні, зливи природні

Територіям у Маріуполі загрожує підтоплення. Потрібні термінові заходи!

Є просте правило: будь-що, причетний до тієї чи іншої гілки влади — законодавчої, виконавчої чи судової, — у своїх діях має керуватися насамперед законом і здоровим глуздом. Підпорядковуючи ці дії передусім інтересам суспільним (і аж ніяк не корпоративним!). Погано, якщо це не так. Ще гірше, коли під виглядом зацікавленості виявляють байдужість, некомпетентність, відстороненість від болю своєї землі. А вона, ця земля, можливо, як ніколи, сьогодні потребує дбайливого господарського підходу, піклування, допомоги...

ше, яке забезпечує питною водою Маріуполь.

Місцеві підрозділи Міністерства з надзвичайних ситуацій протягом трьох днів були змушені займатися аварійним скиданням води. Цієї ситуації можна було б уникнути, якби відповідні служби «Укрпродводчормету»,

Матеріальна шкода в цьому разі може бути значна. Її можна зменшити, якщо вже тепер, не відкладаючи справи, ані на хвилину, вжити запобіжних заходів.

який контролює технічний стан захисних споруд і пристроїв, заздалегідь вжили запобіжних заходів. На жаль, це об'єднання більше дбає про власні амбіції і утвердження себе як монополіста. За послуги, які надає, гроші бере великі, а спробам будь-яких організацій чи підприємств пробурити звичайну свердловину для одержання питної води дуже спритно ставить перешкоди, бажаючи мати якнайбільше залежних від себе споживачів.

Тепер про найістотніше — про кошти, які потрібні щоб максимально зменшити руйнівну дію весняної стихії.

Маріупольська міська держадміністрація, яка ще з кінця 90-х років постійно звертається до уряду з проханням надати фінансову допомогу для здійснення заходів щодо інженерного захисту територій і безпеки життя населення, наводила переконливі техніко-економічні обґрунтування потреби в коштах у сумі до 5,9 млн. грн. Усі звернення маріупольців, незважаючи на те, що уряд не раз давав доручення Міністерству фінансів, Мінекономіки, МНС, Мінекоресурсів, Держбуду та іншим виконавчим структурам, бажаного результату не дали. А вже сьогодні, з огляду на різке погіршення еколого-геологічної ситуації, щоб локалізувати аварійну загрозу, терміново знадобиться шонайменше 10 млн. грн. Служби Маріупольської міської держадміністрації наводять переконливе обґрунтування цієї суми. Втім, у разі паводку в нинішньому році грошей, можливо, потрібно буде більше.

Хочу підкреслити, що на мій депутатський запит до МНС у січні ц. р., міністр Г. Рева відреагував оперативним, направивши до Міністерства економіки свої пропозиції стосовно того, як розв'язувати проблему фінансування заходів з інженерного захисту територій міста та відселення мешканців із зон зсуву та підтоплення. Щоправда, міністр назвав значно менші кошти, ніж потрібно, але його думки, безперечно, варті уваги. Реальним джерелом фінансування зазначених заходів, на думку Г. Рєви, може бути субвенція (вид грошової допомоги, яку надає уряд місцевим органам влади), передбачена на виконання інвестиційних проектів, — відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік». МНС також звернулося до Донецької облдержадміністрації з пропозицією передбачити кошти в місцевих бюджетах на реалізацію відповідної програми, визначивши здійснення

протизсувних заходів у Маріуполі «пріоритетним об'єктом» і подавши до Кабінету Міністрів України відповідне обґрунтування. Вважаю, це треба робити терміново!

Слід зазначити також, що в питаннях боротьби зі зсувами та підтопленнями в Маріуполі послідовну лінію веде Комітет Верховної ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

Водночас подив викликає позиція Мінекоресурсів. На депутатський запит, аналогічний наведеному до МНС, Міністр

Дуже хотілося б, щоб потоки слів, що сказані й написані з приводу тривожної ситуації на Азов'ї, хоч якось сприяли позитивним зрушенням.

екології і природних ресурсів В. Шевчук, на жаль, нічого не повідомив про конкретні заходи, котрі мали б здійснюватися і які намічені до виконання, а також про взаємодію міністерства з іншими відомствами, причетними до природоохорони... Натомість у листі міністра наведено добре відомі дані із «Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів», які на практиці проігноровано органами виконавчої влади. Міністр чомусь люб'язно ознаявив мене також зі станом виконання бюджетної програми «Очистка стічних вод», яка до порушеної проблеми прямого стосунку не має.

На зауваження, що цільові кошти, призначені для берегоукріплення, можливо «розчиняються» в Державному екологічному фонді, міністр пові-

домив, що цей фонд «не визначено джерелом фінансування заходів з берегоукріплення». Чому? Не зрозуміло. Визнаючи нагальність проблеми руйнування берегів Азовського і Чорного морів, він вважає за доцільне розпочати розробку державної та місцевих програм захисту морів.

Не виключено, що такі програми доцільні. Треба тільки, щоб їх було вчасно профінансовано. Але все-таки хочу запитати: коли вже паперотворчість (без якої, звісно, в бюрократії не обійтися) набуде таких меж і такої якості, коли вона не заважатиме добрим справам?

Розумію, що це запитання має стовідсотковий риторичний характер. І все-таки дозволю собі порушити кілька суто практичних проблем, які вирішувати треба сьогодні, терміново, без будь-якої тяганини.

Перше. Вважаю, що відповідним органам виконавчої влади, яким дає доручення уряд, треба повернутися до розгляду і вирішення питань щодо виділення коштів для невідкладних заходів з інженерного захисту території Маріуполя і забезпечення життя людей. На виконання Закону України «Про затвердження Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів» від 22.03.2001 р. № 2333-III варто розробити порядок її виконання для Азовського регіону з урахуванням необхідних капітальних та поточних витрат.

Друге. Просив би Рахункову Палату дати роз'яснення: куди пішли кошти у 2002 році, що передбачені для берегоукріплення «Загальнодержавною програмою охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів»? Як запобігти нецільовому використанню коштів у нинішньому і в наступні роки?

Третє. Під час підготовки проекту Державного бюджету України на 2004 рік треба передбачити у видатках Мінекоресурсів окремим кодом і рядком фінансування всіх робіт, намічених зазначеною програмою.

Дуже хотілося б, щоб потоки слів, що сказані й написані з приводу тривожної ситуації на Азов'ї, хоч якось сприяли позитивним зрушенням. Хотів би мати підстави, щоб відкинути думку, ніби у нас певні словесні зливи бувають небезпечніші, аніж природні. І хотів би, щоб здорового глузду, моральності, зацікавленості в загальній справі й компетентності нам таки не бракувало...

Сергій МАТВІЄНКОВ,
народний депутат України,
член депутатської групи
«Європейський вибір».

АКТУАЛЬНО

Ще не вмерла... мудрість парламентська

Верховна Рада України нарешті виконала свій конституційний обов'язок, своєрідний конституційний борг, прийнявши Закон «Про Державний Гімн України».

Державний Гімн було затверджено Верховною Радою України 15 січня 1992 року без слів лише з музикою Михайла Вербицького. 28 червня 1996 року було прийнято Конституцію України, яка

у статті двадцятій містить застереження: слова до гімну можуть бути затверджені лише конституційною більшістю депутатського корпусу. Символи держави встановлює насамперед сама історія, особливо якщо це держава з великим минулим. Дуже часто національний гімн є витвором національної музики чи поезії, тому саме з ним у більшості громадян асоціюється те, що називається національним характером і традицією. Натомість для декого й досі вважається припустимим зловтішатися над тим, що мовляв, Гімн незалежної України починається словами «ще не вмерла», а це означає, що може і сконати. Таке ставлення до наших державних символів походить винятково від нашого невігластва. Замислююся, чому ніколи не дозволяти собі так пошарпувати поляк над своїм гімном «Єще Польска не згінела» чи хорват над своїм гімном «Єще Хварска не пропала»? Бо вони знають і поважають свою історію. Адже ці гімни, як і наш, народилися в позаминулому столітті, в часи буремної «весни народів», народилися, як відповідь поневолених націй поневолювачам.

Чи є, скажімо, в польській поезії вірші глибші й потужніші за текст національного гімну? Їх дуже багато — того самого Міцкевича чи інших великих польських поетів.

Чи є в поляків музика, виразніша за мелодію «Єще Польска не згінела»? Безумовно, що є. Згадаймо хоча б чудову музику Шопена. Але нікому на думку не спаде пропонувати удосконалювати музику чи поезію їхнього національного гімну.

Нам, українцям, так само нема чого соромитися нашого Гімну. Справді, слова Чубинського не варто міряти тією самою мірою, що вірші Шевченка, Франка чи Лесі Українки. Справді, музика Вербицького простіша за геніальні твори Лисенка.

Можна і сьогодні написати прекрасні вірші на музику Вербицького. Дехто навіть пробував це зробити. Але хочемо того чи ні, в цьому завжди був і буде певний присмак пародіювання. Замислююся, борці за волю України вмирали саме під слова Чубинського. Саме слова «Ще не вмерла України ні слава, ні воля» представляють нашу державу і для її громадян, і для решти світу. З цих слів розпочинаються численні громадські зібрання, їх вчать школярі, й тисячі людей на стадіоні, поклавши руку на серце, вслід за популярним естрадним співаком підхоплюють сьогодні слова Чубинського. Вони співають не менш натхненно, аніж французи свою «Марсельезу».

Згадаймо, росіяни нещодавно відмовилися від прекрасної патріотичної пісні Глінки, яку надто складно було виконувати, й повернулися до музики знайомого гімну Радянського Союзу. А слова й музика українського Гімну вже зараз прості, дохідливі та водночас піднесені.

Михайло Вербицький і Павло Чубинський були постатями в історії нашої культури порівняно скромними. Але вдумаємося ще в таку особливість. У 1862 році наддністринець Павло Чубинський написав слова, які провідники тодішнього українства визнали національною піснею. А через рік священник з села Млини, що під Перемишлем, Михайло Вербицький написав музику до тих слів. Отже, в українському національному Гімні досконало втілюється те, що називаємо словом «соборність», тобто єдність Східної та Західної України, які штучно дуже довгий час перебували по різні боки кордону.

Вчитаймося в текст — в ньому немає нічого, що могло б образити людину будь-яких політичних поглядів, будь-якої національності. Але водночас в ньому об'єдналися заклик до свободи, повага до минулого, віра в краще майбутнє нашої держави.

Віталій ОЛУЙКО,
народний депутат України, член фракції НДП.

На Миколаївщині процеси відновлення останніми роками торкнулися всіх сфер економіки. Кризові явища змусили осмислити, що ми вміємо робити краще за все, і шукати свою нішу в жорстких умовах конкурентної боротьби.

Споконвіку в краї будували кораблі і росли хліб. Для унікальної суднобудівної галузі був тільки один шанс — вихід на світовий ринок. І те, що сьогодні є робота на стапелях, є інвестиції і замовлення, підтверджує правильність вибору.

Є результати й від реформ на селі. Два роки поспіль хлібороби області збирають рекордні врожаї. Є успіхи в машинобудуванні, енергетиці, легкій і переробній промисловості. Кожен відсоток зростання виробництва дається непросто і залежить від уміння знайти оптимальну модель розвитку. У різноманітності форм власності народжуються нові типи господарських структур, змінюються управлінські підходи й акценти.

Головне — не робити зупинок і пам'ятати, що день сьогоднішній завжди важчий за учорашній. А подолання труднощів, врешті-решт, і є прогрес. Він змушує думати, шукати і працювати на добробут кожної конкретної людини.

Миколаївщина

Будувати кораблі й вирощувати хліб, щоб жити красиво й упевнено

Іноді, щоб помножити, треба спочатку розділити

Суднобудівний завод імені 61 комунара — найстаріший у галузі. Можна сказати, класик світового суднобудування. Міжнародний авторитет допоміг комунаріцям залучити закордонних замовників, коли усі вітчизняні верфі зупинилися. Для греків будували рефрижератори, для норвежців — корпуси суден постачання морських бурових платформ. Працювали на третину, на половину потужності, але працювали. Практично завод має досвід будівництва будь-яких типів судів — від шаланд і прогулянкових яхт до ракетних крейсерів і підводних човнів.

Сьогодні ситуація в суднобудуванні змінюється. Щоб прогнозувати перспективи галузі, не треба бути аналітиком. Дідали частіші катастрофи суховантажів, танкерів — наслідок загального старіння флоту. Виходить, у найближчі роки попит на будівництво і модернізацію суден зростатиме.

Є замовлення на кілька років вперед і на заводі імені 61 комунара. Триває будівництво серії рефрижераторів для грецької компанії «Ласкарідіс Шіпінг К» і спільної українсько-грецької суднобудівної компанії «Лавінія-Півден-рефрансфлот». Підписали нові контракти з норвежською фірмою «DAF Industry AS». Спочатку це були тільки корпуси суден постачальників, такі собі залізни корита. Норвежці діляли обережно: укладали контракти на виготовлення металомісткої частини

України Геннадієм Васильєвим:

— Я дивуюся підходу України до суднобудівної промисловості. Завод із двоохотрічною історією, традиціями будівництва суден, кадрами фахівців, технічною і науковою базою працює без підтримки держави. У той саме час країни, що раніше тільки й вміли вирощувати рис — Японія, Китай, Корея, — стають провідними в суднобудівній промисловості.

Не менший подив висловила виконавчий директор центру економічного розвитку СНД Ванда Цуркан:

— Нещодавно довідалася, що російські нафтові компанії для себе будують судна в Туреччині. У той час, як українські заводи цілком можуть виконувати суднобудівні замовлення Росії.

Хто винен у банкрутстві флагмана суднобудування? На це запитання директор заводу Валерій Агафонов відповів так:

— Хоч як дивно, але державний завод — банкрут з вини держави. Тому що Міністерство оборони як замовник не розраховувалося за будівництво крейсера «Україна», борг 52 мільйони гривень. Компа-

нія «Нафтогаз України» не розраховувалася за ремонт крейсера «Москва». Більш аніж два мільйони гривень заборгував бюджет — повернення на додану вартість.

Прийнято рішення про державну підтримку будівництва рефрижераторних суден, що фінансує на 50 відсотків держава, а на 50 — грецько-українська компанія «Лавінія-Півден-рефрансфлот». Компанія взяла кредит у банку і свою частину програми профінансувала. Держава свою частину зобов'язань торік виконала на 20 відсотків. А до бюджету 2003 року Кабінет Міністрів не вніс рядок про фінансування цієї програми. У перспективі Україна втрапить свої останні рефрижератори, закладені «Лавінією-Південрефрансфлот».

Мене непокоїть те, що ми не бачимо власної вигоди. Так, 5—7 років тому ситуація в суднобудуванні була не на нашу користь. Але сьогодні заводи завантажені замовленнями. Замовники готові йти в Україну, тому що знають наші можливості і нашу продукцію. Коли правильно скористатися ситуацією і

підтримати суднобудівні підприємства, те це піде на благо і державі й області. Нас підтримує глава об- лдержадміністрації Олександр Гаркуша. Він переконаний: майбутнє області пов'язане із суднобудуванням і сільським господарством.

Зовнішнє розуміння ми бачимо і з боку всіх рівнів влади. Є кілька десятків позитивних резолюцій Президента України, Прем'єр-міністра, вищепрем'єрів, міністрів про те, що суднобудування вигідне і важливе. Парадокс у тому, що немає жодної негативної реакції. Жодного паперу, де було б написано, що суднобудування завдає шкоди Україні, що воно не потрібне. Але рядка в Держбюджеті немає. Влада повинна брати на себе лише ті зобов'язання, що може виконати.

А ні — так навіщо сидіти на двох стільцях — і дорого, і незручно. Не слід підмінювати економічні інтереси і вигоди красивими деклараціями. Треба вирішити — бути чи не бути державі власником суднобудівного заводу, а не доводити його до повного знищення.

— Так, ситуація близька

до патової. Чи є якийсь вихід?

— Вихід є завжди. Перша і велика проблема — крейсер «Україна». Зрозуміло, що корабель такого типу українському флоту не потрібен. Є можливі варіанти його продажу. Під час візиту Президента України до Китаю була пропозиція продати крейсер Китаю. Є доручення Президента. Але розв'язання питання гальмується. Ракетний крейсер, побудований 15 років тому, перетворюється на найдорожчий музей світу для прийому високих гостей.

Така собі українська «Аврора». Утримання крейсера і цілком укомплектованого екіпажу обходиться державі в 280 тисяч гривень щомісяця.

На гроші від продажу можна було б погасити борги і поповнити бюджетні статті того ж Мінборони для будівництва потрібних флоту кораблів.

Р. С.: Коли готувався матеріал, стало відомо, що відбулася зустріч представників компанії «Ласкарідіс Шіпінг К», керівництва заводу імені 61 комунара з Прем'єр-міністром України Віктором Януковичем, який пообіцяв розв'язати проблемні питання надання державної підтримки заводу.

фото Володимира Андрієвського

Володимир Ключник: «Який шлях коротше і дешевше, той і обирай»

Керівник на селі — постать помітна. Багато в чому від його особистих якостей залежить успіх чи провал найкращих перетворень.

Господарство, яким керує Володимир Іванович, останнім часом перетерпіло кілька етапів трансформації: колгосп, акціонерне товариство і, нарешті, приватне орендне сільгосппідприємство «Золота нива».

Модель цю селяни перевіривали на власному досвіді і тепер удосконалюють її. Сам Ключник особливу увагу приділяє проблемі керування новою господарською структурою. Має він щодо цього свою філософію:

— Будь-яка посада вимагає знань, навичок і навіть таланту, — переконаний він. — Тому кадри треба вчити, знати і дорожити ними. Адже раніше як було: потрапила одного разу людини на доменкаторного списку і вже не випадала з нього. Крутили його і так і сям, і навіть коли місяця йому не знаходилося, усе-таки куди-небудь прилаштували. А ін-

фото Володимира Андрієвського

ший керівник на усе згодний, щоб не вивалився з колісниць: хитрість візьме, приписками. Третій щосили тягне по старинці, незважаючи на те, що він давно йде не в ногу, відстав.

А треба просто бачити мету, рухатися далі і продумувати наступний крок. Відповідь на всі життєві питання нам шоразу дає економіка: який шлях до розв'язання проблеми коротше і дешевше, той і вибирай, — вважає Ключник і сам дотримується цих принципів.

Тому приїжджають до нього подивитися, почитати гості з інших районів, областей. Є про що сказати, що показати. Щороку тут збирають високі врожаї хліба, сояники, цукрового буряку, сої. У «Золотій ниві» велике тваринництво господарство: велика рогата худоба, свиня, кури, вівці, коні. Налагодили переробку

сільгосппродукції. Працюють млин, крупорушка, хлібопекарня, цехи з виробництва соянишникової олії, макаронних виробів. Є три зерносклади, приміщення для великої рогатої худоби, гарман, ангар для техніки. Господарство стабільно співробітничає з фірмою «Лакталіс-Укра-

їна», Вознесенською продовольчою компанією. Селяни, що здали земельні і майнові паї в оренду, побажали зберегти свою власність не поділяючи її не помилилися. Договірні зобов'язання приватне орендне підприємство виконує повністю.

За рахунок господар-

ства утримують соціальну інфраструктуру: будинок культури, стадіон, фельдшерсько-акушерський пункт. Школярів годують безкоштовними гарячими обідами. Газифікували села Петрівка і Добра Воля, виділили кошти на газифікацію району нового центру — Нового Буга. Люди не біду-ють, усі забезпечені роботою, одержують пристойну зарплату.

Але проблем на селі, як завжди, вистачає. Володимир Іванович відкрито говорить про них на семінарах і нарадах різного рівня. Особливо його непокоїть стан справ у тваринництві.

— Позитивні зміни у бік збільшення вироб-

ництва тваринницької продукції намітилися, — наголошує Ключник. — Але занатло багато перепалів, різких поворотів. У нашому господарстві змогу колись цілий рік мати оборотні кошти: платити вчасно зарплату, розраховуватися з податків і зборів, обходитися без позик і кредитів, навіть допомагали іншим господарствам. Мали мільйонні прибутки. 2002 року збільшили виробництво і продаж молока, м'яса, яєць, а в результаті одержали збитки. До каси господарства виругу надійшло на 850 тисяч гривень менше. Я розумію, якщо ціни в магазинах знизилися. Але ж такого не сталося.

От і виникає запитання: під яким гаслом розвивати тваринництво? Ми підтримуємо дії уряд, спрямовані на стабілізацію закупівельних ціл, але поки вони працюють тільки при закупівлі молока, а на закупівлі м'яса фіксована ці-

на не спрацює. Може, варто відріховувати кошти від продажу м'ясопродукції на підтримку галузі. Так, як відріховують відсоток з продажу винно-горілчанних виробів на розвиток виноградарства. Якщо є підтримка на випивку, то й на закуску має бути. У цьому Володимира Івановича можна зрозуміти: щось не ладиться в механізмі цін, коли кілограм капусти і кілограм м'яса коштують однаково. Не за себе турбується, він-бо поголів'я збереже. Досвідлу виста-джить, щоб збитки від продажу яловичини покрити прибутком від іншої продукції. Але є в нього особлива здатність бачити в проблемі й те, що на місцевому рівні вже не розв'яжеш.

— Потрібний єдиний закон про перспективи розвитку аграрного сектору економіки, у якому знайшли б відображення проблеми соціальної сфери, рослинництва, тваринництва, інших галузей, — ділиться розду-

мами Володимир Іванович. — Має бути чітко прописана система оподаткування, бо зараз у нерівних умовах працюють великотоварні виробники, фермерські господарства й одноосібники. Виходить, де налагоджено систему обліку, є й усі платежі від нарахованого заробітку. А щоб продукцію і зарплату не приховували, повинні бути відріховування безпосередньо від землі. Особливо уваги вимагає проблема збереження і розвитку соціальної сфери. Потрібно розробити систему заохочення господарств, що містять чи інфраструктуру, через зменшення різних зборів. До розв'язання державою схеми фінансування соціальних потреб встановити, що кожен власник земельного паю з оренди плати відріховує 10—15 відсотків. Це загальна справа: кращі умови життя, краща й робота.

Бо як виходить. Гроші на газифікацію райцен-

тру виділили тільки три господарства. У такому випадку інші могли б подбати про газифікацію сіл, на території яких розміщені. Жителям Єрофіївки всего трьох кілометрів не вистачає, щоб преднатися до основного газопроводу. Навколо Єрофіївки поля кількох господарств, але нікому немає справи до потреб селян.

Законодавчо варто упорядкувати створення корпорацій з виробництва, перероблення й реалізації сільгосппродукції, з огляду на інтереси виробника, переробника і реалізатора. А не буде початку, так не буде результату.

Законодавче аграрне поле нині нагадує декоративний газон у густонаселеному мікрорайоні. Зландшафті архітектори знають: перш ніж розмістити доріжки, потрібно подивитися, які напрямки вибирають люди. Де утворено стежинку, там і укладати асфальт, щоб легше було тим, хто йде слідом.

Десять заповідей комбінату «Червоні вітрила»

За радянських часів Миколаїв був відомий не тільки авіаційними (усе-таки оборонка, закрите місто), скільки парфумерно-косметичною маркою «Червоні вітрила». Кажуть, щоб оселитися у готелі навіть у Москві, досить було шматка мила «Червоні вітрила» і флакона рідкого крему для рук. Гості міста літньої пори буквально зм'яли з магазинних полиць продукцію комбінату. Та й миколаївці, відправляючись у поїзду, хоч до родичів, хоч у міністерство, не забували прихопити джентльменський набір: мило, крем для рук, дитячий крем, помаду, парфуми «Ассоль».

У 90-ті роки вітчизняний ринок заповнили дешеві «парфуми» і косметика з Туреччини, Польщі, Болгарії. Повітря просякло нудотно-солонким запахом підроблених «Шанель» і «Фіджі». Заможні пані надавали перевагу дорогим «Мері Кей», «Ньювейс» та іншим дарункам мережевого маркетингу. Хіба що неможливо, намазани вітчизняним «Зайчиком», почувалися комфортно, а на закордонні креми реагували висипаннями.

Комбінату «Червоні вітрила» на цьому ринку місця не знайшлося. Безнадійно застарілий менеджмент, устаткування 60-х, чехарда з перелідом власності призвели до майже повної зупинки комбінату. Врятувати торгову марку і підприємство загалом міг тільки солідний інвестор. Ним у 1999 році став російський концерн «Калина».

Почали з кадрових змін, формування твердої корпоративної політики і «латання дірок у паркані». До того часу потік «несунів» з комбінату став уже стихійним лихом. Божих заповідей — не вбій, не вкради, не лжесвідчи — зuboжilий народ не дотримувався. Тому питання дисципліни молоді керівники поставили дуже гостро. За порушення — відріховування і позбавлення премії. Пияцтво, злочиство, неправда — звільнення. Новим у менеджменті стало десять заповідей, що мають виконуватися беззастережно. Це ноуха можна побачити в рамочці під склом у кожному кабінеті. От, приміром,

Заповідь перша: наш покупець — це твоя мати, дитина, кохана людина

Якість — насамперед. Усі види продукції сертифіковано. Використовуються тільки чисті натуральні рослини і тваринні інгредієнти, перевірені і схвалені міністерствами охорони здоров'я України й Росії. У цехах — ідеальна чистота. Паління заборонено шкодить продукту. Поступово затьмарі обладнання замінюють високотехнологічним швейцарським фірми «Fuma». Креми випускають в алюмінієвих тубах, що забезпечує повну стерильність і захищає від шкідливого впливу мікроорганізмів. Гігієнічно, надійно. Щоправда, ринок диктує свої умови, і незабаром упаковка стане пластиком, поліпшає дизайн, але на якості це не відіб'ється.

Заповідь друга: роботу оцінюють за корисним результатом, а не за витраченим часом

Чи пролитим потом

І результат є. За три роки випустили близько 200 найменувань продукції. Якщо перерахувати на ліні, то виходить, що кожний четвертий день — новинка. Традиційними залишилися крем для рук, дитячі креми, мило господарське і туалетне «Червоні вітрила», але з сучасними косметичними добавками. В іншому ж асортименті цілком змінено.

— Зараз на косметичному ринку затребувані не поодинокі вироби, а серії одного напрямку, комплекс послуг з догляду за обличчям, тілом, руками, — розповідає заступник голови правління з торгової політики БАТ «Червоні вітрила» Станіслав Федченко. Найбільшу популярність має чоловіча серія «Фрегат», молодіжна — «Ассоль», серія «Слов'янка», «Рожеві пелюстки», «Алое віра», звичайно, традиційна — «Червоні вітрила». До неї входять парфумерно-косметичні засоби тринадцяти найменувань, а надалі

Головний парфумер Людмила КОРОБКО та головний косметолог Марина НІКОЛАУ (праворуч)

ця серія поповнюватиметься до 31 найменування. Пояснює Станіслав Васильович і суть наступної заповіді про те, що «В компанії немає слова «неможливо». Можливо усе, треба тільки визначити необхідний ресурс: фінансовий, трудовий, часовий тощо.

— За три роки підприємство вдалося не тільки відновити, а й розширити географію ринків збуту. Продукцію поставляють в усі постсоціалістичні країни, крім Білорусі й Албанії. Складно було вийти на

ринок Прибалтики: вище рівень розвитку і вимоги. Проте, і там купують господарське мило виробництва ТОВ «Червоні вітрила». Щоправда, прибалти самі упаковують його в целофан. В Україні мило затребувано і без упаковки, а в целофані все-таки дорожче на три копійки.

В асортименті господарського мила шість найменувань. Планують випуск білого мила «Еталон», що поки виготовляється тільки Туреччина. Отримана і затверджена Міністерством охорони здоров'я відповідала рецептура, підготовлено устаткування.

Вже визнані покупцями серії «Слов'янка» і «Фрегат» розширюватимуться. Незабаром з'явиться нова — «Natural Care».

З виробництвом продукції класу «Люкс» виробили почекають. Усе-таки до вітчизняного виробника дорогої косметики ставлення скептичне. Спочатку треба, щоб ринок упізнав тебе в обличчя. Кращий спосіб — продукт, розрахований на масового споживача.

А от від збудних паст довелося відмовитися. Невигідно конкурувати з дешевими болгарськими по 80 копійок. Вартість туби і футляра — майже 60 копійок, так ще копальчик. Незрозуміло, як складалося в болгар ціна, і що в тубику. Працювати собі на шкоду — безглуздо. «Ной-хау» виявилось продуктивним: грамотний менеджмент ґрунтується на прагматизмі, аналізі і реальному прогнозуванні. Тоді можливо все — навіть «лежаче» підприєм-

фото Володимира Андрієвського

ство зробити рентабельним. На комбінаті «Червоні вітрила» працює 320 осіб, середній заробіток — 770 гривень на місяць, боргів у зарплаті немає, податки сплачують справно. Торік виділили 550 тисяч гривень спонсорської допомоги незалежним. При цьому переконані: у виробництві немає місця подвигу. Подвиг — не завжди результат некомпетентності чи безвідповідальності. Така от заповідь.

Сторінки підготувала власний кореспондент газети в Миколаївській області Олена ІВАШКО.

Тел. у Миколаєві: (80512 36-72-97).

Юрій КОСТЕНКО: «Політична система України має дві головні вади: влада не є публічною та політично не персоніфікована»

Питання політичної реформи тривалий час обговорюється українським політикумом, однак здебільшого — в теоретичній площині. Проте розгляд одного з ключових законопроектів — про вибори до Верховної Ради — на думку деяких політиків, став сигналом, що реформу парламент може розпочати і без її офіційного оголошення. До таких політиків належить народний депутат України, перший заступник голови фракції «Наша Україна», лідер Української народної партії **Юрій КОСТЕНКО**.

— **Юрію Івановичу, про політичну реформу політичний бомонд говорить багато і з ентузіазмом, але переважно у висловах, які, як кажуть, для пересічної людини мало що означають. Якщо запитання поставити просто: що, на вашу думку, має отримати суспільство в результаті політичної реформи?**

— Саме з цього — що ми хочемо отримати «на виході» — й потрібно починати обговорення будь-якої проблеми. Мета політичної реформи — примусити владу більше працювати на інтереси громадянина, а не на власні. До речі, тут Україна є блискучим негативним прикладом.

Фактично реформа політичної системи в Україні розпочалася ухваленням Акта про незалежність і продовжилася в Конституції. Нині мусимо констатувати, що країна зіткнулася з низкою проблем, які вимагають врегулювання.

На моє переконання, ук-

раїнська влада має дві головні вади: по-перше, вона не є політично персоніфікована; по-друге, вона перестала бути публічною. Тобто суспільство 12 років не знало й не знає, яка політична сила несе відповідальність за ті «здобутки», які ми маємо, бо влада в Україні ніколи не була уособлена у правлячій політичній силі, тобто у партії чи блоці, що мали б більшість у парламенті, сформований цією більшістю уряд та владу на місцях. Такий стан справ породжує політичну безвідповідальність і партій, і осіб, що обіймають ключові посади в державі.

Непублічність української влади полягає в тому, що і уряд, і держадміністрації формуються абсолютно незалежно від результатів виборів — кулуарно. І український громадянин, який згідно з Конституцією має право обирати владу, не має на цей процес жодного впливу. Яскравий приклад —

призначення в західних областях на посади керівників облдержадміністрацій представників політичних сил — аутсайдерів виборів-2002. Окрім того, місцеві адміністрації не підзвітні ні мешканцям області чи району, якими вони фактично керують, ні парламенту, ні уряду. Наслідок неспіввідповідності підзвітності не суспільству, а особам, які призначають на високі пости.

— **Виходячи з цього, які головні кроки мала б передбачати політична реформа?**

— Політична відповідальність можлива лише за умови проведення виборів народних депутатів на пропорційній основі. Тільки політична належність депутата може дати виборцю чіткі роз'яснення, хто при владі і з кого питати за стан справ.

Для того, щоб політична сила, яку народ обрав, могла реалізувати свою програму, їй треба дати можливість формувати вертикаль виконавчої влади — від Кабінету Міністрів до влади на місцях. І ця вертикаль має починатися не в адміністрації Президента, а в Кабінеті Міністрів. До речі, це питання можна вирішити не через Конституцію, а через закон про Кабінет Міністрів.

Отже, ухваливши закон про вибори на пропорційній основі, треба внести мінімальні зміни до чинної Конституції, які стосуються формування більшістю уряду, а також провести радикальну реформу місцевих органів влади з посиленням функцій органів місцевого самоврядування. Так, це складна робота, бо вона тягне зміни в адміністративно-територіальному устрої. Тому я йшов би шляхом наближення до поставленої мети крок за кроком. Це допомогло б краще організувати владу в 2004 році, коли буде обрано нового президента.

— **Чи реально є прийняття закону про вибори народних депутатів на пропорційній основі?**

— Зрозуміло, що боротьба точиться серйозна, бо саме завдяки «політично незалежним» мажоритарникам було сформовано так звану адміністративну більшість, і чинна влада не зацікавлена руйнувати цю кланово-олігархічну модель.

Однак я думаю, що у парламенті є критична маса депутатів, готових ухвалити закон про вибори на пропорційній основі. Адже 20 лютого ми відкинули законопроект Степана Гавриша, який маскував мажоритарну систему. А от законопроект, який передбачає проведення виборів в Україні на партійній основі, відправили на повторне перше читання.

— **Як ви розцінюєте прог-**

раму уряду? Чи має вона шанси бути ухваленою?

— Це питання не економічне, а політичне. А про шанси програми бути ухваленною потрібно запитувати більшість, яка цей уряд формувала.

Однак я хотів би акцентувати увагу на іншому. Дивіться: уряд працює 100 днів, а його програму ще навіть не розглядали. Постає також запитання: в який спосіб на її ухвалення може вплинути громадянин? Адже він свою точку зору може висловити лише під час виборів, а в березні 2002 року він уже сказав своє слово.

Щоб все поставити з голови на ноги, потрібно міняти практику «ставити воза поперед коня». Не уряд повинен вносити програму, а більшість має формуватися (і формувати уряд) для виконання тієї програми, яку підтримав виборець. Фактично народ формує програму, тобто голосуванням дає добро на реалізацію однієї з тих, з якими до нього на виборах звертаються партії чи політичні блоки.

Розпочати роботу в такий спосіб українська влада могла після виборів 2002 року — якби блоку-лідеру «Наша Україна» було доручено формування більшої частини більшої частини для виконання узгодженої програми сформувала коаліційний уряд. Однак, як ви знаєте, «Нашу Україну» брутально було усунуто в опозицію.

— **Ще під час парламентських виборів ви прогнозували, що блок «За єдину Україну!» розпадеться, оскільки не має спільного кандидата на президентські вибори — на відміну від «Нашої України», яка, за вашими словами, створювалася з прицілом не лише на парламентські, а й на президентські вибори. Прогноз здійснився — блок «За єдину Україну!» розпався, «Наша Україна» — ні. Чи властиво, на вашу думку, владі все-таки знайти свою кандидатуру?**

— Нині в Україні є принаймні декілька визнаних народом неформальних лідерів, які тією чи іншою мірою можуть претендувати на президентський пост у 2004 році: Ющенко, Симоненко, Тимошенко і Мороз. Влада поки що такого лідера не має і навряд чи до 2004 року він з'явиться. Тому я пропоную, що ставку Банкова зробить на абсолютно нову і несподівану кандидатуру. Однак я перекоаний, що якщо демократичні сили сформують єдину коаліцію і висунуть єдиного кандидата на виборах-2004, перемога буде забезпечена, хоч би до яких сценаріїв та кандидатур вдавалася влада.

— **Чи монолітною є сама «Наша Україна»? У пресі, особливо після з'їзду, на якому партія отримала нову назву — Українська народна партія — почали з'являтися міркування щодо її можливої «самостійної гри»...**

— Міркуючи, бажано спиратися на факти. А вони такі. Наша партія виступила з ініціативою консолідації національно-демократичних сил ще на початку 2000 року, коли з ініціативи тоді ще УНР була створена «Українська правниця». Це об'єднання, до якого увійшло майже 50 політичних партій та гро-

мадських організацій, стало прообразом «Нашої України», яка також не обмежилася об'єднанням кількох партій, що пропонували деякі політики. Загальновідомий факт, що «Наша Україна» не планувала припиняти своє існування після парламентських виборів — ми уже в 2001 році знали, що висуватимемо Ющенка в президенти. Ми досягли результату на виборах-2002, Ющенко лише шається найреальнішим кандидатом на посаду президента — скажіть, які можуть бути логічні підстави для зміни позиції будь-якої з партій — учасниць блоку?

Так, ми кажемо про зміцнення нашої партійної структури. Але чи буде сильним блок, до якого входять слабкі партії? Скажу більше: Українська народна партія вже розпочала підготовку до президентської кампанії — ми формуємо ту основу, на якій відбуватиметься безпосередній контакт із виборцем — звнизу, на рівні району, села, селища. Це та чорнова робота, яку з Києва не видно. Але якщо ми ставимо за мету вперше в історії України привести на посаду президента кандидата від демократичних сил Віктора Ющенка, то повинні готуватися долати інформаційну блокаду, боротися з «чорним PR-ом» та забезпечити тотальний контроль за проведенням виборів. І якщо хтось зможе розривувати на адміністративний ресурс, то Віктор Ющенко — лише на сили партій, які ввійдуть до коаліції.

— **Під час з'їзду, тоді ще УНР, в січні цього року ви казали про неминуче укрупнення політичних партій в Україні, і реакція на цю тезу (зокрема, лідера ДемПУ) була не досить позитивною — як на нямір «перетягнути» до себе членів інших партій...**

— Українські політичні сили пройнуть такий само шлях, як і в Німеччині чи Великій Британії, де за десятки років демократичного розвитку «вирісталися» дві—три партії, від яких залежить державна політика. В Україні цей процес уже розпочався. Про це свідчить той факт, що із понад сотні зареєстрованих політичних партій лише незначна частина має представництво в парламенті, достатнє для самостійного формування фракцій.

У підсумку процес укрупнення політичних сил — чи то через об'єднання, чи то через конкуренцію, в результаті якої «виживатиме» найсильніший — призведе до формування політичної сили, яка об'єднає правочентристський електорат.

— **Однак спроба об'єднатися з НРУ поки що не завершилася успіхом. Чи можна, зважаючи на це, реально вести мову про об'єднання у більш широкому форматі?**

— Спроби, які були зроблені на правому краї за останні два роки, я не розглядаю як «остаточний результат», а вважаю їх етапами конструктивної роботи. До того ж ця робота вже має свої позитивні наслідки. Скажімо, ті самі Рухи за три роки пройшли шлях від взаємопоборювання до роботи в єдиній команді — у блоці «Наша Україна». Об'єднання в цьому блоці правочентристських партій уже призвело до пере-

моги на парламентських виборах-2002. Нині ми йдемо разом на президентські вибори з єдиним кандидатом. Погодьтеся, на виборах важливіше об'єднати електорат, а не партійні офіси.

Так, з НРУ ми поки що не змогли дійти згоди щодо механізму юридичного об'єднання. Однак це, поперше, не означає, що ми змінюємо свої стосунки всередині блоку, а, по-друге, давайте не забувати і про об'єктивні причини: закон про політичні партії не передбачає, а, отже, не регламентує процедури об'єднання двох партій в одну.

Проте процес об'єднання все-таки пішов. Про це можна говорити після кількох проведених спільних обласних конференцій з колишніми організаціями ДемПУ та активізацію стосунків з УРП «Собор».

Стосовно об'єднання в більш широкому форматі, то, нагадаю, наша партія була серед ініціаторів формування коаліції, яка об'єднала б правочентристський електорат. Поступово ця коаліція може трансформуватися в єдину партію. Одразу після виборів-2002 ми пропонували і механізм — найдемократичніший, з нашої точки зору — звнизу, від районних конференцій. Навесні минулого року цей процес можна було розпочинати. Але тепер, коли розгортається робота до президентських виборів і вимагає від партій підготовки десятків тисяч членів виборчих комісій, спостерігачів, агітаторів, починати складний і тривалий процес об'єднання партій може лише той, хто хоче нейтралізувати потенціал команди Ющенка на виборах-2004.

— **Якою ви бачите конфігурацію коаліції, яка підтримає Віктора Ющенка як кандидата на посаду президента?**

— Набагато ширшою, ніж блок «Наша Україна». Ми маємо виставити єдиного кандидата від демократичних сил — від правочентристів до лівоцентристів.

— **Це означає, що до коаліції мають увійти і блок Тимошенко, і партія Мороза?**

— Так. І над зближенням позицій блоків «Наша Україна» та Юлії Тимошенко для висунення єдиного кандидата Українська народна партія почала працювати з УРП «Собор» наприкінці січня, коли я та Анатолій Матвієнко підписали спільне звернення до національно-демократичних партій. Окрім того, УНП залучає до підтримки Віктора Ющенка й інші сили, які не входять у блок «Наша Україна». Як ви знаєте, до нашої партії приєдналися 12 колишніх обласних організацій ДемПУ.

— **Що буде основною проблемою під час формування такої коаліції?**

— Погодження програми економічних та політичних реформ, яку оголосити потрібно перед, а реалізувати після президентських виборів у разі перемоги нашого кандидата. Коаліція має чітко знати, що вона робитиме, коли отримає перемогу. Я наполягаю на тому, що об'єднуватися потрібно не під окремими акціями протесту, а на основі спільної програми дій.

Взяла інтерв'ю Марина ІВАНЕНКО.

АКТУАЛЬНО

Новий простір — Червоному Хресту

А народним депутатам України — подяка

Членів цієї найвідомішої громадської організації чекають завжди і під час збройних конфліктів, і в мирний час. Їх чекають, їм раді, бо вони надають медичну та гуманітарну допомогу у разі катастроф, надзвичайних ситуацій, а також медико-соціальну — найменш захищеним верствам населення.

Нині Товариство Червоного Хреста України об'єднує більш як 3 мільйони прихильників та активістів у майже 39 тисячах осередків. Організація щороку обстежує майже 30 тисяч осіб, які проживають на радіаційно забруднених територіях. А, приміром, мешканцям Закарпаття, що постраждали внаслідок повеней у 1998 і 2001 роках, надано продуктів та речей першої потреби на суму більш як 18 млн. гривень. Служба милосердя товариства, яка нараховує понад 3200 патронажних сестер, постійно допомагає майже 250 тисячам самотніх громадян похилого віку та інвалідів.

Не лише визначив правовий статус, а й надав цій організації новий простір, набагато ширші можливості Закон «Про Товариство Червоного Хреста України», прийнятий Верховною Радою 28 листопада 2002 року. Згідно з ним органи державної влади та місцевого самоврядування мають сприяти товариству у здійсненні його статутних завдань, підтримувати його гуманітарну й добродійну діяльність. І чи не найважливіше. Червоному Хресту надано право створювати госпрозрахункові організації та установи, засновувати підприємства, прибуток від діяльності яких використовувати на виконання статутних завдань. Узаконено також і традиційний напрямок діяльності товариства — створення лікарень, аптек, притулків, ідалень для бідних.

Істотну підтримку держави отримає, зокрема, Служба пошуку товариства. Витрати на послуги поштового, телеграфного, телефонного та інших видів зв'язку відшкодовуватимуться з держбюджету України у межах, визначених Кабінетом Міністрів.

З нагоди опублікування закону і набуття ним чинності дирекція Національного комітету Товариства Червоного Хреста України провела прес-конференцію. У ній взяли участь також представники міністерств охорони здоров'я та з питань надзвичайних ситуацій, місії Міжнародного комітету Червоного Хреста, Міжнародної федерації Товариства Червоного Хреста та Червоного Півмісяця у Києві. Цього разу керівники товариства не приймали подяки, а самі дякували Верховній Раді за прийнятий закон. До речі, в багатьох країнах світу такі документи прийняті давним-давно. Тепер він є і в нас.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Із Рішення Конституційного Суду України

від 5 березня 2003 року №5-рп/2003 у справі за конституційним поданням Національного банку України про офіційне тлумачення положень статті 86, частини другої статті 89 Конституції України, частини другої статті 15, частини першої статті 16 Закону України «Про статус народного депутата України» (справа про звернення народних депутатів України до Національного банку України)

Конституційний Суд України розглянув на пленарному засіданні справу про офіційне тлумачення положень статті 86, частини другої статті 89 Конституції України, частини другої статті 15, частини першої статті 16 Закону України «Про статус народного депутата України» від 17 листопада 1992 року № 2790-ХІІ в редакції Закону України від 22 березня 2001 року № 2328-ІІІ.

Заслухавши суддю-доповідача В. Вознюка, пояснення представників сторін, Конституційний Суд України, зокрема, **встановив:**

Національний банк України — суб'єкт права на конституційне подання — звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень статті 86, частини другої статті 89 Конституції України, частини другої статті 15, частини першої статті 16 Закону України «Про статус народного депутата України».

Як зазначається в конституційному поданні, до Національного банку України звертаються народні депутати України із запитами і зверненнями та комітети Верховної Ради України — зі зверненнями про надання інформації, що становить банківську таємницю, та щодо здійснення наглядових дій і застосування заходів впливу до банків та осіб, які охоплюються його наглядовою діяльністю. Суб'єкт права на конституційне подання розцінює такі запити і звернення як втручання у діяльність Національного банку України, що суперечить Конституції України та законам України.

Розглядаючи в аспекті конституційного подання питання про офіційне тлумачення положень статті 86, частини другої статті 89 Конституції України, частини другої статті 15, частини першої статті 16 Закону України «Про статус народного депутата України», Конституційний Суд України виходить з такого.

Відповідно до частини четвертої статті 76 Конституції України повноваження народних депутатів України визначаються Конституцією та законами України. Одним із повноважень є право на запит, встановлене частиною першою статті 86 Конституції України.

Порядок розгляду запиту народного депутата України регламентує Конституція України та стаття 15 Закону України «Про статус народного депутата України». Зокрема, згідно з частиною другою статті 86 Конституції України керівники органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій повинні розглянути запит народного депутата України і повідомити його про результати розгляду.

Відповідно до статті 16 Закону України «Про статус народного депутата України» народний депутат України має також право на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, а також до керівників

підприємств, установ і організацій, незалежно від форм власності та підпорядкування, об'єднань громадян з питань, пов'язаних з депутатською діяльністю.

У разі надходження запитів або звернень, зміст яких не відповідає закону або виходить за межі компетенції адресата, останній не зобов'язаний задовольняти вимоги запиту або приймати пропозицію, яка міститься у зверненні, але зобов'язаний їх розглянути. Це впливає з положень частини другої статті 19 Конституції України.

Згідно з частиною третьою статті 19 Закону України «Про статус народного депутата України» народні депутати України мають право ознайомитися з будь-якою конфіденційною та таємною інформацією з питань депутатської діяльності. Порядок ознайомлення з такою інформацією, в тому числі і тією, що становить банківську таємницю, встановлює відповідне законодавство України.

За змістом частини першої статті 60 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (далі — Закон про банки) банківська таємниця — це інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку у процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин з ним чи третім особам при наданні послуг банку і розголошення якої може завдати матеріальної чи моральної шкоди клієнту. Банківську таємницю становить також інформація про банки чи клієнтів, що збирається під час проведення банківського нагляду (частина третя статті 60 Закону про банки). Порядок розкриття банківської таємниці та органи, яким надається така інформація, визначає стаття 62 вказаного закону.

Виходячи з викладеного, Конституційний Суд України дійшов висновку, що народний депутат може звернутися до Голови Національного банку України із запитом, а до Національного банку України або його посадових осіб — зі зверненням про надання інформації, що становить банківську таємницю. Запит зобов'язаний розглянути Голова Національного банку України, а звернення — Голова або інші посадові особи Національного банку з додержанням вимог, передбачених статтями 60, 62 Закону про банки, та офіційно повідомити народного депутата України про результати розгляду, тобто дати письмову вмотивовану відповідь незалежно від того, задоволені вимоги запиту або пропозиції звернення чи ні.

А стосовно запиту народного депутата України до Голови Національного банку чи звернення до Національного банку України або його посадових осіб про надання доручень або пропозицій щодо здійснення наглядових дій та застосування заходів впливу до банків та осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України, Конститу-

ційний Суд України виходить з такого.

Народний депутат, реалізуючи свої повноваження, може звернутися до Голови Національного банку України із запитом, а також до Національного банку України або його посадових осіб зі зверненням про здійснення наглядових дій, усунення порушень законодавства і застосування заходів впливу до банків та осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України, але обов'язково дотримуючись вимог статті 53 Закону України «Про Національний банк України» — невтручання у виконання функцій і повноважень органів Національного банку України, зокрема функцій наглядової діяльності.

Посадові особи Національного банку України незалежно від того, як буде вирішено питання, порушені в запитах чи зверненнях, зобов'язані розглянути їх і надати народному депутату України обґрунтовану відповідь про результати розгляду.

Відповідно до Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (в редакції закону України від 22 лютого 2000 року) комітети Верховної Ради мають право звертатися з питань, віднесених до їх відання, до органів державної влади, установ, закладів, організацій і підприємств незалежно від форм власності (частина перша статті 12). Відповідно до частини другої цієї статті звернення комітетів Верховної Ради розглядаються у порядку, передбаченому Законом «Про статус народного депутата України».

Під час здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України, комітети Верховної Ради мають право збирати, вивчати і досліджувати відповідну інформацію. Тобто комітетам Верховної Ради надається право звертатися до зазначених вище адресатів, в тому числі до Національного банку України або його посадових осіб, з письмовою пропозицією вчинити певні дії, дати офіційне роз'яснення чи викласти позицію з окремих питань, зокрема надати інформацію, яка становить банківську таємницю, а також здійснити наглядові дії та застосувати заходи впливу до банків та осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України.

У разі надходження звернення комітету Верховної Ради до Національного банку України або його посадових осіб останні зобов'язані розглянути таке звернення. При цьому Національний банк України та його посадові особи мають діяти з додержанням вимог законів «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність» і дати письмову вмотивовану відповідь про результати розгляду незалежно від того, будуть задоволені пропозиції чи ні.

На основі викладеного Конституційний Суд України **вирішив:**

1. В аспекті конституційного подання:

1. 1. Положення частини першої статті 86 Конституції України, частини другої статті 15 Закону «Про статус народного депутата України» треба розуміти так, що народний депутат має право на сесії Верховної Ради України звернутися із запитом до Голови Національного банку України про надання інформації, яка становить банківську таємницю, а також про здійснення наглядових дій та застосування заходів впливу до банків та осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України.

Голова Національного банку України, розглядаючи запит, має діяти з додержанням вимог законів «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність» і зобов'язаний повідомити народного депутата України про результати розгляду, тобто дати офіційну відповідь.

1. 2. Положення частини першої статті 16 Закону «Про статус народного депутата України» треба розуміти так, що народний депутат України має право звернутися до Національного банку України або його посадових осіб з письмовою пропозицією (депутатським зверненням) про надання інформації, яка становить банківську таємницю, а також про здійснення наглядових дій та застосування заходів впливу до банків та осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України, якщо це пов'язано з депутатською діяльністю.

Голова Національного банку України або інші посадові особи Національного банку України, розглядаючи звернення, мають діяти з додержанням вимог законів «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність» і повідомити народного депутата про результати розгляду.

1. 3. Положення частини другої статті 89 Конституції України треба розуміти так, що комітет Верховної Ради має право звернутися до Національного банку України або його посадових осіб з приводу надання інформації, яка становить банківську таємницю, а також здійснення наглядових дій, застосування заходів впливу до банків та осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку України, якщо це пов'язано із законопроектною роботою, підготовкою і попереднім розглядом питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України.

Голова Національного банку України або інші посадові особи Національного банку України, розглядаючи звернення, мають діяти з додержанням вимог законів «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність» і повідомити комітет Верховної Ради України про результати розгляду.

2. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

Чи потрібен нам екзотичний податок?

Від наших громадян та гостей України досить часто чути докори на адресу українських готелів — мовляв, якість зовсім не європейська, а ціни — занадто високі. І, за деяким винятком, туристи справді мають підстави для таких претензій.

Одна з найсерйозніших причин, через яку складається така ситуація, — наявність екзотичного для абсолютної більшості країн податку — готельного збору, який у нас сягає 20 відсотків з обороту готелю.

Спробуємо з'ясувати, кому потрібен готельний збір? Громадянам України? Впевнений, що ні. Наші співвітчизники, які становлять 80 відсотків загальної кількості клієнтів українських готелів, і є реальні платники цього податку. Так, тільки профспілковий готель «Турист», що працює переважно для пересічного українця, торік зібрав мільйон гривень «готельного мита» з кишень аж ніяк не найзаможніших українців. А якби цього збору не було, вважають в дирекції готелю, завантаженість і цього, і інших готелів стала б набагато більша, і гості Києва, що приїждять з областей, не шукали б притулку в приватних квартирах.

Саме тому цей податок реально гальмує і розвиток нашого готельного сектору. До речі, в Росії, де його немає, середнє завантаження готелів на третину більше, ніж в Україні.

Хоча сам податок платять гості зі своєї кишені, для готелів це означає необхідність підвищити ціни, що відлякує і наших, і іноземних туристів. У такий спосіб наша туристична індустрія втрачає величезні суми коштів, що йдуть або в інші країни, або в тіньовий сектор. Бо саме ця дискримінаційна політика стосовно сектору, який потребує реальної допомоги (практично 90 відсотків матеріальної бази не відповідає сучасним стандартам), спричинила розвиток тіньового ринку готельних послуг. За оцінками експертів, тільки у Києві до 30 тисяч квартир здають для подорожуючих. Звісно, при цьому не платять жодних податків, часто-густо якість послуг і безпеку туристів ніхто не гарантує.

Не можна не сказати, що відсутність серйозних іноземних інвесторів і представників світових готельних мереж в Україні зумовлює, зокрема, і цей податок. Бо в столиці, з якої, як відомо, починається більшість планів виходу на ринок, він найвищий у державі.

Може, готельний збір є панацеєю для бюджету країни і заради цього варто запліщити очі на вищезгадані проблеми?

Надходження від справляння готельного збору не перевищують 0,1 відсотка загальних бюджетних надходжень, до того ж майже половину цих коштів збирають у Києві.

Але й у Київській міськдержадміністрації зрозуміли, що потрібно змінити цю ситуацію. В листі на адресу Держтурадміністрації, підписаному заступником голови КМДА І. Данькевичем, підтримано ідею скасування готельного збору.

Розрахунки, проведені Інститутом економіко-математичного моделювання, демонструють, що скасування готельного збору дало б змогу знизити вартість послуги з проживання в середньому на 10,5 відсотка. Це забезпечило б збільшення кількості клієнтів у готелях або часу їх перебування на 23,1 відсотка і, як наслідок, зростання доходу підприємств готельного типу до 531,6 млн. грн. (на 48,7 млн. грн. більше, ніж за наявних умов оподаткування). При цьому загальні надходження до бюджету і соціальних фондів будуть всього на 16,34 млн. грн. менше, ніж в умовах діючої ставки готельного збору, і на 6,96 млн. грн. більше, ніж за умови зниження ставки готельного збору, і становитимуть 135,55 млн. грн.

Логіка підказує дуже просте рішення: якщо готельний збір не вигідний ані бюджету, ані готельній індустрії, ані громадянам України та іноземцям, доцільно його скасувати.

Микола ЄВДОКИМОВ,
голова правління асоціації готельних об'єднань та готелів міст України,
заслужений працівник сфери послуг України.

Реформа триватиме

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики (голова Василь Онопенко) провів слухання про стан виконання Закону України «Про судоустрій» та напрямки подальшого вдосконалення системи правосуддя в Україні.

Було зазначено, що істотні кроки з реформування правової системи, судоустрою, українського законодавства зроблено. Проте останнім часом намітилася тенденція гальмування проведення судово-правової реформи, що виявляється, зокрема, у невиконанні окремих вимог Закону «Про судоустрій», непослідовності у підходах до реформування судової системи. Найгіршим є те, що так і не вдалося підняти авторитет, забезпечити довіру до суддів місцевого суду як основної ланки судової системи.

Заслухавши численні доповіді, учасники комітетських слухань вирішили підготувати та винести на розгляд ВР Концепцію розвитку судово-правової системи в умовах становлення громадянського суспільства на 2003—2013 роки. Крім цього, наголосили на необхідності утворення системи адміністративних судів, скасування Апеляційного та Касаційного судів України як таких, що суперечать Конституції, а також утворення Вищого загального суду України у складі двох палат для розгляду в касаційному порядку цивільних та кримінальних справ.

Наталя ГЕЛЕТКО. ▼

СЕЛО

ТРАГЕДІЯ

Усели всі на виду. Тож коли більше місяця на подвір'ї пенсіонерів К-ків із Новоукраїнки, що в Млинівському районі, не було ніякого руху, сільський голова Петро Боровець зателефонував до начальника Млинівського РВ УМВСУ в Рівненській області майора міліції Валерія Романчука.

Ударив на сполох голова

Уже згодом сільський голова розповідав, що в міліцію не звернувся раніше тільки тому, що односельчанин Михайло К-к збирався в лікарню (чоловік був інвалідом третьої групи).

— Але після того, як я обдзвонив усі лікарні, мене охопила тривога, — розповідає Петро Боровець.

Як з'ясувалося згодом, бити на сполох сільський голова мав всі підстави: коли в садибу навідалися ще й працівники міліції, усіх здивувало, що впродовж цього часу ніхто не випускав курей із хлівчика. Невже господарі не попросили когось із сусідів наглянути за ними?

— Ну, хто, здавалося б, як не син, має знати, де батьки, — розповідає начальник Млинівського райвідділу міліції Валерій Романчук. — Тому ми вирішили побувати в селі Брищах, де він був у приймаках. Але той із співмешканкою Наталею вже нагледів собі хатину в селі Малинівці сусіднього Гошанського району. Не розкриватиму зараз секретів слідства, але ми вже володіли фактами, які давали під-

стави підозрювати Володимира у причетності до зникнення батьків.

Поясню, що в селі про сина К-ків Володимира невисокої думки. Він нечистий на руку (свого часу, працюючи на фермі, крав звідти все, що міг, за що й мав судимості), неспокійної вдачі (часто був зачинателем бійок). Та й батьків не шанував. Щойно загляне в чарку (а робив він це часто), проявляється його буйний характер. Бувало, що й батьки під гарячу руку йому потрапляли. Не раз стареньких рятувала міліція, забираючи невдячного сина. Але вже через кілька годин батьки приїжджали у райвідділ і благали міліціонерів звільнити сина-хулігана. Таке воно, батьківське серце, що не може тримати зла й образ...

Сварка

— Подружжя Ольга і Михайло К-ки в нашому селі ніколи ні з ким не конфліктували, — розповідає сільський голова Петро Боровець. — Зрештою, не мали для цього часу, бо, як і всі селяни, були заклопотані роботою. Навпаки, їм усі співчували, що їх єдиний син непутий. У свої сорок чотири роки він уже встиг побувати у в'язниці, розлучитись із дружиною, продати хату, яку йому залишили батьки, і витратити гроші.

Володимир пристав у прийми до вдови Наталі з чотирма дітьми в сусід-

Мал. Олександра МОНАСТІРСЬКОГО.

ньому селі Брищах. Тож проблема із житлом та грошми в нього стояла надто гостро. А ще скандальний характер, так би мовити, додавав проблем: свекруха Наталі (мати її покійного чоловіка) саме з цієї причини не хотіла бачити у своїй домівці Володимира. Тому той подався до батьків у Новоукраїнку з вимогою: він та сім'я співмешканки переїжджають до них на постійне місце проживання. А ще син вимагав від батьків паїв, бо, як казав, хотів господарювати на землі.

Знаючи скандальну вдачу сина, батьки відмовилися прийняти його

у своїй домівці — надто свіжі були спогади про побої. Та й щодо бажань господарювати мали великі сумніви. Отож не одержав він і документів на землю. Того дня в домівці К-ків розгорілася велика сварка. Володимир, який на цей час уже був на обліку в психіатра та нарколога, проявив себе не з кращого боку. А ще затаїв образу на батьків.

— Михайло К-к, з яким я часто розмовляв,повідав мені, що хоче добитися для сина групи інвалідності: мовляв, він ніде не працює, то хоч пенсію отримуватиме, — згадує сільський голова.

Знову не тримає кривди батьківське серце на своє дитя нерозумне...

Ніч помсти

Село Брищі, де жив Володимир із співмешканкою, та Новоукраїнку розділяють лише кілька кілометрів. Тож нічого дивного в тому, що коли Володимир з Наталею та її дитиною виїхав у лісок, який розділяє села, нарізати березових віників, то зустрів там свого батька. Погломоніли, син запросив батька до себе в гості. Якби знав старенький, чим закінчаться для нього ці гостини, навряд чи зголосився б поїхати у Брищі...

За частуванням Володимир мстиво нагадав батьку, що той не віддав йому пай, не пустив його до себе жити. Знову сталася сварка. Кремезний Володимир накинув батькові на шию удавку, а коли той перестав дихати, завіз тіло за півтора кілометра до занедбаного старого глибокого колодязя і кинув туди, перед цим перерізавши вже неживому батьку горло.

— Після першого вбивства злочинець із співмешканкою їдуть підводою в Новоукраїнку, — розповідає Валерій Романчук. — На стук сину відчинила мати. Її спіткала та сама доля: удавка вкоротила жінці віку. Син-убивця поклав тіло матері на воза і хотів завести до того ж таки колодязя, де знайшов останній спочинок його батько. Але втомлений

кінь почав падати на ноги. Тоді злочинець із співмешканкою, яка була за «асистентку», спробували спалити тіло на покинутій фермі. Але нічого не вийшло. Врешті-решт вони закопали тіло в лісі.

— Коли ми приїхали заарештовувати Володимира у Малинівку, він зрозумів, що викритий. А тому зізнався: «Ще година, і ви мене не знайшли б». Під час слідчого експерименту, коли працівники міліції витягували з колодязя тіло пана Михайла, ні краплі каяття не побачили на обличчї Володимира. Навпаки, злочинець примовляв: «Уже й паю йому не треба, уже й і міліцію не бігатиме»...

... Весна вступає у свої права. Але пробудження природи не побачить ні Михайло К-к, якого поховали односельчани на сільському цвинтарі і за яким плакали онуки від першого шлюбу Володимира, ні пані Ольга, яку, щойно розмерзнеться ґрунт, визволять із земляного лісового полону і поховують біля чоловіка. Не переминатимуть за селянською звичкою їх руки землі. За весняними перипетіями з вузького вікна в'язниці спостерігатиме їхній син і убивця Володимир... У Новоукраїнці подекують, що було б справедливо, аби спадок подружжя К-ків дістався їхнім онукам. Може, хоч за могилками доглядатимуть.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Отрута під дір'явими дахами

АКТУАЛЬНО

Проблем у нас стільки, що про деякі з них ми згадуємо лише тоді, коли припече. Як-от цього разу: загорівся склад отрутохімікатів біля села Лутівки Радомишльського району. Тут зберігалися засоби хімічного захисту рослин, термін придатності яких давно закінчився. За однією з версій, у всьому вина волога — дах дір'явий. Намочивши ту гримучу суміш, вода могла спричинити хімічну реакцію. А це, як відомо з шкільних підручників, нерідко супроводжується виділенням великої кількості тепла. Хоча не виключено, що підпалив цей непотріб хтось із «цікавих», пробравшись до приміщення. Діти, наприклад.

Того, що звалосся колись гербіцидами та пестицидами, тут було ніби не так і багато — 1,6 тонн. Але хімічний склад невідомий: усе ж перемішалося, утворивши хтос-

на-які сполуки. Вихід знайшли. Щільно засипали все піском, територію довкола утрамбували глиною. Це для того, щоб хімікати не потрапили в ґрунт, не забруднили довкілля. Смороду та пожежа наробила чимало. Хоча, якщо вірити фахівцям, котрі провели тут контрольні вимірювання, до небезпечних для здоров'я концентрацій шкідливих речовин справа не дійшла. На шастя, зберігалися хімікати далеко від села. Виручило й те, що підлога у сховищі бетонна.

Усього за кілька кілометрів від цього — ще одне сховище подібної хімії, де її значно більше — близько десяти тонн. А загалом в області кілька сотень складів, де лежить 542 тонни невідомих, непридатних і змішаних засобів захисту рослин. Саме «лежить», бо слово «зберігається» сюди явно не підходить. Адже ці склади

Фото Олександра ЧАПЛИНСЬКОГО (УНАН).

не завжди навіть формального господаря мають. Ще колишні КСП не стерегли як слід своє «багатство», а після реформування нові господарі нерідко діють за принципом: нащо, мовляв, зайвий клопіт...

Але ж щось робити треба. На цьому наголошує і начальник державного уп-

равління екології та природних ресурсів в Житомирській області Сергій Сіренський. Кардинальне вирішення проблеми впирається, звичайно ж, у гроші. Нинішнього року на ліквідацію «хімічних бомб» передбачається витратити 60 тисяч гривень. Вистачить їх на один район — Житомирський. Там назбиралося близько 10 тонн. Їх мають вивезти й утилізувати на спеціальному підприємстві. За кожен тонн треба заплатити 6 тисяч гривень. Якщо за колишнє недбальство не розрахуємося сьогодні, діти і внуки розплачуватимуться дорожчою ціною.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

На знімку: так зазвичай відбувається поховання ядохімікатів.

Нема дитсадка — вогонь діток забира...

БІДА

Двоє діток, дворічний Олег та чотирирічна Оленка Заїки, задихнулися від диму в с. Феськівка Менського району. Причина їхньої смерті начебто банальна — пустощі з вогнем, бездоглядність. Але нас-

правді усе далеко складніше.

— Молоду матір-учительку півроку тому залишив чоловік, — повідомив начальник відділу пожежної безпеки МНС України в Чернігівській області Юрій Федоров. —

Щоб заробити на життя, 24-річна жінка працювала в музичній школі в райцентрі. Грошей не вистачало, то вона ще підробляла і в сільській школі. О 12 годині погодувала дітей і поїхала на роботу в Мену. Коли на початку 18-ї години мати повернулася додому

і відчинила двері будинку, то побачила, що кімнати заповнені димом... Пожежу загасили вогнеборці.

Важко звинувачувати матір у трагедії. Чи ж її вина, що у Феськівці закрили дитсадок і вона якось намагалась вижити?

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

Посередник править бал

ВТРАТИ

Протягом останніх трьох років чисельність корів у сільгоспідприємствах Запорізької області зменшилася на 19,5 тисячі голів. Майже половину дійної череди вирізали в господарстві Михайлівського, Запорізького, Пологівського та Веселівського районів. Кількість господарств, які предметно займаються виробництвом тваринницької продукції, катастрофічно зменшується, хоча в приватному секторі кількість худоби зростає. От і виходить такий парадокс: незважаючи на збільшення валової продукції, рівень збитковості тваринництва становив минулого року 16 відсотків.

Основна біда — диспаритет цін. Доходило до того, що закупівельники пропонували за кілограм м'яса на п'ять гривень менше від його собівартості. Щоб захистити інтереси товаровиробників на ринку продукції тваринництва, створена в області узгоджувальна комісія з питань визначення закупівельних цін щомісяця видає свої рекомендації, але ринок... диктує своє. І господарює на ньому посередник. Основні торгові точки і на ринках обласного центру, і в районах уже, як кажуть, «схоплені», і ніхто не збирається їх віддавати.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Цукровий обвал

Низка цукрозаводів Хмельниччини опинилася перед загрозою закриття. Для селян цукровий буряк став небажаним і не вигідним

Нещодавно ситуацію із буряківництвом та цукровою переробкою називали не зовсім втішною, а таких низьких показників, як торік, не знали ніколи. Якщо традиційно область переробляла понад чотири мільйони тонн буряку й засипала у комори до півмільйона тонн цукру, то минулоріч зібрали 901,3 тисячі тонн сировини і виробили 92,7 тисячі тонн цукру. Бурякові рядочки тепер стають мало не екзотикою.

Можна усе звести до традиційної причини: не вродило. Справді, природа працювала не на солодкі корені. Середня врожайність навіть недосягнула до 170 центнерів. Хоч і не найнижчий показник у державі, та казати про рентабельність і якусь вигоду для селянина не доводиться.

Висушило, вимочило дощем, уразило хворобами — все так. Але за місяць-другий знову доведеться сіяти насіння, а перспективи — гірші від минулорічних. Тієї весни засівали 74 тисячі гектарів, а нинішньої планують — 56. Рекомендації міністерства зберегти торішні площі поки що спираються на добрі наміри. Того, хто прислухатися до них, можуть розчарувати посіви по весняній оранці.

Попри це, неврожай навряд чи можна назвати єдиною і головною причиною кризи. Вони значно глибші й масштабніші. Ще не так давно область активно шукала власників для своїх цукрових заводів. Думалося про те, що ось придуть нові господарі, вклядуть шалені гроші, і галузь почне працювати. Заводи вважалися доволі ласим шматком, бо ж цукор завжди був і потрібним, і вигідним товаром. Отож за інвесторами діло не стало. Перший рік їхньої роботи навряд чи був показовим. Придивлялися, примірялися один до одного, сподівалися на краще в майбутньому. А вже минулий рік показав, що й новим власникам не судилося уникнути банкрутства. І це при тому, що практично кожен вкладав у галузь чималі інвестиції. Начальник департаменту сільського господарства і продовольства фірми «Інтерконтакт» (вона контролює роботу трьох цукрових заводів) Олександр Мирний розповів, що за два роки роботи вони уже втратили 14 мільйонів гривень. А фірма інвестувала в сільське господарство області ці не найбільше серед інших. Директор департаменту цукру фірми «Євросервіс Україна» Валентин Шуцький теж підраховував, що в сільськогосподарську програму з вирощування буряків вони вклали 6 мільйонів гривень, і при цьому два з них також не вдалося повернути. Волохиський цукровий завод, роботу якого під час першого пуску

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

можна було б назвати доволі вдалою, все одно зазнав збитків у півтора мільйона гривень. За незначним винятком, заводи зупинялися, проситоювали, переробляли дуже мало сировини. Хмельницький цукровий пробували запустити двічі, але зміг він переробити лише 17 тисяч тонн буряків, виробивши 1,6 тисячі тонн цукру. А «врожай» Вишнівчицького становив лише 363 тонни цукру. Кам'янець-Подільський, зупинившись двічі, працював лише два тижні, а простояв 43 дні. Думали накопити сировину, але буряк втратив свої технологічні показники — отже, мали рекордно низький вихід цукру — 6,74 відсотка.

І як виняток на цьому тлі — Теофіпольський завод, який одержав 23 тисяч тонн цукру. Але і він із 54 діб роботи 30 працював на половину потужності.

Сьогодні цукровари в один голос кажуть, що їм катастрофічно бракувало сировини. І про те, що вона була низької якості. І що селяни, забуваючи, хто навесні виділяв їм гроші під урожай, восени повезли його здавати не до своїх інвесторів, а до конкурентів...

Але то лише один бік медалі. Отой «недобросовісний» товаровиробник, котрий раптом повів свій буряк до сусідньої області, теж має свою рацію. Аби бути об'єктивним, варто зазначити, що до початку жовтня заводи, відповідно до договірних зобов'язань, приймали буряки незалежно від їх деєстії по 165 гривень за тонну. Але потім почали односторонньо вести свої підрахунки. Тоді обласна асоціація сільгоспвиробників запропонувала свої коефіцієнти під час розрахунків. До цього пристали аж ніяк не всі. Якщо на Теофіпольському та Ярмолинецькому заводах середня ціна за буряки становила 145—148 гри-

вень за тонну, то на Вінківцевському — 113, а в Дунаївцях і Кам'янці-Подільському — лише по 99. Різниця відчутна. Не дивно, що господарства повезли свої буряки до конкурентів.

Павло Лохвицький, керівник приватно-орендного підприємства «Колос» із Правдівки, що в Ярмолинецькому районі, завжди був активним прихильником саме цукрового буряку. Щороку з його полів перевозили на переробку майже 10 тисяч тонн сировини. І мав господар по 1,2—1,5 тисячі тонн цукру. А торік недорахувався у своїх прибутках 430 тисяч гривень. Коли зрозумів, що «Цукровик» недоплатив йому 237 тисяч гривень, кинувся на Городецький завод. Але й там йому недорахували 130 тисяч гривень. Спробував щастя на Старокостянтинівському — і знову був обдурений на 62 тисячі. Не дивно, що селяни повезли свою сировину із області на 14 заводів сусідніх областей. А край втратив 100 тисяч тонн такої дефіцитної сировини. Не можу сказати, чи з усіма розраховувалися чесно, але в області заборгованість то-

варовиробникам становить 12 мільйонів гривень. А навесні село хатапиметься за будь-які варіанти, аби надолужити цю втрату. І якщо навіть цукровий завод передасть своєму партнеру палне, кошти, добрих під майбутній урожай, то керівник господарства просто змушений буде витратити їх не тільки на бурякове поле.

А коли зважити, що через надзвичайно низькі закупівельні ціни на зерно та м'ясо сільський товаровиробник області недоотримав торік 130 мільйонів гривень, то стане зрозумілим, що нинішня весна буде для нього вкрай важкою. Звідси — й ті мінімальні площі, котрі вдалося зо-

рати. А чи вийде ще всі засіяти?

Уже тепер курс обирається на те, що області не потрібно стільки цукру, скільки виробляли раніше і який важко тепер продати. Не потрібно і так багато цукрових заводів. Сказати про те, що деякі позакривають, поки не наважується ніхто. Але керівникам збиткових уже запропоновано подумати про переорієнтацію роботи, випуск нової продукції. Чого завгодно — тільки не цукру.

А тим часом на останній обласній сесії з уст народного депутата Михайла Павловського пролунало: власники Деражнянського цукрового заводу, свого часу одного з найпотужніших не тільки в області, а й у державі, готові просто «перерізати» все устаткування на металобрухт. Мовляв, це вигідніше, аніж продавати збанкрутіле підприємство. Що й казати, перспектива невтішна. Поки працюють численні комісії, районна влада б'є на сполох, але доля заводу залишається не вирішеною. Та хіба ж тільки його? У галузі так і не видно перспектив нормальної стабільної роботи. Поки що втішатися доводиться одним — на харчування нам свого цукру ще вистачає. Про вигідну торгівлю вже не йдеться. Але, скажімо, підраховано, що тільки через низьку цукристість буряків область недоотримала торік понад 34 мільйони гривень. І понад п'ять мільйонів із цієї суми могло б піти до бюджету, котрому аж ніяк не завдають такі надходження. А скільки недоотримали, бо скоротили посівні площі, низькорентабельна робота підприємств, не продали цукор — відповіді вже не дошукатися. Галузь тепер нагадує велета на цукрових ніжках. Підпори ці тануть ще швидше за глиняні, і велет уже небезпечно хитається. Якщо їх не підперти, то може статися, що і для свого чаю ложку цукру буде важко знайти.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область. На знімку: варити цукор — справа важка. І не завжди прибуткова.

ПРОБЛЕМА

Сирцева напасть

Імпорт цукру-сирцю в обсязі 260 тисяч тонн призведе до закриття 34 вітчизняних цукроварень. Проти прийняття законопроекту «Про ввезення в Україну цукру-сирцю у 2003 році» виступили вінничани. У листі до Верховної Ради (за дорученням власників цукрозаводів його підписав генеральний директор асоціації «Поділляцукор» Микола Власюк) сказано, що імпорт цукру підриває продовольчу безпеку держави.

Цю тезу спеціалісти цукрової галузі Вінниччини підтверджують конкретними фактами. Імпорт цукру, за їхніми розрахунками, призведе до закриття в державі 34 цукрозаводів. У бурякосіючих регіонах буде виведено із сівозмін більш як 170 тисяч гектарів посівних площ. Бюджет недоурається приблизно 600 мільйонів гривень коштів. Що дуже прикро, понад 100 тисяч трудівників, причетних до вирощування сировини і варіння солодких кристалів, залишаться без роботи.

— Це справжня напасть на наші голови, — загальну думку цукроварів висловлює М. Власюк. — Щорічно ми оголошуємо війну чужому цукру, а нас тим часом засипають ним по самі вуха.

У 2001 році, стверджує співрозмовник, завезли 260 тисяч тонн сирцю, і на теренах держави зупинили роботу більш як 20 заводів. Тільки у нас на Вінниччині замість 29 працювали 24 цукроварні. Це призвело до різкого обвалу цін на цукор і збитковості галузі.

Аргументи: «за» і «проти»

Автори законопроектів (їх запропоновано аж два) стверджують, що наявних запасів солодкого піску не вистачить до нового сезону виробництва цукру. Вінничани спростовують це твердження такою цифрою: за їхніми розрахунками, нині маємо 1, 8 мільйон тонн кристалів (враховано також цукор, ввезений через вільні економічні зони й контрабандним шляхом). Саме такою і є його внутрішня потреба. Крім того, щорічно четверта частина виробленого цукру йде для розрахунку з селянами: цукром видають заробітну плату, ним оплачують вартість майнових та земельних паїв тощо. Так ось, протягом останніх трьох років на це використано річну потребу(!) внутрішнього споживання цукру. Зрештою, з'їдаємо його ще менше, це спричинено об'єктивними чинниками: приблизно шість мільйонів українців мешкають за межами держави; норма споживання — 38 кг на одну людину також не завжди витримується.

Ставка ввізного мита пропонується у законопроектах в розмірі 1 відсотка митної вартості, але не менш як 5 євро за одну тонну. Жодна інша країна не створює такого «шовкового» коридору для завезення ззовні цукру. Навпаки, всі надійно захищають свій ринок. У сусідів-росіян митна ставка на завезення однієї тонни цукру — 270 американських доларів. Тільки за рахунок цього протягом останніх років росіяни надбали у бюджет 900 мільйонів «зелених» (щорічно Росія закуповує за межами держави приблизно три мільйони тонн цукру).

Парадоксально сприймається виробниками цукру ще одне твердження авторів законопроектів. В обох з них сказано: переробка цукру-сирцю дасть змогу інвестувати кошти в цукрову промисловість та збільшити посівні площі цукристик. Насправді протягом останніх чотирьох років спостерігається падіння обсягів виробництва цукристик, цукру також. Селяни і цукровари через сирцеву напасть залишаються без роботи. Все виходить з точністю до навпаки: пільговий цукор дає можливість багатіти закордонним дядечкам, наша цукрова галузь продовжує деградувати.

— То невже цих переконливих фактів замало, аби знову не солодити чай чужим цукром? — каже сперсердя М. Власюк. І додає: — Не цукор-сирець нас порятує, а сприятливі умови для розвитку галузі, які повинна створити держава.

Чи зрозуміють цю просту істину ті, хто має намір лобіювати прийняття зазначеного вище закону?

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Довга дорога до Піднебесної

ПРОЕКТИ

АТ «Українські транспортні коридори» («Укртранскор») пропонує створити міждержавний консорціум для координації будівництва трансконтинентальної автомагістралі «Євразія». Йдеться зокнайменше про відродження знаменитого «шовкового шляху» за новим, більш продуктивним напрямом, вважає президент АТ «Укртранскор» Григорій СТЕПАНСЬКИЙ.

— Григорію Єрмолайовичу, легко уявити грандіозність проекту з відродження Дороги Життя, яка з'єднувала Захід зі Сходом. Зайве нагадувати й про те, що саме завдяки транспортним коридорам зростає ділова активність, міждержавна інтеграція, зрештою — стандарти життя. Ми начувані про так званий південний варіант Шовкового шляху, то що пропонуєте ви?

— Альтернативний напрям, який починається від південного кордону України в районі Ізвариного на Луганщині і через територію Російської Федерації (перетинаючи Волгу і Дон), — до російсько-казахського кордону. На цьому відрізьку до загального вантажопотоку долучатиметься центральна частина Росії та Північний Кавказ — уявіть перспективи!

Далі Шовковий шлях проляже на дві тисячі кілометрів територією Казахстану, що, звісно, пожвавить товарообмін цієї країни з індустріально розвиненим Заходом, стимулюватиме розвиток видобувної, переробної та інших галузей народного господарства. Мало того, казахів неабияк цікавлять наші технології закріплення пісків, озеленення, зміцнення берегів річок з нестійкими руслами, які, змінюючись, завдають країні екологічної шкоди та економічних збитків.

Після Казахстану ми пропонуємо перетинати кордон Китаю поблизу міста Урумчі. Такий маршрут важчий для Китаю найбільше (утім, не менше й для Кореї та Японії), бо він забезпечує стрімке європейське сполучення...

Штурмани і географія

...Південний варіант Шовкового шляху, про який ви згадали на початку розмови, передбачає на шляху до Китаю

перетин восьми кордонів. Можете уявити, якою буде швидкість вантажопотоків з урахуванням усіх митних процедур. Наш варіант — перетин чотирьох кордонів. Це зручно і неабияк важить для людей діла.

— Але очевидно, що це аж ніяк не єдина перевага вашого проекту над «південним»...

— Атож. Я провів попередні переговори з росіянами, посольствами Казахстану та Китаю і знайшов повне розуміння. З особливим ентузіазмом сприймалися наші пропозиції поєднати будівництво автомагістралі з прокладанням швидкісної залізниці. Адже зрозуміло: наявність швидкісного залізничного транспорту дасть змогу одержати максимальний ефект від контейнерних і контройлерних перевезень. Не менш важливо й те, що на відміну від «південного» варіанта російська і казахська частини магістралі захищені від ризиків. Адже не можна забувати, що нестабільна політична ситуація на Північному Кавказі та в Середній Азії ставить під сумнів надходження інвестицій для втілення в життя «південного» варіанта Шовкового шляху. Далі — вони пропонують поромну переправу в Баку, що також може стати істотним гальмівним чинником для вантажопотоків: скажімо, через штормову погоду на Каспії. Ми пропонуємо прокладати дорогу на рівнинній частині, вище Каспійського моря.

— На мою думку, одного погляду на два варіанти автомагістралі достатньо, щоб запідозрити штурманів «південного» варіанта в незнанні географії...

— Я думав про те саме. Надміру нерівна місцевість унеможливує появу такої потужної швидкісної автомагістралі в

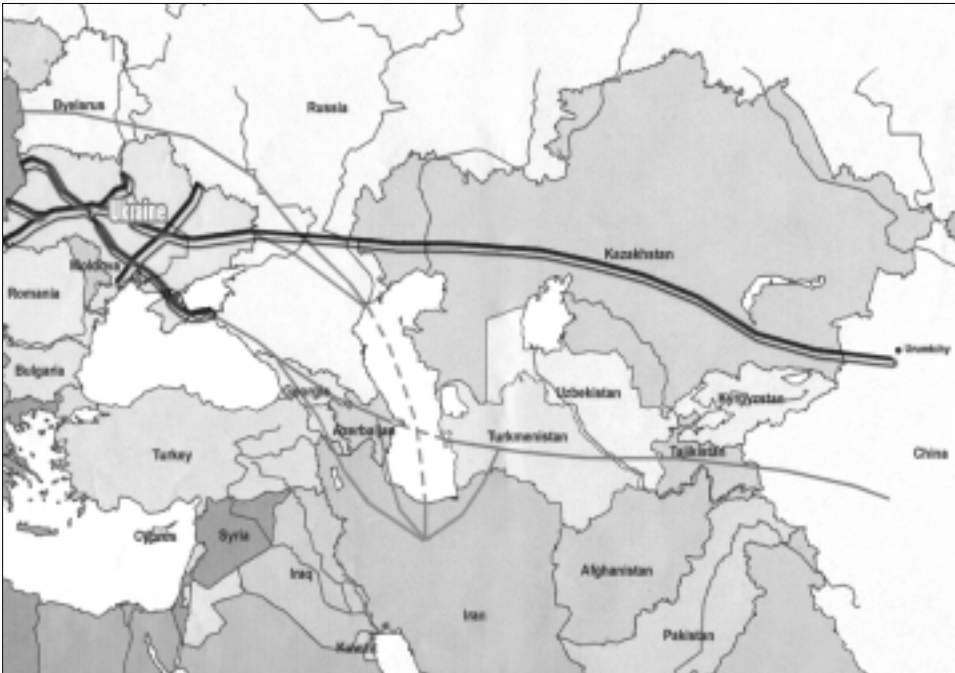
принципі. Її «південний» проект проходить сейсмічно небезпечними територіями Кавказу, Середньої Азії та гірської частини Китаю. Якщо навіть хтось зважиться на будівництво за таким проектом, то на нього очікують неймовірні капіталовкладення в численні інженерні споруди, віадуки, тунелі, підпільні стінки, протизсувні та протиселеві, дренажні, гідроакумуючі, проти-паводкові системи тощо.

Право на дороге задоволення

— Григорію Єрмолайовичу, проте й ваш проект «Магістраль Євразія» нездійснений без багатомільярдних капіталовкладень. Уже підраховано, що будівництво такої магістралі коштуватиме приблизно 47 мільярдів доларів... «Укртранскор» своєрідний уповноважений держави на будівництво нових доріг (тими, що є, опікується «Укравтодор»). Цікаво, чим у такому разі ви зацікавлюєте інвесторів?

— Транзитність нашої території — це єдиний товар, в якому сьогодні зацікавлені і на Сході, і на Заході. Не дивуйтеся, бо цей товар є гідним внеском у світову економіку. Наше геополітичне розташування — Божий дар, майбутнє наших дітей та онуків. Гадаєте, цього не розуміють у Росії? Дуже добре розуміють, тому й відтягують вантажні потоки від території України. Росіяни тісно співпрацюють з Іраном, створивши свою транспортну програму Північ—Південь, знову-таки поза Україною. Невже нагорі влада не розуміє того, що мине кілька років і завернути міжнародні вантажопотоки на українські дороги буде пізно? Отже, ми втратимо можливість стати транспортним центром Євразії. А він очевидний саме тепер, коли іноземні інвестори зацікавилися нашою комплексною Програмою затвердження України як транзитної держави в 2002—2010 роках і, власне, нашої концепцією, яка визначає основні принципи розбудови трансконтинентальної магістралі «Євразія».

— Власне, ви пропонуєте керуватися міжнарод-

Маршрут проходження магістралі «ЄВРАЗІЯ», що пропонується цією концепцією

ними принципами транспортної політики...

— Авжеж. Вони не містять нічого надзвичайного і враховують політичні аспекти, питання міжнародної безпеки та боротьби з тероризмом, соціальний стан прилеглих до автомагістралі територій, комерційні аспекти, спільну взаємовигідну тарифну політику — аж до супутникового контролю та єдиної диспетчерської служби. Наша концепція не обумовлює економічних оцінок вартості будівництва, бо їх визначатимуть країни-учасниці, об'єднані в консорціум. Маршрут проходження магістралі також прокладатиметься країною—учасницею консорціуму самостійно. Кожна країна—учасниця консорціуму будуватиме і експлуатуватиме відрізок автомагістралі на своїй території, залежно від планів соціально-економічного розвитку і можливостей своїх регіонів.

— Мені відомо, що інтерес до вашого проекту несподівано виявив навіть канцлер Німеччини Герхард Шрьодер...

— Від вашого брата нічого не приховаєш. Справді, так. І це, з огляду на теперішні економічні проблеми його країни і перспективність нашої концепції, цілком зрозуміло. Тепер уявіть, яку підтримку з боку Німеччини можуть одержати плани України щодо вступу до Світової організації торгівлі. Але по-

живемо — побачимо. Поки що можна незаперечно стверджувати, що така автомагістраль потрібна всім країнам, які обстоюють інтеграцію своїх транспортних мереж у міжнародну транспортну систему, ринкове конкурентне середовище підприємств усіх форм власності, сприятливий інвестиційний клімат, врешті-решт — прогрес.

Дороги, які нас обирають

— Як бачимо з карти, західна частина магістралі вбирає в себе частини українських коридорів...

— Точно. По-перше, відтинки Північної магістралі Балтика—Чорне море (Гданськ—Варшава—Ягодин—Одеса—Керч) у напрямку від Ягодини до Хмельницького, який перебирає вантажопотоки з Північної Європи. По-друге, відтинки Центральноєвропейської магістралі (Берлін—Вроцлав—Краків—Львів, коридор № 3) у напрямку Краковець—Львів—Підгайці, який перебирає вантажопотоки Центральної Європи. По-третє, відтинки Південноєвропейської магістралі (Лісабон—Трієст—Київ) у напрямку Косини—Івано-Франківськ—Тернопіль—Хмельницький—Вінниця, який перебирає вантажопотоки з Півдня Європи (коридор № 5). Нарешті — автомагістраль Белгород—Харків—Одеса—Рені, яка на відтинку Рені—Одеса—Ки-

ровоград збирає вантажопотоки з Балканського і Турецького напрямків, а на ділянці Кіровоград—Харків—Белгород надає вихід на магістраль Євразія вантажопотокам з Росії та Білорусі. Отже, вищеперелічені відтинки української мережі міжнародних транспортних коридорів збирають вантажопотоки та пасажиропотоки з усіх транспортних напрямків Європи, виводячи їх на Центральну магістраль. За зворотного руху ці потоки спрямовуються в інше русло. Частина українських транспортних коридорів у проекті виконує роль сортувальної станції для зміни напрямів вантажопотоків, що дуже вигідно Україні. До речі, Центральна магістраль (від Вінниці через Кіровоград—Донецьк—Луганськ—Ізварене) пролягає російською територією нижче Волгограда, перетинає кордон Казахстану, проходить вище Каспійського моря, омиває з півночі Арал, зону Байконура, йде нижче озера Балхаш перетинає китайський кордон біля Урумчі і далі — до Тихоокеанського узбережжя. Ця частина є головною, до неї під'єднуються всі інші. Східна комутуюча мережа планується на розсуд китайської сторони і забезпечує транспортний зв'язок Тихоокеанського узбережжя, Кореї, Японії та інших далекосхідних країн.

Сергій ВЛАД.

ТОЧКА ЗОРУ

Нещодавно Дніпропетровський історичний музей показав давній ритуальний камінь, знайдений у степу, коли копали яму для силосу. Хвала простим людям, вони передали його музею. І що ж?

Камінь, якому просвіщенний світ не зможе скласти ціни, стоїть у дворі, просто неба, руйнується дощем і морозом. Чому так? Бо немає Яворницького, нікому нагримати на можновладців, вказавши на те, що ось — відкрилася цілому світові одна з найдревніших сторінок історії людства, можливо, одна з найдревніших церков, можливо, ровесниця пірамід, і... Отакі ми. Наче не знаємо того, що потрібно

реліквію, яку маємо честь берегти, пропагувати людям, де вони не прижилися б, на яких горах чи континентах... Де альбоми цих рідкісних історичних експонатів? Де монографії вчених? Де хоча б посильне розуміння того, який насправді древній народ, що прижився колись, у сиву давнину, коло прісної води Дніпра і його кричі — порогів. Уже були розвинені настільки, що в камінь вкладали своє розуміння вищого начала,

Одна з найдревніших церков

Бога. Так, зникали і боги. Руйнувалося, здавалося б, вічне каміння. Та постійно зоставалося те, що нетлінне, — внутрішнє життя з усім своїм карбом, властивим тільки цьому народу.

Останнім часом нас повчають усі, кому не ліньки.

Нам читають історію. Нас вчать говорити. Навчають, як думати... Що ж із цього всього буде? А нічого. Думаю, майбутні селяни навіть не натраплять на камінь, копаючи яму для силосу...

Так, моя приятелька, поет, повернувшись з-за

океану, сказала — скоро їм і тарілки не потрібно буде!

Ваганці, миски, полу-миски. Тарелі й тарілки... все зникне? Люди, всі хочуть отакого світу? Думаю, ні.

Один ритуальний камінь пішов до Дніпропетровська, щоб привернути до себе увагу. А древні степові балки? Непорушені. В ціліні, з первісною рослинністю, яка скресає після талих вод, швидко цвіте й плодоносить, — закладає зерно немирущості. Кого тільки не бачили ці колишні річища! І іран-

ців. І еллінів... Та вижили тут і живуть понині тільки руси!

Дніпропетровську потрібен центральний історичний музей із статусом і можливостями всеукраїнського. Жодне наше місто не заслужило цього так, як він.

Звичайно, думаючи про Київ, згадую «Радость искусству» М. Реріха. Мабуть, ніхто так глибоко не заглядав в історію цієї землі, як він, Реріх. Пригадується Репін з його малярською закоханістю в Україну. Згадується професор Ростовцев з голодного й холод-

ного Петрограда. Він аналізував перетворення нашого півдня. Але найбільшу повагу викликає Дмитро Іванович Яворницький. Який важкий і невдячний час дістався цьому академіку! Хіба тільки козаччину затопив Дніпрогес? Усе це потрібно було пережити. І рятувати хоч те, що можна було врятувати.

Справжній історичний музей в рідному місті цього неустрашимого і невтомного українця, Д. Яворницького, буде гарним, живим каменем у його учт.

Григорій КОЛІСНИК.

СОТ як метафора

Завтра у Верховній Раді відбудуться перші слухання з проблем вступу України до Світової організації торгівлі. Примітно, що цій події передували 9 з гаком років, упродовж яких Україна з меншими чи більшими успіхами вела переговори про приєднання до всесвітнього торговельного клубу. Примітно також, що детально зі змістом цих переговорів знайоме невелике коло втаємничених. А обговорювати плюси та мінуси членства в СОТ з бізнесом лише почали.

У кулуарах ВР кажуть, що прем'єра справжніх перемовин про приєднання до СОТ відбулася тільки тепер. Подейкують, раніше українська делегація в Женеві вражала своїм невіглаством, припускалася відвертих помилок і легко йшла на поступки в переговорах. Не дивно, що й урядов-

ці, і парламентарії, котрим, як обіцяють в уряді, вже за рік-півтора доведеться ратифікувати документи про приєднання України до СОТ, досі сперечаються про наслідки такого кроку. Дехто навіть широко впевнений, що членство у Світовій організації торгівлі... зашкодить здій-

сненню євроінтеграційних намірів Києва. Їхні опоненти, навпаки, звинувачують уряд у зволіканні і закидають йому брак чіткої стратегії вступу до СОТ.

Здавалося, саме для останніх у рамках підготовки до слухань і за два дні до них Міністр економіки та євроінтеграції України Валерій Хорошковський провів у Києві презентацію стратегії вступу до СОТ. На тих, хто сподівався на появу урядового документа з такою назвою, чекало розчарування. Йшлося лише про Інтернет-проект. Як пояснили в

Мінекономіки, «стратегія вступу» — не документ, а... метафора. Як на мене, більше схожа на гіперболу — перебільшення наших успіхів на шляху до всесвітнього торговельного клубу. Але дехто сприйняв її як евфемізм — заміну колоритного ненормативного слівця вишуканою літературною формою.

Хай там як, за цією «літературою» криються лише спонтанні, неузгоджені рішення представників різних гілок влади. З усіма наслідками, що звідси випливають.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Для тих, хто не спить

Державний телеканал «Росія» переходить на цілодобове мовлення. Складається враження, що на «всеношну» «Росія» перейшла у пожежному порядку, оскільки на перший тиждень мовлення у програмі немає цікавих передач. Лише повтори і новини. Ймовірно, майбутні події в Іраку спонукали державний телеканал до нічного безсоння. Конкуренти, зрозуміло, російські, у цьому сенсі залишилися позаду. «Росія» поступилася якістю, вигравши в ініціативі та оперативності.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Москва.

За порушення прав людини — десять років

Міністерство юстиції Грузії виступило з ініціативою посилення відповідальності за порушення прав людини. Уряд країни схвалив зміни і доповнення до Кримінального кодексу, подані міністром Роландом Гілігашвілі. Законопроект, що підготовано з урахуванням міжнародних норм і

який передбачає кримінальну відповідальність за дії, що обмежують права людини за расовим, етнічним чи соціальним принципом, визнає як покарання за цей злочин позбавлення волі терміном від трьох до десяти років.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.
Тбілісі.

Берлін готується до війни

Вихідними днями демонстрації проти війни в Іраку пройшли у Києві

Днями припинить роботу Посольство Німеччини в Багдаді. Дипломатичне представництво готує від'їзд на батьківщину майже 40 своїх співробітників. Про це повідомило міністерство закордонних справ федеративної республіки. В суботу уряд цієї країни закликав усіх німців залишити Ірак.

Німеччина дедалі більше готується до можливої війни в Іраку та її наслідків: за повідомленням журналу «Шпігель», незважаючи на відмову уряду Німеччини від участі у війні, Берлін має намір допомагати у відбудові цієї країни після завершення у ній воєнних дій. У правлячій «червоно-зеленій» коаліції відбува-

ються внутрішні переговори про програму допомоги, а також про залучення 1000 солдатів Бундсверу в миротворчій місії.

За словами прем'єр-міністра Іспанії Хосе Марії Аснара, з правової точки зору для початку війни в Іраку не потрібна друга резолюція ООН. Аснар заявив в інтерв'ю Бі-бі-сі: було зроблено все, щоб досягти консенсусу в Раді Безпеки ООН. У неділю на португальських Азорських островах іспанський глава уряду зустрівся з британським колегою Тоні Блером і президентом США Джорджем Бушем для консультацій щодо Іраку. Досі їм не вдалося відстояти в Раді Безпеки

вимоги щодо розв'язання війни. Німеччина, Франція і Росія висунули нову пропозицію для того, щоб запобігти воєнній інтервенції. Вони пропонують створити часовий план з першочерговими вимогами роззброєння Іраку. Для цього запропоновано скликати засідання Ради Безпеки на рівні глав зовнішньополітичних відомств.

Тим часом Саддам Хусейн як план підготував декрет про розподіл Іраку на чотири військові сектори. Син диктатора Кузай одержав під своє командування Багдад і місто, де народився Саддам — Тикрит. Його кузену доручено південний сектор, де проходить кордон з Кувейтом. Заступнику Хусейна — північну частину країни, а середню — члену революційної ради.

Велика Британія і США мають намір висунути Саддаму Хусейну останній ультиматум як вибір, запропонувавши життя в екзилі або війну. Про це повідомляє британська газета «Санді таймс» з посиланням на високі урядові кола. Деталі американський президент Джордж Буш, британський прем'єр-міністр Тоні Блер та іспанський глава уряду Хосе Марія Аснар, як

повідомляє газета, обговорили під час зустрічі на Азорських островах.

Саддаму має бути виділено кілька днів для втечі. Блер і Буш дійшли висновку, що можливість для прийняття другої резолюції, яка зробила б війну легітимною, нема. Тому, на їхнє переконання, вони повинні змінити режим без згоди на це ООН.

Зважаючи на воєнні плани США, міністри закордонних справ Франції, Німеччини та Росії звернулися в суботу ввечері до членів Ради Безпеки з закликом зробити все для того, щоб розв'язати кризу в Іраку мирним шляхом. На їхню думку, нинішні звіти інспекторів Ганса Блікса і Мохаммеда Барадая в Раді Безпеки свідчать про те, що інспекції мають результати. Тож роззброєння Іраку може бути завершено у рамках правил і в короткі строки.

А Саддам Хусейн, крім заходів, яких він вжив на випадок війни, здається, намагається запобігти війні в останню мить. У суботу інспекторів ООН несподівано було запрошено на переговори в Багдад. Як повідомило міністерство закордонних справ Іраку, зустріч запропоновано провести якомога швидше.

Валентина ПИСАНЬКА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Багдад

3 радістю зустрінуть... смерть

«Десятки тисяч іракських чоловіків і жінок висловили бажання стати мучениками в боротьбі з американським ворогом, і ми підготували їх. Ми готові до всіх видів війни, будуть це вуличні бої чи бої в пустелі», — повідомив міністр закордонних справ Іраку Наджі Сабрі. Іракська армія налічує майже 390 тисяч осіб, але Сабрі наголосив, що «сім мільйонів іракців захищатимуть честь нації». А тим часом віцепрезидент США Дік Чейні самовпевнено заявив, що іракський народ вітатиме американських військовиків як визволителів, а не як завоювальників: «Іракці хочуть позбутися Саддама Хусейна, і американські військові готові звільнити їх від диктатора».

■ Канберра

Слово за парламентом

Прем'єр-міністр Австралії Джон Говард заявив, що війна в Іраці, найімовірніше, розпочнеться цього тижня. Тому рішення про участь у воєнній операції австралійських військовиків має ухвалити парламент на початку тижня. Прем'єр не бачить потреби в новій резолюції щодо Іраку для початку бойових дій і підтримує всі рішення, що їх ухвалили глави США, Великої Британії та Іспанії на Азорському саміті.

■ Париж

Умовити за одну ніч

Велика Британія зробить останню спробу вмовити Францію не накладати вето на нову резолюцію і підтримати війну в Іраці. Про це повідомив прем'єр-міністр країни Тоні Блер після Азорського саміту. Він сказав, що дипломати вестимуть переговори цілу ніч. Раніше Франція запропонувала дати Іраку ще 30 днів, щоб роззброїтися.

■ Пхеньян

Настане черга Кореї?

Дипломатичний представник США в Південній Кореї заявив, що Пхеньян помиляється, якщо вважає, що, розробляючи ядерну зброю, він зможе забезпечити свою безпеку: «Ми лише почали розглядати північнокорейську проблему і вважаємо, що на цій стадії з допомогою багатосторонніх переговорів можна буде врегулювати цю проблему мирним шляхом».

■ Оттава

Згадали про Афганістан

Канада виділила 170 млн. дол. США на відбудову Афганістану. Ці кошти буде спрямовано на фінансування сільських районів, розроблення родовищ корисних копалин і підтримання порядку та стабільності в країні. У такий спосіб Оттава намагається довести, що вона продовжує брати участь у боротьбі з міжнародним тероризмом, незважаючи на відмову відправляти своїх військовиків на війну з Іраком.

■ Нью-Йорк

Суд над «червоними кхмерами»

ООН і Камбоджа домовилися створити спеціальний трибунал для суду над лідерами «червоних кхмерів». Дійти компромісного рішення з цього питання ООН і Пномпень не могли протягом п'яти років. «Червоні кхмери» перебували при владі в Камбоджі з 1975-го по 1979 рік. На їхньому рахунку смерть понад 1,7 млн. громадян країни.

■ Газа

Пацифістку поховали живою

Ізраїльські військові вбили американку і двох палестинців у секторі Газа в неділю. 23-річна Рейчел Корі на знак протесту лежала на землі перед будинком, який мали намір знести бульдозером ізраїльські військові. Ізраїльтяни заявляють про те, що видимість була погана, тому вони просто не помітили дівчину, що лежала на шляху бульдозера. На Корі було висипано цілий ківш піску, зачерпнутого бульдозером. Оглянувши її тіло, медики дійшли висновку, що вона померла від задухи.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Фото АП.

Розмовник–размолвник

Огляд листів, отриманих редакцією після публікації добірки «Якою бути російській мові»–2

Словесна пара, винесена у заголовок, позичена у львівського поета Назара Гончара. Він, як бачимо, іронічно зіграв на оманливій схожості мов. А нам доводиться про це говорити, бо після публікації «Якою бути російській мові»–2 наша пошта зроста. Тепер побільшало листів на захист російської мови як державної. Є й інші, але цього разу надамо перевагу першим. А перед тим — два слова. Люди добрі, жодна газета не зможе подати все це повністю, хоч ви й просите. Тож будемо, як і раніше, цитувати. І ще одне. Готуючи попередню добірку, ми не дозволили собі ні слова від себе, лише листи читачів. Але ті, хто нам пише зараз, чомусь звертаються саме до нас («знай вашу противорусську направленність, ответьте мне!»). Оце і є розмовник/размолвник. Сердитися смішно, а промовчати негарно. Хоч воно й незручно: ми змушені відповідати, будучи такими, як і ви, не кращі й не розумніші. Хіба от що: не зазираючи у вашу «направленність», ми любимо вас і попереджаємо про це одразу.

Міст

Ось лист професора Олексія Черниша з Одеси. Пан Черниш пише, що наші чиновники надто старанні, тому політика єдиної мови на ділі повсюдно обертається казусами, незручностями й порушенням конституційних прав меншин. Все справді так, наша держава вміє знущатися з своїх громадян всіх національностей. Далі — цитата: «Язык, на котором с нами разговаривает власть, содержит такие малопонятные слова, как спонунка, послух, спалахнути, зневіра, клітинка и другие...» Пане Черниш, Ви надто добре оцінюєте нашу «владсть», вона не знає таких гарних слів. Втім, як вони Вам здаються поганими, уживати їх надалі не будемо. Цитуємо далі: «Ну, и главная выдумка чиновников заключается в том, чтобы выпускать школьные учебники в основном на украинском языке — тогда физика и химия с математи-

кой станут украинскими, а страна, хочет—не хочет, все-таки заговорит по-украински. И если уважать всех, а не только большую часть населения, надо предоставить всем свободу в выборе языка. Строишь национальную культуру на нескольких корнях легче, чем на одном. У русского языка есть многовековые наработки. Это мост в мировую культуру и науку — к Драйзеру, Мопассану, Эйнштейну и многим другим, к которым украинского моста пока нет».

Ну як же «нет»: Драйзера (цього американського Нечуя-Левицького) ми перекладали, і Мопассана сім томів, і Пруста сім (а це крутіше Мопассана). Щодо науки, то двотомна «Енциклопедія кібернетики» вийшла у нас ще 30 літ тому. Отже, мости (т у д и) у нас є. У нас, на жаль, нема мостів між культурами всередині України. Дискусія про двомовність

(і Ваш лист) саме про це й свідчить: нема мостів! А вони потрібні. Бо, як Ви пишете, «велику Україну повинні будувати усі громадяни, а не тільки ті, хто раніше вивчив українську мову». Спасибі, справедлива думка. Ми до неї ще повернемося.

Податки і музика

А це лист професора Леоніда Тимченка з Академії Державної податкової служби України. Він пише: 90,4 відсотка ВВП України виробляються у російськомовних областях, отже, «майже 100 відсотків ВВП нашої держави виробляється російськовими громадянами. Тобто, на їхні гроші існує і розвивається держава Україна, однак вони позбавлені права використовувати свою рідну мову в усіх сферах суспільного життя. Дивно: люди платять гроші (податки), а замовляти музику не можуть. Чи справедливе таке становище? Ні. Чи відповідає воно положенням Конституції України, зокрема 8-ї статті? Ні».

Без жодної іронії: браво, пане професоре. Ще ніхто не ставив такого точного діагнозу статусові української мови і культури в українській державі. Ця мова й культура у нас навіть не в «тіньовому секторі», а серед тих бідняків, на яких держава не може заробити ні копійки податків, а тому робить вигляд, ніби їх нема. Справді, їх же (за Вашими даними) лиш 9,6 відсотка. Господи, навіть якщо ж будувати таку державу і чим тут хвалитися?!

Магія цифр

Майже 100 відсотків ВВП — звучить гордо. Та цифри лукава річ: майже 70 відсотків громадян, за переписом, назвали українську мову рідною, а розмовляти нею не хочуть, бояться, соромляться. От вам і цифри. Ніколай Селютін з Біликів Кобеляцького району на Полтавщині пише: «Вы говорите, что с утра до вечера на радио и телевидении только русский язык. А ведь это неправда. Наоборот все!» Знову цифри: за даними, що звучали на недавніх парламентських слуханнях, в Україні частка україномовних газет — 20 відсотків, журналів — 12, телеканалів — 18. На Луганщині україномовний телерадіоефір — це 14 годин на добу, російськомовний — 400 годин, а українських газет менше, ніж за гітлерівської окупації.

Сльоза дитини

Пише О. Тарасова з Лозової, Харківщина: «Український язык в школах не способствует грамотности наших детей. Дети не понимают, что они учат, а лишь зубрят ради оценки. Я сужу по своему сыну, он учится в 3-м классе и не может решить задачу, пока я ему не переведу условие на русский язык. А когда

он открывает «Читанку», с ним просто истерика происходит, он не понимает многих слов. Я с ужасом думаю, что будет дальше, когда пойдет биология, физика, химия и все на украинском! Люди! Нельзя всех под одну гребенку! Да, мы должны знать украинский язык, должны! Но никто не имеет права заставить нас разговаривать, думать, мечтать, общаться на украинском языке. Когда я училась в школе, у нас были и русские классы, и украинские. То есть, было гораздо больше демократии, чем сейчас. У нас отняли свободу выбора языка. Поймите вы, наконец, что если до сих пор Украина не заговорила на украинском, значит, ей это не нужно. Пускай узаконят русский язык, иначе начнется война между западной и восточной Украиной...»

Шановна пані Тарасова! Війна вже давно йде, але не між заходом і сходом України, а між громадянами і державою, що відвідувала сама собі про «українізацію» школи, і їй байдуже, що діти плачуть. Конституція ж не забороняє їм плакати. Вони плачуть, тут ми розділяємо відчай пані Тарасової, бо наші теж плачуть. Приходить зі школи й каже: не хочу більше говорити українською, бо з мене сміються. Що скажеш? І дитину шкода, і себе, бо ти її втратив. Ще вчора вона щебетала з тобою твоєю мовою, а тепер ти сам на світі, і жодна конституція не допоможе. Бо, як сказано, «Україне это не нужно». Але ж погана не мова, а школа. А школа погана не тому, що українська, а тому, що бідна.

Отут — зупинимось. Бо ми ні до чого не дійдемо шляхом простого арифметичного переліку утисків, образ і «ненужностей». Ця задача взагалі не розв'язується арифметичним способом, тут потрібна алгебра. А українська алгебра схована в деяких міфах.

Міф про Європу

Найпоширеніший аргумент у суперечках про двомовність: мовляв, так воно у Європі. А факти інші: з 47 країн 41 будувала національну державу за принципом єдиної державної мови. І ніхто не «одержавлював» мову колишньої метрополії (поляки — російську, чехи — німецьку і т. д.). Отже, Україні на ділі пропонується африканський шлях: там мова метрополій узаконена. Професор Лариса Масенко (виступ на парламентських слуханнях): «Гасло рівноправності мов у постколоніальних країнах завжди працює на користь колишньої імперської нації. Саме під цим гаслом впроваджено другу державну мову в Білорусії, і дуже швидко білоруська мова виявилась майже повністю витісненою. Нам пот

Мал. Михайла САЧКА.

рібна передусім програма деколонізації мови».

Міф молоді держави

Ось ще хитрий міф — «наша молода держава». Та яка вона молода? Вона недавно відзначила своє 85-ліття, і з цієї нагоди у списку соціально значимих (з нашої кишені оплачених) видань — «Спогади про Щербицького» стоять поряд з «Кобзарем»! О, держава, склеротична стара пані! Кажуть, вона неароком нагородила «за заслуги перед українським народом» кримського редактора, котрий публічно назвав українську мову «языком черни, языком, выдуманным авантюристом Шевченко». У Києві, на вулиці, солдат до полковника звернувся по-російськи, і полковник закричав на всю околицю: «Пач-чему не на державном языке?!» Парадокс у тім, що наша держава зрушифікована набагато глибше, ніж наше суспільство. Але при цьому вона стоїть у позі отого полковника: «Пач-чему?!»

Міф українізації

Тому-то «державна українізація» часто й несприйнятна, що фальшива. Дієвої державної мовної політики просто нема. Насправді відбувається зовсім інший процес. Лесь Танюк на згаданих парламентських слуханнях навів цифри: 3/4 українського нафтового ринку і чи не половину банків контролює капітал Росії. Тож зрозуміло, ким і чому підігруються дискусії про офіційну двомовність. Можна не вірити цифрам і висновкам Танюка, але спробуйте згадати, які нафтові компанії чи банки стоять за українською культурою і мовою? Отут і закінчується рівноправність.

Р. С. Всі, хто писав нам: Яків Григорович Опилат з Київщини, Н. Волошин з Донецька, Пасивкін Кузьма Кузьмич з Конотопа, Вівчарик Богдан Ількович з Волині, Дігтяренко Микола з Черкащини, Тарасенко А. Е. з Донецька, Ярослава Бачинська з Львівщини, Багатюк Олексій Петрович з Москви, Грабенко Зоя Олексіївна з Житомира, Олексій Гаврилюк з Києва, О. Садовський з Одеси. Щира вдячність редакції!

Міф про нас, хороших

Ми всі хороші, толерантні до всіх суших в Україні мов. Але ми чомусь легко дозволяємо собі робити серйозні висновки з власного незнання: ну, нема «українських мостів» — бо я про них не чув. І теорії відносності Ейнштейна нема з тієї самої причини. Ми дозволяємо собі купуватися на гасла про «рівноправність», проголошувати політиками, котрі спекулюють на сльозах наших дітей — замість того, щоб допомогти школі. А ми готові підписатися під кожним словом цих спекулянтів. Ми отакі — майже всі. У змаганнях за мову і культуру для нас головне — побороти іншого, а не дбати про справу разом.

Міф про яничарів

У нас модно називати яничарами тих, хто забув або не вивчив українську мову. Термін дуже неточний. Яничари були іноплемінці, на котрих трималася велика Османська імперія. В цьому сенсі у нас яничарів катастрофічно не вистачає. Знайшовся б хоч один, котрий би встав і сказав своєю чистою яничарською мовою: «У меня на этой земле есть маленькая, исчезающая с лица планеты сестренка — украинская мова, и я сделаю все, чтобы она навсегда осталась со мной, я это сделаю, чего бы мне это ни стоило!» Господи, яка красива у нас тоді буде країна! А в конституцію запишемо: жодна дитина не повинна плакати.

Але щось не видно такого яничара. Навколо, на жаль, самі свої, браття і сестри.

Віталій ЖЕЖЕРА.

КАЛЕНДАР

Та, що ходить крізь стіни

Відзначила день народження Емма Андіївська — оригінальна художниця і поетеса. Вона народилася 1931 року в Сталіно (тепер Донецьк) і в ранній юності, під час війни, з батьками емігрувала на Захід. Вибір культури був для неї цілком свідомим особистим вибором. «Що мене українізувало? Зневага до всього українського. Отож я покляла собі, що буду українкою, навіть якщо існуватиму одна-єдина на всю планету. Навоювати проти всього світу? Будь ласка. Що на це інші скажуть? Нехай собі кажуть, що їм заманеться, — я знаю, що хочу. — То це ходити крізь стіни? — Я й ходжу все життя крізь стіни. Я вірю в силу духу, який обертає граніт на розквітлий сад. Україна нічого не має? Для мене найкраща спонука починати з нуля».

Нуль далеко позаду: Андіївська — це майже тридцять книг поезії та прози, десятки художніх виставок по всьому світу. Живопис і поезія пов'язані між собою незримими нитями. В Андіївської вони зовсім різні і... сумбурно схожі. Схожі по-дитячому чистим, майже казковим сприйняттям світу. «Україна для мене — все, це прекрасна країна, і я вбачаю своє завдання в тому, щоб відкрити світові, яка вона дивовижна...»

Аттила СОЛОМ'ЯНСЬКИЙ.

На знімку: Андіївська в юності.

Зведений балансовий звіт АБ «Столичний» на 01 січня 2003 року форма №1_11.92 223 «СТОЛИЧНИЙ» Київ				АБ "Столичний" Звіт про рух грошових коштів (непрямий метод)				Аудиторський висновок Реєстраційний №175									
(тис.грн.)				(тис.грн.)				24 лютого 2003 року									
Рядок	Найменування статті	01.01.03	01.01.02	Рядок	Найменування статті	Звітний 2002 рік	Попередній 2001 рік	м. Київ									
АКТИВИ				I. Операційна діяльність				Згідно з договором від 23 серпня 2002 року №106-АР незалежна аудиторська фірма ЗАТ «АФ”Київська аудиторська група» провела аудит поданого в додатку зведеного балансового звіту (валюта балансу складає 23 784 515,47грн.) акціонерного банку «Столичний» (надалі - «Банк”) станом на 01 січня 2003 року, звіту «Про прибутки і збитки за 2002 рік» Банку. Нашим обов’язком є висловлення висновку стосовно наданої інформації на підставі проведеного аудиту. Ми провели нашу перевірку у відповідності з вимогами Закону України «Про аудиторську діяльність» та «Національних нормативів аудиту в Україні”. Ці нормативи вимагають, щоб планування та проведення аудиту було спрямоване на одержання розумних підтверджень щодо відсутності у фінансовій звітності суттєвих помилок. Під час аудиту зроблено дослідження шляхом тестування доказів на обґрунтування сум та інформації, розкритих у фінансовому звіті, а також оцінку відповідності застосованих принципів обліку вимогам чинного законодавства щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні. Банк зареєстрований Національним банком України 22 жовтня 1993 року (реєстраційний№202). Місцезнаходження Банку: місто Київ, проспект Возз’єднання, 15. Голова Правління ЗАТ «АФ”Київська аудиторська група» (сертифікат аудитора: серія Б №000087) В.ЛИННИК Ліцензія на аудиторську діяльність №001560. Ліцензія на здійснення юридичної практики № І-5384.									
1	Кошти та залишки в НБУ	727	1603	1	Чистий прибуток (збиток) поточного року	294,3	159										
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються реалізуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	0	0	2	Поправки чистого прибутку												
3	Кошти в інших банках	1500	3724	3	Нараховані витрати												
4	Цінні папери на продаж	0	0	4	Нараховані доходи	-929,7	-41										
5	Кредити та заборгованість клієнтів	13931	10310	5	Амортизація основних засобів	56,2	68										
6	Інвестиційні цінні папери	4757	1387	6	Резерви під сумнівні борги, знецінення активів	-6,3	-56										
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	0	0	7	Торговельний результат		-3										
8	Основні засоби та нематеріальні активи	410	466	8	Нарахований та відстрочений податок	0,1	-10										
9	Нараховані доходи до отримання	2388	1459	9	Прибуток (збиток) від продажу інвестицій	3,8											
10	Інші активи	71	48	10	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії												
11	Усього активів	23785	18997	11	Амортизація дисконту і премії цінних паперів	280	117										
ЗОБОВ’ЯЗАННЯ				12	Інший рух коштів, які не є грошовими	-301,6	-1274										
12	Кошти банків	1500	3500	13	Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку	2300											
13	Кошти клієнтів	2864	4104	14	Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передоплат іншим банкам												
14	Інші депозити	0	0	15	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані	-3550,6	-2092										
15	Боргові цінні папери емітовані банком	0	0	16	Зменшення (збільшення) інших активів	-442,6	-27										
16	Нараховані витрати до сплати	0	0	17	Зменшення (збільшення) коштів, які отримані від Національного банку України												
17	Інші зобовязання	3833	4101	18	Зменшення (збільшення) коштів інших банків	-2000	1000										
18	Усього зобов’язань	8198	11704	19	Зменшення (збільшення) поточних та депозитних рахунків	-1237,4	2902										
19	Статутний капітал	13635	5635	20	Зменшення (збільшення) інших зобов’язань	-37,3	9										
20	Капіталізовані дивіденди	0	633	21	Реалізація (придбання) цінних паперів у портфелі банку на продаж		684										
21	Акції, викуплені в акціонерів	0	0	22	Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов’язань від операційної діяльності	-4968	1202										
22	Емісійні різниці	0	0	23	Чистий приплив (відплив) грошових коштів від операційної діяльності	-5269,6	1319										
23	Резерви	278	270	24	II. Інвестиційна діяльність												
24	Результати переоцінки	5	5	25	Реалізація (придбання) інвестиційних паперів	-3370	-718										
25	Нерозподілений прибуток	1669	749	26	Збільшення (зменшення) вкладень в асоційовані компанії												
26	Сума переоцінки при вибутті необоротних активів	0	0	27	Збільшення (зменшення) вкладень у дочірні установи												
27	Усього власного капіталу	15587	7293	28	Збільшення (зменшення) основних засобів та нематеріальних активів	-4,6	-55										
28	Усього пасивів	23785	18997	29	Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності	-3374,6	-773										
Активи - пасиви (має бути 0)				30	III. Фінансова діяльність												
Голова Правління А.Ю.Куфтарков				31	Реалізація (придбання) цінних паперів власного боргу	-231,9	425										
Головний бухгалтер О.В.Бреус				32	Збільшення (зменшення) субординованих зобов’язань	8000											
Звіт про прибутки та збитки				33	Збільшення (зменшення) сплаченого акціонерного капіталу												
АБ «Столичний»				34	Дивіденди, що сплачені протягом звітного періоду	7768,1	425										
на 01 січня 2003 року (тис. грн.) форма №1_11.91 223 «СТОЛИЧНИЙ» Київ				35	Чистий приплив грошових коштів від фінансової діяльності	-876,2	971										
(тис.грн.)				Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів				1603,4									
Рядок	Найменування статті	01.01.03	01.01.02	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року				1603									
1,1	Процентний дохід	3589	3416	Голова Правління А.Ю.Куфтарков				Головний бухгалтер О.В.Бреус									
1,2	Процентні витрати	-899	-984	АБ "Столичний" Звіт про зміни у власному капіталі за 2002 рік													
1	Чистий процентний дохід	2690	2433	(тис.грн.)													
2,1	Комісійні доходи	130	162	Рядок	Найменування статті	Статутний капітал зареєстрований, грн	Емісійні різниці, грн.	Викуплені власні акції	Резерви	Переоцінка основних засобів і нематеріальних активів	Нерозподілений прибуток	Капіталізовані дивіденди	Капітал та резерви фонди, усього				
2,2	Комісійні витрати	-1264	-872	1	Залишок на 01 січня звітного року	5635			270	5	749	633	7293				
2	Чистий комісійний дохід	-1134	-709	2	Переоцінка основних засобів												
3	Дивідендний дохід	0	7	3	Переоцінка нематеріальних активів												
4	Чистий торговельний дохід	0	58	4	Дивіденди за минулий рік, сплачені												
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	0	5	Капіталізовані дивіденди за минулий рік						633	-633	294				
6	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані й дочірні устнови та інших інвестицій	0	0	6	Чистий прибуток						294						
7	Інший операційний дохід	42	72	7	Розподіл у загальні резерви банку				8		-7						
8	Операційний дохід	1599	1861	8	Розподіл у резервні фонди												
9	Загальноадміністративні витрати	-950	-1149	9	Сплата в раніше зареєстрований статутний капітал												
10	Витрати на персонал	-249	-321	10	Реєстрація акцій нового випуску (на суму внесків)	8000							8000				
11	Прибуток від операцій	400	391	11	Купівля власних акцій												
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	6	-29	12	Продаж раніше викуплених власних акцій												
13	Прибуток до оподаткування	406	362	13	Ефект змін в облікових політиках або виправлення суттєвих помилок												
14	Податок на прибуток	-112	-203	14	Залишок на 31 грудня звітного року	13635			278	5	1669	0	15587				
15	Прибуток після оподаткування	294	159	Голова Правління А.Ю.Куфтарков				Головний бухгалтер О.В.Бреус									
16	Непередбачені доходи/витрати	0	0														
17	Чистий прибуток/збиток банку	294	159														
Голова Правління А.Ю.Куфтарков																	
Головний бухгалтер О.В.Бреус																	

Закрытое акционерное общество «Апогей»
сообщает о созыве общего собрания акционеров 21 апреля 2003 г. в г. Евпатории в 10.00, в помещении гостиницы «Апогей», комната 205.

Повестка дня:

1. Утверждение годового отчета дирекции.
2. Распределение дивидендов за 2002 г.

Адрес: 97412, г. Евпатория, ул. Фрунзе, 28/41-а

Товариство з обмеженою відповідальністю «Центр ділових зв’язків «Молода Україна», яке зареєстроване Голосіївською районною державною адміністрацією м. Києва 27 квітня 1999 року, ідентифікаційний код 30302840 місцезнаходження — м. Київ, Пр-т 40-річчя Жовтня, б. 126/4, к. 36, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за таким тел.266-06-44.

ВАТ «Спецавтоматика» повідомляє,
що 30.04.2003 р. о 10 годині за адресою: м. Одеса, вул. Гастел-ло, 52 відбудуться загальні збори акціонерів. Реєстрація учасників зборів з 9.00.

Порядок денний:

1. Звіт про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2001-2002 роки.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження звіту про фінансово-господарську діяльність товариства та висновків ревізійної комісії.
4. Внесення змін і доповнень до статуту.
5. Про збільшення статутного фонду товариства шляхом додаткового випуску акцій для одержання інвестицій.
6. Різне.

Збільшення статутного фонду планується на 110000 грн. шляхом додаткового випуску акцій за номінальною вартістю акцій з метою залучення інвесторів.

Акціонери мають переважне право на купівлю додаткового випуску акцій.

Для участі у зборах при собі мати документ, що посвідчує особу. Представникам акціонерів —доручення.

Правління ВАТ «Спецавтоматика».

Хозяйственный суд Днепропетровской области (49600, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1-а) возбудил дело № Б26/3/03 о банкротстве Коммунального эксплуатационного предприятия «Днепродзержинскгорэлектротранс», код ЕГРПОУ 03328103, 51931, Днепропетровская обл., г. Днепродзержинск, ул. Республиканская, 9а; р/с 26005100460001 в ДФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 305051, и ввел процедуру распоряжения имуществом должника.

Распорядителем имущества назначен арбитражный управляющий Рева Максим Александрович, лицензия серии АА № 419497 от 04.01.03.

Тел.: (056) 744-19-31, адрес: 49000, г. Днепропетровск, ул. Комсомольская, 48, ком. 2.

Требования кредиторов принимаются в течение 30 дней.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Науково-виробниче підприємство «Технологія», код ЄДРПОУ 31812555, адреса: м. Київ, вул. Панфіловців, 20, що зареєстровано Печерською РДА м. Києва 21.12.2001 р., повідомляє про свою ліквідацію. Приймаються претензії.

Зведений балансовий звіт АБ "Столичний"			18	Інші пасиви	40
на 01 січня 2003 року (тис.грн.)			19	Усього зобов'язань	8198
Рядок	Найменування статті	01.01.2003р.	20	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	
			21	Статутний капітал	13635
			22	Зареєстрований статутний капітал	13635
			23	Результат минулих років	1375
			24	Загальні резерви	283
			25	Результат поточного року	294
			26	Усього власного капіталу	15587
			27	Сукупні зобов'язання і капітал	23785
				Активи - пасиви (має бути 0)	0
Звіт про прибутки та збитки					
АБ "Столичний"					
на 01 січня 2003 року (тис. грн.)					
Рядок	Найменування статті	01.01.2003р.	1	Доходи	3 762
			2	Процентні доходи	3 589
			3	Комісійні доходи	130
			4	Інші операційні доходи	42
			5	Витрати	3467
			6	Процентні витрати	899
			7	Комісійні витрати	1264
			8	Інші банківські операційні витрати	490
			9	Інші небанківські операційні витрати	709
			10	Відрахування в резерви	-6
			11	Прибуток до оподаткування	406
			12	Податок на прибуток	112
Голова Правління А.Ю.Куфтарков					
Головний бухгалтер О.В.Бреус					

ОГОЛОШЕННЯ

Повідомлення про розрахунки з учасниками ЗАТ ЗІФ "НАФТАФОНД"

У зв'язку з закінченням заявленного терміну діяльності ЗАТ ЗІФ "НАФТАФОНД" (далі - ФОНД) ліквідаційна комісія повторно повідомляє про проведення розрахунків з учасниками інвестиційного фонду.

Всі учасники ФОНДУ мають право отримати розрахунок за належними їм інвестиційними сертифікатами цінними паперами емітентів, що перебувають у власності ФОНДУ, або грошовими коштами. При цьому незалежно від способу розрахунків усі учасники отримують рівні частки чистих активів ФОНДУ в розрахунку на один інвестиційний сертифікат.

Учасники, які виявили бажання отримати розрахунок цінними паперами, зобов'язані протягом 2-х місяців з дати першої публікації цього повідомлення надати ліквідаційній комісії ФОНДУ заяву, яка обов'язково повинна містити:

для юридичної особи:

- повну назву учасника згідно з установчими документами;
- код за ЄДРПОУ;
- місцезнаходження із зазначенням поштового індексу, контактних телефонів, факсу;
- дані про рахунок у цінних паперах із зазначенням усіх реквізитів рахунку та зберігача;
- згоду на одержання розрахунку цінними паперами;
- кількість інвестиційних сертифікатів ФОНДУ, якими володіє учасник;
- вид документу, який підтверджує володіння інвестиційними сертифікатами, та його реквізити;
- акції, згідно Довідки про фінансові вкладення, які особа бажає отримати у якості компенсації за вартість інвестиційних сертифікатів
- підпис уповноваженої особи та печатка зазначеної юридичної особи.

для фізичної особи:

- прізвище, ім'я та по-батькові;
- ідентифікаційний номер
- поштовий індекс, місце проживання та місце прописки, контактний телефон.
- згоду на одержання розрахунку цінними паперами;
- кількість інвестиційних сертифікатів ФОНДУ, якими володіє учасник;
- вид документу, який підтверджує володіння інвестиційними сертифікатами, та його реквізити;
- акції, згідно Довідки про фінансові вкладення, які особа бажає отримати у якості компенсації за вартість інвестиційних сертифікатів
- підпис уповноваженої особи.

Заявки приймаються особисто або поштовим листом за адресою: 73000, м. Херсон, пл. Свободи 4, кв. 17. Контактні телефони: (0552) 325 357, (0552) 422 910

Зауважуємо, що заявка учасника на розрахунок цінними паперами за належними йому інвестиційними сертифікатами є неповоротною (тобто він має право виключно на одержання розрахунку цінними паперами).

Учасники, які в установленний термін не повідомили ліквідаційну комісію про своє бажання отримати розрахунок цінними паперами, зможуть отримати розрахунок тільки грошовими коштами.

Учасники, які виявили бажання отримати розрахунок грошовими коштами (поштовим або банківським переказом), зобов'язані протягом 2-х місяців з дати першої публікації цього повідомлення надати ліквідаційній комісії ФОНДУ заяву, яка обов'язково повинна містити:

для юридичної особи:

- повну назву учасника згідно з установчими документами;
- код за ЄДРПОУ;
- місцезнаходження із зазначенням поштового індексу, контактних телефонів, факсу;
- банківські реквізити;
- згоду на одержання розрахунку грошовими коштами;
- кількість інвестиційних сертифікатів ФОНДУ, якими володіє учасник;
- вид документу, який підтверджує володіння інвестиційними сертифікатами, та його реквізити;
- підпис уповноваженої особи та печатка зазначеної юридичної особи.

для фізичної особи:

- прізвище, ім'я та по-батькові;
- ідентифікаційний номер
- поштовий індекс, місце проживання та місце прописки, контактний телефон.
- згоду на одержання розрахунку грошовими коштами;
- кількість інвестиційних сертифікатів ФОНДУ, якими володіє учасник;
- вид документу, який підтверджує володіння інвестиційними сертифікатами, та його реквізити;
- підпис уповноваженої особи та печатка зазначеної юридичної особи.

Заявки приймаються особисто або поштовим листом за адресою: 73000, м. Херсон, пл. Свободи 4, кв. 17. Контактні телефони: (0552) 325 357, (0552) 422 910

Ліквідаційна комісія опрацьовує надані заявки від учасників ФОНДУ після завершення 2-х місячного строку з моменту першої публікації цього повідомлення.

Розрахунки з учасниками ФОНДУ за належними їм інвестиційними сертифікатами при проведенні їх як цінними паперами, так і грошовими коштами, розпочнуться одночасно (після завершення розрахунків за результатами аукціонів з продажу активів ФОНДУ - при необхідності їх проведення).

Ліквідаційна комісія зобов'язана забезпечити повний (100%) продаж майна ФОНДУ, яке підлягає реалізації за грошові кошти на аукціоні у межах 2 місяців з моменту завершення терміну опрацювання заявок учасників.

Протягом цього ж терміну ліквідаційна комісія забезпечує перехід прав власності на відповідні цінні папери до учасників ФОНДУ, що підтвердили своє бажання отримати розрахунок цінними паперами.

Про початок розрахунків з учасниками ФОНДУ ліквідаційна комісія повідомляє кожному учаснику особисто. Термін звернення учасників для отримання розрахунків за належними їм інвестиційними сертифікатами ФОНДУ встановлюється у межах 6 місяців.

Для одержання розрахунку учасник ФОНДУ - юридична особа - повинна пред'явити:

- інвестиційні сертифікати або документ, що підтверджує володіння інвестиційними сертифікатами;
- заяву про бажання отримати розрахунок грошовими коштами (банківським переказом) або заяву про бажання отримати розрахунок цінними паперами.

- довіреність.

Для одержання розрахунку учасник ФОНДУ - фізична особа - повинна пред'явити:

- інвестиційні сертифікати або документ, що підтверджує володіння інвестиційними сертифікатами (оригінал);
- паспорт (оригінал, а при бажанні отримати розрахунок поштовим (банківським) переказом - копія стор.1, 2 та прописки)
- довідку про ідентифікаційний номер (копія)
- заяву про бажання отримати розрахунок грошовими коштами (поштовим (банківським) переказом) або заяву про бажання отримати розрахунок цінними паперами.

Після пред'явлення учасником зазначених документів ліквідаційна комісія забезпечує :

- при проведенні розрахунків грошовими коштами - видачу учаснику готівкових грошових коштів або здійснення поштового (банківського) переказу коштів на користь учасника протягом 15 днів з моменту отримання всіх необхідних документів
- при проведенні розрахунків цінними паперами - видачу сертифікатів цінних паперів (або інших підтверджуючих документів) або перерахування цінних паперів на рахунок у цінних паперах учасника у зберігача протягом 15 днів з моменту отримання всіх необхідних документів.

Учасникові повинні бути надані документи, що підтверджують зобов'язання ліквідаційної комісії здійснити відповідні розрахунки грошовими коштами або цінними паперами на користь учасника в установлені терміни.

Якщо протягом 6 місяців з моменту початку розрахунків не всі учасники звернулися до ліквідаційної комісії для отримання розрахунків за належними їм інвестиційним сертифікатам, то протягом 1 місяця ліквідаційна комісія забезпечує депонування залишку грошових коштів, які належать до виплати учасникам за належними їм інвестиційними сертифікатами, але не були пред'явлені до викупу, в Державному ощадному банку України, та цінних паперів в АКБ "ТРАНСБАНК".

Довідка про вартість чистих активів ЗАТ ЗІФ "НАФТАФОНД" на 31.12.2002р.

Найменування показників	Код рядка в балансі	Значення показника (тис.грн.)
АКТИВИ ФОНДУ		
I. Необоротні активи		
Нематеріальні активи:		
залишкова вартість	10	0
Незавершене будівництво	20	0
Основні засоби:		
залишкова вартість	30	0
Довгострокові фінансові інвестиції:	40	0
інші фінансові інвестиції	45	1953,4
Довгострокова дебіторська заборгованість	50	0
Відстрочені податкові активи	60	0
Інші необоротні активи	70	0
II. Оборотні активи		
Запаси:		
виробничі запаси	100	0
Векселі одержані	150	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:		
чиста реалізаційна вартість	160	910
Дебіторська заборгованість за розрахунками:		
з бюджетом	170	24,9
за виданими авансами	180	0
з нарахованих доходів	190	0
із внутрішніх розрахунків	200	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	461,2
Поточні фінансові інвестиції	220	806,8
Грошові кошти та їх еквіваленти:		
в національній валюті	230	102,7
в іноземній валюті	240	96,5
Інші оборотні активи	250	0
Інші оборотні активи	270	0
1. РАЗОМ АКТИВИ ФОНДУ	X	4355,5

ЗOBOB'ЯЗАННЯ ФОНДУ

II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400		0
Інші забезпечення	410		0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440		0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450		0
Відстрочені податкові зобов'язання	460		0
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500		0
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530		0,2
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540		7,0
з бюджетом	550		0
з позабюджетних платежів	560		0
зі страхування	570		0
з оплати праці	580		0
з учасниками (несплатені дивіденди тощо)	590		3,0
із внутрішніх розрахунків	600		0
Інші поточні зобов'язання	610		114,7
2. РАЗОМ ЗOBOB'ЯЗАННЯ ФОНДУ	X		124,9
4. Вартість чистих активів (1-2)	X		4230,6
для інвестиційного фонду			
7. Кількість акцій та інвестиційних сертифікатів в обігу на дату, на яку проводиться розрахунок (одиниць)	X		4053267
8. Кількість інвестиційних сертифікатів, розміщених серед:			
юридичних осіб	X		3741843
фізичних осіб	X		11424
9. Вартість чистих активів у розрахунку на акцію та інвестиційний сертифікат в обігу (4:7)			0,00104

Довідка про фінансові вкладення на 31 грудня 2002 року Закритого інвестиційного фонду "НАФТАФОНД"

Вид цінних паперів з розбивкою по емітентах	кількість (шт.)	Номінальна вартість (тис.грн.)	Балансова вартість (тис.грн.)	Форма випуску цінних паперів
1.Акції				
БАТ "Асфальтобетонний завод "Південь"	133	0,01	14,30	документарна
БАТ "Білокриничний вапняний завод"	4200	9,87	1,10	документарна
БАТ "Бригантина"	92000	2070,00	48,30	документарна
БАТ ВК "Буд.-Холдинг" *	240740	60,19	113,10	документарна
БАТ "Генічеський машинобудівний будівний завод"	155377	38,84	38,80	документарна
БАТ "Голопристанській виизавод"	297124	74,28	80,50	документарна
АКБ "Гарант"	1000000	10,00	10,00	документарна
БАТ "Голопристанська харчосмакова фабрика"	16910	4,23	0,30	документарна
БАТ ІВП "Енергія"	210000	52,50	52,50	документарна
БАТ "Херсонський завод "Заряд"	980000	245,00	121,00	документарна
БАТ "Іванівське РТГП"	30118	7,53	0,10	документарна
БАТ "Каховський райагропостач" *	10146	2,54	9,50	документарна
БАТ "Кашперівський цукровий завод"	1155	0,29	21,30	документарна
БАТ "Кристал"	57600	2,88	9,00	документарна
БАТ "Лисичанський. завод гумово-технічних виробів"	11700	2,92	9,00	документарна
БАТ "Луцька нафтобаза"	31476	7,87	176,70	документарна
БАТ завод "Львівсьільмаш "	18800	4,70	4,70	документарна
БАТ "Полімет"	2048	0,02	1,30	документарна
БАТ імені Покришова	845000	211,25	187,30	документарна
БАТ "Політ в ХХІ століття"	200	2,00	24,00	документарна
БАТ "Сарненський м'ясокомбінат"	19404	4,85	31,50	документарна
БАТ "Сумський рафінадний заводд"	17800	4,45	4,50	документарна
БАТ "СПМК-40"	30000	7,50	7,50	документарна
БАТ "Турбоатом"	86148	21,54	71,80	документарна
БАТ "Херсонський. завод карданих валів"	4200	1,05	1,00	документарна
БАТ "Херсонгаз"	14672472	733,62	160,10	документарна
БАТ "Херсонські комбайни"	2123616	21,24	314,90	документарна
БАТ "Цюрупинський агропостач"	704	0,18	0,50	документарна
БАТ "Цюрупинський"	3763833	940,96	438,50	документарна
2.Облігації державних внутрішніх позик		0,0	0,0	
3. Облігації місцевих позик		0,0	0,0	
4.Векселі		606,80	606,80	
ТОВ СП"Содружество"	3	606,80	606,80	документарна
5.Ощадні сертифікати		200,00	200,00	
АКБ "Укрсопбанк"	1	200,00	200,00	документарна
6.Казначейські зобов'язання		0,0	0,0	
7.інші		0,0	0,0	
Всього короткострокових фінансових вкладень		806,80	806,80	
Всього довгострокових фінансових вкладень		4542,30	1953,40	
Всього		5349,10	2760,20	

* ці акції продані, гроші фондом за них отримані, але ще не перереєстровані на покупців

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою від 17.02.2003 року по справі № 3/186 б товариство з обмеженою відповідальністю «АІФ» (код ЄДРПОУ 21977147, м. Авдіївка, вул. Комунальна, буд. 14, 86065, р/р 26009187815001 в ДРУ «Приватбанку» м. Донецьк, МФО 335496) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Куріненко Олександра Станіславовича (ліцензія № 140444).

Загальні збори Українського закритого акціонерного товариства по туризму та екскурсіях «Укрпрофтур» відбудуться 18 квітня 2003 р. за адресою: м. Київ, майдан Незалежності, 2, Будинок спілок, 3 поверх, зал Президії Федерації профспілок України. Початок о 12 годині.

Порядок денний:

1. Затвердження результату фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Укрпрофтур», його дочірніх підприємств за 2002 рік, висновку ревізійної комісії товариства.
2. Визначення основних напрямів діяльності та затвердження узагальнюючих показників фінансових результатів господарської діяльності ЗАТ «Укрпрофтур» на 2003 рік.
3. Про порядок розподілу прибутку та покриття збитків дочірніх підприємств ЗАТ «Укрпрофтур» у 2003 році.
4. Про реорганізацію дочірніх підприємств ЗАТ «Укрпрофтур».
5. Про реалізацію майна ЗАТ «Укрпрофтур».
6. Інше.

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22-А, Будинок Рад) постановою від 04.03.03 р. (справа № 5/43) визнав банкрутом СТ ТОВ «Мар'янівське» (56172, Миколаївська обл., Баштанський район. с. Мар'янівка, вул. Центральна, код 04541253, р/р 260092727 в МОД АППБ «Аваль», МФО 326182) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Тимофеєву Тетяну Петрівну (ліцензія АА № 315474 від 03.09.02 р. Адреса: 54001, м. Миколаїв, вул. Велика Морська, 89, тел. (0512-50-00-76)).

Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою ліквідатора.

Постановою Господарського суду Миколаївської області по справі № 4/258 від 26.02.2003 р. приватне підприємство «Агростимул» (код ЄДРПОУ 31336561, м. Вознесенськ Миколаївської області, вул. Леніна, 13, п/р № 26003301151641 в ПІБ м. Вознесенська, МФО 326289) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Крижановського Миколу Михайловича (ліцензія серія АА № 249909 від 22.10.2001 р.). Адреса ліквідатора: 73028, м. Херсон, просп. Текстильників, 14, кв. 2.

Постановами Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) визнано банкрутами наступні підприємства:

1. Постанова № 23/112-6 від 18.02.2003 р. про визнання банкрутом підприємства «Київська фінансова компанія» (01135, м. Київ, вул. Дмитрівська, 96/98, к.29, рахунок № 26036450096001 в Київській дирекції АКАБ «Україна», МФО 321574, код ЄДРПОУ 22931228) та відкрито ліквідаційну процедуру.
2. Постанова № 23/153-6 від 18.02.2003 р. про визнання банкрутом ТОВ «Маредо» (01135, м. Київ, пр-т Перемоги, 9, рахунок № 260020011898 в ЗАТ «Український кредитний банк», МФО 321701, код ЄДРПОУ 25390605) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Ліквідатором вище вказаних підприємств призначено ДПІ у Шевченківському районі м. Києва (04107, м. Київ, вул. Багговутівська, 26, тел. 246-94-86).

Робінзон, що танцював на лезі

Учора Рудольфові Нурієву виповнилося б 65 років

ЛЮДИНА-ЕПОХА

Учужих очах він вирізнявся тією завидною легкістю буття, завдяки якій кожний бар'єр долався без зусиль, а будь-які труднощі перетворювалися на лебединий пух. Сценічний Рудольф Нурієв сам був причиною такого неадекватного сприйняття іншими. Насправді доля була жорстока до одного з найвизначніших танцівників ХХ століття. А найлютіше випробування приготувала на останні вісім років недовгого життя.

За успіх, за яскравість, за новаторство, за любов до традиції вона змусила Нурієва заплатити СНІДом. Рудольф, за іронією тієї ж таки недоброї долі, підхопив СНІД одним із перших на планеті. Він дізнався про свою недугу 1984-го (носивши її в собі вже чотири роки), коли світ тільки-но почав говорити про новітню чуму. І та сама караюча доля, кажуть, ніби на посміх, підсунула Нурієву бацилу під час переливання крові.

Як він не збожеволів, очікуючи вісім років власного повільного розпаду? Де брав душевну силу створювати вистави і забувати про відтинок часу, відміряний для в'янення? Про що думав цей Робінзон на власному острові у Середземному морі, де головним свідком жажливого конання була розкішна вілла?

Можливо, про те, що 1977-го даремне не дослухався до застережень: не грай, мовляв, смерть. А він зіграв у кіно, навіть більше не як танцівник — як драматичний актор, свого тезку і духовного двійника: великого Рудольфо Валентіно. Втім, втілювати смерть було звичайною справою для артиста, який перетанцював усі чоловічі партії в балетній класиці.

Навіть до фатального 1984-го, з якого для Нурієва розпочався інший відлік реальності, за всієї позірної легкості буття, Рудольф Нурієв був справжнім маргіналом, ходив по лезу. І не від страху й докору ні в чому. У відносинах з владою, котра наївно сподівалася перевиховати зухвалого хлопчиська. У найінтимнішому. У зв'язках творчих і не тільки з Марго Фонтейн, партнеркою, визначною англійською балериною, старшою від Рудольфа майже на 20 років (вони спізнали смерть доньки). І навіть у тому, що вдягав на сцену: бандаж і прозоре трико. Танцівник — так само, як його попередники Айседора Дункан, Вацлав Ніжинський — отримував

ляпаси критики за фрівольні вбрання. Хоча за Нурієва ХХ століття давно пододало свою половину.

Та слід зізнатися: саме його епоха — з вибухами технічної думки, з моторошними економічними кризами і політичними лихоманками — жадібно всотувала нове, попервах шалено опираючись. Молилася на традиції, водночас звергаючи ідеали минулих років. Рудольф Нурієв, неординарний у всьому, якнайкраще відповідав своєму

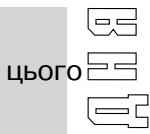
Хронологія життя: 1938 — Рудольф Нурієв народився (Іркутськ). 1955 — вступив до Ленінградського хореографічного училища. 1958 — став солістом балетної трупи театру імені Кірова (Маріїнки). 1961 — гастролі в Парижі, після яких Нурієв не повернувся на батьківщину, маючи в кишені лише 36 франків. Невдовзі до Нурієва прийшла всесвітня слава. Він був зіркою Лондонського королівського балету. У різний час виконував сольні партії в балетних виставах у США, Австралії, Європі. Знімався в кіно, ставив «Раймонду», «Лебедине озеро», «Дон Кіхота», «Сплячу красуню», «Лускунчика» та інші балети. 1982 — одержав австрійське громадянство. 1983—1989 — директор балету Гранд-опера (Париж). 1990 — відвідав Союз. 20 листопада 1992 року — помер і був похований на кладовищі Сен-Женев'єв де Буа під Парижем.

часу. Бувши трудоголіком, причому трудоголіком напрощод обдарованим, він самовиявлявся у багатьох класичних і сучасних постановках. Після скандальної втечі з СРСР 1961 року, оселившись у Парижі, Нурієв невдовзі став перлиною найкращих сцен Європи і Америки. Коли задуми хореографів стали для нього затісні, танцівник заходився до власних постановок. Він взагалі не зносив рамок, саме це і стало запорукою його прогресу.

Тут слід зробити відступ. Бути дисидентом у значенні не політичному, а творчому й особистісному, набагато складніше. Бо у другому випадку мотивація вчинку — лише пил, особливо для влади. Та й само-му собі ти не хочеш нічого пояснювати. Не те що виправдовуватися перед державною машиною, котра очікує каяття. Нурієв дуже швидко зрозумів шкідливість «кріпацтва» на батьківщині і не став катувати себе несвободами, просто втік від них...

Лід і племін, Рудольф Нурієв спокійно ставився до власної невилковності (а може, й сподівався одужати). Навіть коли 1991 року хвороба загнала його у глухий кут, примудрився поставити «Ромео і Джульєтту» — на догоду своїй мрії. А коли в останні дні його «годували» через вену, він не панікував і не бився в істеричі. Пішов у вічність з гідністю Сонця на вечірнім пружі.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

18 БЕРЕЗНЯ

■ 1856 р. Закінчилася Кримська війна. ■ 1858 р. Народився німецький інженер Рудольф Дізель. Винахідник двигуна внутрішнього згоряння, названого його ім'ям. ■ 1871 р. У Парижі розпочалось народне повстання — Паризька комуна. ■ 1893 р. Народився польський та український співак (бас) Володимир Качмар ■ 1921 р. У Ризі РРФСР та УРСР уклали з Польщею мирний договір, за яким, зокрема, уся Західна Україна відходила до Польщі ■ 1939 р. Внаслідок Мюнхенської змови про долю Чехословаччини угорська армія окупувала Закарпатську Україну.

Весна несе біду

НЕБЕЗПЕКА

Сильний снігопад, що пройшов на Херсонщині, й наступне різке потепління призвели до підтоплення кількох районів області. Учора тут залишалися в воді 84 будинки. В Іванівському, Горностаївському та Верхньорогачицькому районах відселено майже 400 осіб, повідомляє наш власний кореспондент Алла БРУСИЛОВА.

Тим часом на Луганщині на період весняної пове-

ні запроваджується посилений режим роботи об'єктів епідемічного ризику. Насамперед це стосується контролю за якістю питної води. Гідрологи прогнозують, що повинні на території області розпочнеться у третій декаді березня.

Підрозділи аварійно-рятувальних загонів, Державної пожежної охорони МНС та бригади комунальних служб підправляють затоплені льодом на річках Запорізької, Миколаївської та Хмельницької областей.

Фото Алли БРУСИЛОВОЇ.

СПОРТ

Сподівання і реальність

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 17-й тур. «Динамо» — «Чорноморець». 2:0. 4 800 глядачів. Голи: Рінкон, 26, Леко, 53. «Ворскла» — «ФК «Олександрія». 2:1. 10 000. Омоко, 45+1, Мозес, 53 — Козакевич, 80. «Кривбас» — «Металург» Д. 0:2. 10 500. Гончаров, 16, Столиця, 51. «Волинь» — «Іллічівець». 2:1. 7 000. Алієв, 22, 25 — Бойко, 50. «Шахтар» — «Дніпро». 2:0. 26 000. Белік, 39, 58. «Металург» Зп — «Металіст». 2:0. 4 500. Демченко, 4, Валуца, 16. «Таврія» — «Арсенал». 1:0. 5 200. Апаресіда, 83, з пенальті.

	В	Н	П	М	О
Шахтар	14	2	1	34—12	44
Динамо	11	4	2	37—11	37
Дніпро	11	3	3	26—12	36
Арсенал	10	4	3	38—14	34
Металург Д	10	4	3	25—13	34
Волинь	8	2	7	23—27	26
Таврія	6	2	9	19—28	20
Іллічівець	5	4	8	21—24	19
ФК					
Олександрія	4	7	6	18—24	19
Карпати	4	6	6	15—17	18
Кривбас	4	6	7	14—19	18
Металіст	4	4	9	10—23	16
Ворскла	4	2	11	10—30	14
Оболонь	3	5	8	14—20	14
Металург Зп	3	5	9	11—24	14
Чорноморець	3	2	12	11—28	11

У таблиці не враховано результату вчорашнього матчу «Оболонь» — «Карпати».

Прихильники «Дніпра», звичайно, дуже сподівалися, що їхні улюбленці в Донецьку виступлять неодмінно успішно. Принаймні не програють «Шахтареві». А найбільші оптимісти вірили в пе-

ремогу, котра залишала б дніпропетровцям шанси на чемпіонство. Та, либонь, зарано «Дніпрові» серйозно конкурувати з «вуглярами», котрі зробили ще один упевнений крок до здобуття другого поспіль найвищого комплексу нагород національного чемпіонату.

«Шахтар» досить грамотно і спокійно розібрався з суперником. Приємно, що два м'ячі на свій рахунок записав Олексій Белік. Цей молодий форвард тепер увійшов до групи лідерів у суперечці бомбардирів. Нагадаю, Олексій — поки що гравець молодіжної збірної країни. Однак може статися так, що через брак виконавців на нього зверне увагу й Леонід Буряк.

Добре виступали й інші «збірники» — Анатолій Тимошук та воротар Дмитро Шутков. Чого не скажеш про стража воріт «Дніпра» Миколу Медіна (також кандидата до національної команди), котрий припустився грубої помилки.

Уже незабаром наші збірні прийматимуть у офіційних поєдинках дуже серйозних суперників — іспанців. І кожний вдалий виступ кандидатів до наших національних команд вселяє надію на їх позитивні результати в матчах проти фаворитів.

Дехто розраховував на сенсацію в Києві. Але марно. Динаміви без особливого напруження впералися з «Чорноморцем». Хоча заради справедливості варто зазначити, що одеський колектив помітно посилінився з приходом до нього тренера Семена Альтмана. Немає сумніву, що футбольний фрегат з Одеси білого прапора капітуляції піднімати на щогли не збирається. Навпаки, цей екіпаж, схоже, з усіх сил боротиметься за виживання у вищій лізі. А попереду ще купа часу — ціле друге коло.

Інший київський колектив, «Арсенал», несподівано забуксував на старті другої частини чемпіонату. У двох матчах нашкрывав лише очко.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

«Срібна» стабільність, «залізна» логіка...

Біатлон. Чемпіонат світу. Ханті-Мансійськ (Росія). «Срібну» стабільність демонструє наша чудова спортсменка Олена Петрова. Сумчанка була друга на Олімпіаді та нешодявньому чемпіонаті Європи. І от тепер Олена стала віце-чемпіонкою на спринтерській дистанції 7,5 км. Здавалося б, ні в кого не повинні викликати сумнів високий потенціал і май-

стерність українки. Аж ні. Російський інтернет-сайт Sport. rbc. ru вмістив образливу інформацію такого змісту: «Другі пeregони, котрі відбулися в суботу на чемпіонаті світу з біатлону, принесли сенсацію. Таких призерів не очікував ніхто. Переможницею стала Сільві Бекар з Франції — це ще зрозуміло. А от те, що друге і третє місця посіли Олена Петрова (Україна)

і Катерина Голубкова з Чехії — ні в які ворота не лізе».

Нічого не скажеш, «залізна» логіка в тих самовпевнених панків. Їх, бачите, дуже образив той факт, що Світлана Ішмуратова з Росії посіла четверте місце. І причину відшукали негайно — змазка для лиж виявилася не та. Знайома пісня ще з совіцьких часів.

Жанна найшвидша у світі

Легка атлетика. Бірмінгем (Англія). Чемпіонат світу у залах. Українка Жанна Блок ще раз довела, що сьогодні вона — найшвидша жінка на планеті. На дистанції 60 м вона виграла золоту медаль. «Срібло» в Іннесі Кравець, яка цього разу виступала у стрибках у довжину. Третє місце у штовханні ядра посів наш Юрій Білоног.

А Ганна — прекрасна

Художня гімнастика. Киянка Ганна Безсонова царювала впродовж двох днів на турнірі Гран-прі «Кубок Дерюгіної», що проходив у столичному Палаці спорту (участь брали спортсменки з тридцяти країн світу). Вихованка відомої української школи виграла багатоборство. А ще була першою в вправах з обручем, м'ячем і стрічкою та другою — з булавами (тут «золото» ще у однієї киянки — Тамари Єрофеевої).

На знімку: Ганна Безсонова.

Фото Володимира РАСЧЕНА

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників —
40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети
«Голос України»
Зам. 0311049.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos